

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2020

21 - 27 Eylül Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
21-27 EYLÜL 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
EĞİTİM İÇİN ÖNERİLERİMİZ...	4
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	5
TÜİK'TEN 'MASALLAR'	14
ERDOĞAN, BES YASASINA AYKIRI BİR PLAN AÇIKLADI!	15
İKTİDAR, HER ŞEYE EL KOYMAYI ÖNGÖREN BİR "EKONOMİK ÇARESİZLİK" İÇİNDE!	16
AĞUSTOSTA YILLIK ENFLASYON YÜZDE 11.77 OLURKEN, ÇİFTÇİNİN ENFLASYONU YÜZDE 17.36 ARTTI	16
İŞSİZLİK SİGORTA FONU ERİYOR	17
7 AYDA 1 MİLYONU AŞTI	18
EMEKÇİ 3.5 ÇEYREK KAYBETTİ	18
İKTİDAR 'TÜRKİYE TIRMANIŞTA' DİYOR, ESNAF BATTIĞIÇA BATIYOR!	19
HALKA 1,3 MİLYAR MÜTEAHHİTE 1,6 MİLYAR TL	20
İŞÇİLER SALGINDA BOĞAZINDAN KISTI	21
PANDEMİ EN AĞIR DARBEYİ ESNAFA VURDU	22
SON BİR YILDA 287 BİN KİŞİ İLK DEFA İHTİYAÇ KREDİSİ KULLANDI	27
SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ ALARM VERİYOR: 8 AYDA 58 MİLYAR TL AÇIK	28
ÜRETİM YÜZDE 23, İHRACAT YÜZDE 35 AZALDI!	28
VERGİNİN KARŞILIĞI RANT VE PLANSIZLIK	29
YENİ BİR ENFLASYON VE İŞSİZLİK DALGASI YAKLAŞIYOR	30
'YUVARLANMA'NIN BEDELİ 1.6 MİLYAR LİRA	30
AKP'Lİ ÇORUM BELEDİYESİ, 1.5 MİLYON LİRAYA MİNYATÜR MAKETLER ALDI	31
BİR GARİP İHALE	32
AKP DÖNEMİ İBB'NİN İSRAFLARI...	32
CENGİZ'İN PROJESİ VİRÜS TANIMİYOR	33
'CANLI CANLI MEZARA GİRMEK İSTEMİYORUZ'	34
ŞİRKETİN HES'İ HALKIN SAĞLIĞINDAN ÖNEMLİ	35
AKP'YE YAKIN CEMAATLER VAKIFLAŞIYOR	35
DENETİM ENGELLENİYOR	36
GÖKÇEK AVUKATININ ÜCRETİNİ DE ÖDEMEDİ, DAVALIK OLDU	36
TARIM BAKANLIĞI, DİREKLERİ, TALİMATLA EMİNE ERDOĞAN'IN KUZENİNDEN ALDI, ORTALIK KARIŞTI	37
REKTÖRLÜKTEN BELEDİYE BAŞKANININ KIZINA SİPARİŞ KADRO	38
MERSİN'DEKİ HASTANELERE TORPİLLİ ATAMA İDDİASI	38
ORUÇ REİS'İN İŞLETMESİ BİNALİ YILDIRIM'IN ARKADAŞINA	39
MİLYONLARCA LİRALIK KAYAK VURGUNU	40
MİLLİ KÜTÜPHANENİN 20 BİN KİTABI KAYIP	40
AKP'NİN BORCU CHP'YE KESİLDİ	41
AKP'Lİ İL BAŞKANI'NIN KAZANDIKLARI 'ÇUVALLARA' SİĞMİYOR!	41
"COVID-19 PCR TESTİ NUMUNE ALIM NOKTASI" BAKIN HANGİ AKP'LİNİN	42
TESTTEN 'ŞİKÂyetVAR'	42
VİRÜS 150 MİLYON ÇOCUĞU YOKSULLUĞA SÜRÜKLEDİ	43
VAKA SAYISI YÜKSELMESİNDE İKTİDARIN SOMUT EYLEMLERİ VE İHMALLERİ SÖZ KONUSU!	44
İKTİDAR, İL VALİLİKLERİ VE HIFZISSİHHA KURULLARININ KARARLARINA UYMUYOR!	44
'VERİLER TİTİZLİKLE GİZLENİYOR'	45
BAKANLIK ETKİNLİKLERİNİ VİRÜS TEĞET GEÇİYOR	45
TAKVİYE GİDANIN KENDİSİ DE REKLAMI DA BÜYÜK YALAN	46

TARIM TOZA TESLİM	46
KUŞ YUVASINA SANTRAL HANÇERİ	47
"KAZDAĞLARI'NDA 3.5 MİLYON AĞAÇ KESİLECEK"	47
HATAY'DAKİ YANGINA GEÇ MÜDAHALE EDİLDİ, İHMAL VAR!	48
CENGİZ HOLDİNG ŞİMDİ DE GÖZÜNÜ KAZDAĞLARI'NA DİKTİ	49
BABAESKİ'DE KÖMÜR OCAKLARI AÇILMASIN	49
ARHAVİ'DE KEŞİFLERE DESTEK	49
HAVA KİRLİLİĞİ YILDA 400 BİN ÖLÜME YOL AÇIYOR	50
HEM SUÇLU HEM GÜÇLÜ!	50
'BİZE DE BİR SORUN'	51
DÜŞMANLIK SİYASETİ YAPANLAR, KORONADAN DAHA TEHLİKELİ!	51
BAKANLIK İSMİNDEN KÜLTÜR'Ü ÇIKARSIN	52
'ENGELSİZ EBA HAKTIR'	53
EĞİTİMİN 'KAYIP NESLİ'	53
PANSİYONDA DA İMAM HATİP	55
ÜLKEMİZDE OKULLAŞMA ORANLARI	56
OKULA BAŞLAMA MALİYETLERİ	57
MEB İSTATİSTİKLERİ 2018-2019, 2019-2020 KARŞILAŞTIRMASI	58
EĞİTİM-SEN'LİLER ATANMIYOR	58
KDK'YE ŞİKÂYET YAĞDI	59
BİK'İN GÖNDERDİĞİ KİTAPLARDA KADINLARA HAKARET DOLU İFADELER	59
ORTADOĞU'DAKİ GELİŞMELER, TÜRKİYE'NİN AĞIRLIĞINI YİTİRDİĞİNİ, GÖSTERİYOR!	60
SURİYE'DE YENİ BİR SÜRECE GİRİLİYOR	60
TÜRKİYE'NİN LİBYA'YA GETİRDİĞİ SURİYELİ SİLAHLI CİHATÇI SAYISI 19 BİNE ULAŞTI	61
AVRUPA PARLAMENTOSU'NDA TÜRKİYE ALEYHİNE KABUL EDİLEN KARARA İLİŞKİN AÇIKLAMA	61

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudur olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliklik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşıdakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemiğe sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

21-27 EYLÜL 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***25 Eylül Yangından Korunma - İtfaiyecilik Haftası** Her yıl yanan ormanlarımız ile ülkemizin akciğerleri sönmekte, dünden aldığımız bu önemli emaneti gelecek nesillere aktaramamaktayız. Bu yangınların birçoğu ne yazık ki yeniden orman alanına dönüştürülmüyor ve ranta açılıyor. Bu durum çıkan yangınlar ile ilgili büyük bir şüpheye sebebiyet veriyor. Başta Ormanlarımız olmak üzere zararı en aza indirebilmek için her türlü yangına karşı önlem ve hazırlığımızı iyi yapmış olmalıyız.

*** 26 Eylül Dil Bayramı** 26 Eylül 1932 yılında Türk Dil Kurultayı toplandı ve o gün Dil Bayramı ilk kez kutlandı. Dil milletlerin ortak değer, kültürel mirasıdır. Dil birleştiren, bütünleştiren, aynı duyguyu yaşamımıza olanak veren en temel öğedir. Dilimizi korumalı, onu en iyi şekilde kullanarak gelecek nesillere aktarmalıyız.

***27 Eylül Dünya Turizm Günü** Dünya Turizm Günü'nün amacı, uluslararası toplumlar için turizmin önemini vurgulamak ve farkındalık yaratmaktır. Turizm'in sosyal, kültürel, politik ve ekonomik değerler üzerindeki etkisine dikkat çekilir. Bacasız sanayi olarak adlandırılan Turizm için büyük bir potansiyeli olan ülkemiz ne tarihi nede doğal güzellikleri ile bu potansiyelini kullanamamaktadır. Bu durum, gelir ve istihdam kaybı olarak yansımaktadır.

EĞİTİM İÇİN ÖNERİLERİMİZ...

GENEL BAŞKANIMIZ SAYIN KEMAL KILIÇDAROĞLU'NDAN EĞİTİM İÇİN 14 MADDELİK ÖNERİ:

- 1) Millî Eğitim Bakanlığına gerekli mali kaynak sağlanarak ivedilikle 57 bin 340 derslik ihtiyacı giderilmelidir. Gerekliğinde bazı köy okulları yeniden açılmalıdır.
Bu bağlamda çağrımız, Cumhuriyet Halk Partisi olarak yetkililere, devleti yöneten yetkililere sesleniyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığı kaynak sorunu yaşıyor ve bunu yapamayacağını söylüyorsa, yer tahsis yapılmak koşuluyla Cumhuriyet Halk Partili Büyükşehir Belediye Başkanları bu yatırımı çocuklarımız için kendi illerinde yapmaya taliptir. Öte yandan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hayat Boyu Öğrenme Merkezi yani İSMEK ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Hayat Boyu Öğrenme Merkezi yani BELMEK binalarının, kendi binalarının çocuklarımızın pandemi koşullarına uygun eğitim almalarna katkı sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığının kullanımına tahsis etmeye hazırız.
- 2) YÖK ile yapılacak işbirliği kapsamında üniversitelerin 2020 – 2021 öğretim döneminde açılmayacak fakültelerin özellikle derslik, anfi ve konferans salonu gibi alanları doğrudan örgün eğitim sisteminin kullanımına tahsis edilmelidir. Yeniden açılacak köy okullarıyla birlikte düşünüldüğünde öğrenci başına düşmesi tavsiye edilen metrekareye çok daha hızlı bir şekilde ulaşmak mümkün olacaktır.
- 3) Yeni dersliklerin hizmeti girmesiyle birlikte çocuklarımızın eğitimi için ihtiyaç duyulan 92 bin 165 öğretmenin ataması zaman geçirilmeden süratle yapılmalıdır. İçinden geçtiğimiz pandemi sürecinin sosyal devletin önemini bir kez daha bize gösterdiği kabul edilmelidir. Bu bağlamda siyasî otorite pandemi vesilesiyle kadrolu öğretmen, sözleşmeli öğretmen, ücretli öğretmen garabetine de son vermelidir. Öğretmen öğretmendir, hepsinin kadroları verilmelidir.
- 4) Okulların hijyen kurallarına uygun olarak açılması ve hijyenin sürekliliği açısından Millî Eğitim Bakanlığına en az 60 bin kişilik kadrolu yardımcı hizmet personeli alımı yetkisi verilmelidir. Aslında önerimiz AK Partinin de lehine, 60 bin kişilik kadro açacaktır. Bugün için diğer bakanlıklardan ve İş-Kur üzerinden sağlanan personelin hijyenin sürekliliği açısından yeterli olmayacağı açıktır.
- 5) Dezenfektan, maske, ateş ölçüm cihazı gibi ihtiyaçlar için velilerden ek ücret talep edilmemelidir. Okullar açılmadan önce tüm bu ihtiyaçlar süratle giderilmelidir.
- 6) Millî Eğitim Bakanlığı internet hizmeti sağlayıcı kurumlarla görüşerek, zorunlu örgün eğitim kapsamında devlet okullarına kayıtlı 3 milyon 17 bin 718 öğrencinin internet erişimini sağlamalıdır. Bu hizmet için internet sağlayıcı kurumların maliyeti evrensel hizmet fonundan sağlanmalıdır. Böyle bir fon var, böyle bir para var, eğer bu para heder edilmediyse bunun için kullanılmalıdır.
- 7) Bu bağlamda uzaktan eğitim sürecince öğrenci ve öğretim elemanlarının tamamına sınırsız ve uzun süreli internet erişiminin ya ücretsiz ya da çok ucuza sağlanması için başta mobil telefon operatörleri olmak üzere tüm altyapı sağlayıcıları nezdinde girişimde bulunulmalıdır. Bu operatörlerin de sorumlulukları olduğunu hiç kimse unutmamalıdır. Çocuklarımız için aileler nasıl fedakarlıkta bulunuyorsa mobil operatörlerin de aynı fedakarlıkta bulunmaları gerekir.
- 8) Evinde televizyonu olmayan 754 bin 429 öğrencinin televizyona kavuşması için Millî Eğitim Bakanlığı sivil toplum örgütleriyle birlikte "senin de televizyonun olsun" kampanyası açılmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı bu kampanyayı açmayacaksa Cumhuriyet Halk Partili belediyeler sivil toplum örgütlerinin de katkısıyla bu sorunu çözmeye taliptirler.
- 9) Her hanede öğrencinin yararlanacağı dizüstü, masaüstü ya da tablet bilgisayar bulunmalı, bilgisayarı olmayan öğrencilerin ihtiyacı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından evrensel hizmet fonundan karşılanmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı bunu yapamayacaksa, benim param yok, hazinede de para bitti, biz bunu sağlayamıyoruz diyorlarsa Cumhuriyet Halk Partili belediyeler yılbaşındaki döviz kuru güvencesi verilmek koşuluyla ve ayrıca açacakları yardım kampanyası da engellenmemek şartıyla bu sorunu gidermeye taliptirler.
- 10) Bugün Millî Eğitim Bakanlığının EBA üzerinden yaptığı uzaktan eğitim sadece TRT ile sınırlı kalmamalı, belli dersler tüm televizyon kanallarında eş zamanlı verilmelidir. Böylece çocuğun uzaktan eğitim almasının önündeki bazı engeller kaldırılmış olacaktır. Şu noktayı özellikle Millî Eğitimin unutmaması gerekiyor. Bugün 2,5 milyonun üzerindeki hanede 6 kişiden fazla insan yaşamaktadır.
- 11) Pandemi koşulları tüm derslerin okulda verilmesine uygun değilse sadece önemli derslerin Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi gibi derslerin okullarda verilmesi düşünülmelidir.
- 12) Pandemi süresince bir sağlık görevlisi ve rehber öğretmenin mutlaka okulda bulunması sağlanmalıdır.
- 13) Okul servisi yapan esnafın bu süreçte kazanç elde edemeyeceği için vergi ve sigorta primleriyle aldıkları kredilerin faizsiz ertelenmesi sağlanmalıdır. Esnaf kardeşlerim için bunu bir kez daha tekrarlıyorum. Okul servisi yapan esnafın bu süreçte kazanç elde edemeyeceği için vergi ve sigorta primleriyle aldıkları kredilerin faizsiz ertelenmesi sağlanmalıdır. Para istemiyorlar ama üstümüzdeki yükümlülüğü biraz erteleyin faizsiz erteleyin diyorlar.
- 14) Kamu – özel ayrımı yapmaksızın 12 yaşından küçük çocukları olan ebeveynlere yani anne, babaya dönüşümlü olarak eğitim izni hakkı tanınmalıdır.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

İşgücü -İstihdam- İşsizlik

Bir Yılda 2 Milyon İstihdam Kaybı

- Türkiye’de çalışma çağındaki nüfusun (15 ve üzeri yaş) 1 milyon 99 bin kişi artarak 62 milyon 525 bin kişiye çıktığı Haziran 2020 sonu itibariyle son bir yılda, iş gücü ise (çalışanlar + iş arayanlar) 2 milyon 134 bin kişi azalarak 30 milyon 632 bin kişiye geriledi.
- Artan nüfusuna iş bulabilmek ve işsizlik oranını az da olsa aşağı çekebilmek için yılda en az 1 milyon kişilik iş yaratması gereken Türkiye’de istihdam artmak bir yana son bir yılda 1 milyon 981 bin kişi azalarak 26 milyon 531 bin kişiye indi.
- İstihdamda gözüken 26 milyon 531 bin kişinin 3 milyon 505 bini ise anketin yapıldığı haftada bir saat bile çalışmamış, diğer bir ifadeyle işinin başında olmayanlardan meydana geliyor.
- Haziran 2020 itibariyle yıllık bazda resmi işsiz sayısı 152 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bine gerilerken, işsizlik oranı ise yüzde 13’ten yüzde 13,4’e çıktı.

Gerçek İşsizlik Yüzde 24,9

- İstihdamın 2 milyona yakın azaldığı son bir yılda resmi işsiz sayısının da azalması, TÜİK’in işsiz tanımından kaynaklanıyor. TÜİK, işsiz olduğu ve iş bulsa hemen çalışabilecek durumda olduğu halde son dört haftada iş arama kanallarından herhangi birini kullanmayanları işsiz saymıyor. *(Dört haftalık iş aramama süresi daha önce 3 ay olarak uygulanıyordu. 2014 yılında bu süre dört haftaya indirilerek işsiz sayısı kâğıt üzerinde azaltıldı.)* “Umutsuzlar” diğer bir ifadeyle iş bulma umudu olmadığı için iş aramayanların sayısı son bir yılda 2 milyon 265 bin kişi artarak 4 milyon 575 bin kişiye ulaştı.
- İşsizler, umutsuzlar ve sayıları 103 bini bulan mevsimlik çalıştığı için bu mevsimde işi olmayanlar da dahil edilerek hesaplanan gerçek işsiz sayısı son bir yılda 2 milyon 114 bini bularak 8 milyon 779 bin kişiye ulaştı. Bu yöntemle hesaplanan işsizlik oranı ise yüzde 19’dan yüzde 24,9’a çıktı.

Geniş Anlamda İşsizlik Yüzde 30,4

- Aslında istihdamda gözükenlerin 1 milyon 963 bini ise çok kısa süreli çalıştığı için daha uzun süre çalışmak için iş arayanlar ile kendi mesleğinde çalışmadığı için bir yandan da mesleğinde iş arayanlardan, diğer bir ifadeyle etkin istihdamdakilerden oluşuyor.
- İstihdamda gibi gözüktükleri halde iş arayan bu 2 milyona yakın vatandaş da dahil edildiğinde Türkiye’deki geniş anlamda işsiz sayısı 10 milyon 742 bine yükseliyor. Son bir yılda 3 milyon 18 bin kişi artan geniş anlamda işsizlerin işgücüne oranı ise yüzde 30,4’ü buluyor.

Atıl İşgücü Yüzde 40

- Bu arada TÜİK, anketin yapıldığı haftada “istihdamda gibi” gözüken ancak o hafta bir saat bile çalışmamış olan ancak ücretinin yüzde 50’sini alan ve üç ay içerisinde işine dönme umudu olanları “iş başında olmayanlar” olarak kabul ediyor. İstatistiklerde istihdamda gibi gözüken toplam 3 milyon 505 bin kişi aslında atıl durumda bulunuyor.
- Dolayısıyla 10 milyon 742 bini bulan geniş anlamda işsizlerle iş başında olmayanların toplamından oluşan atıl iş gücü Haziran 2020 itibariyle 14 milyon 242 bini buluyor. Atıl işgücünün, toplam işgücüne oranı ise yüzde 40,3’e kadar çıkıyor. Atıl işgücünde son bir yılda yaşanan artış ise 4 milyon 867 bin kişiye ulaşıyor.

Genç Nüfus İşsiz

- Genç nüfus, bütün ülkeler için iyi eğitilir ve istihdam edilirse fırsat, ancak eğitimsiz ve işsiz bırakılırsa da tehlide dönüşür. Türkiye genç nüfusunu fırsata çeviremiyor.
- Türkiye’de çalışmak isteyen her 100 gençten (15-24 yaş arası) 26,1’i iş bulamıyor. Aynı yaş grubundaki gençlerin yüzde 29,3’ü (3 milyon 431 bin genç) ne eğitime devam ediyor ne de bir işte çalışıyor.
- Ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerin oranı 15-29 yaş gurubu için ise yüzde 32,9 olarak (5 milyon 852 bin genç) hesaplanıyor.

En Çok İstihdam Kaybı Hizmetler Sektöründe

• Son bir yılda 1 milyon 981 bin kişi işini kaybetti. İşini kaybedenlerin 1 milyon 298 bini hizmetler sektöründe çalışıyordu. Tarım sektöründe istihdam son bir yılda 274 bin, sanayi sektöründe 319 bin, inşaat sektöründe ise 91 bin azaldı.

İşsizlik Sigortası Fonu Eridi

- İşsizlik Sigortası Fonunun toplam varlığı 9 Eylül 2020 itibariyle 109 milyar liraya kadar indi.
- İşsizlik Sigortası Fonunun varlıkları, yani işçinin parasını özel sektöre teşvik vereceğim diye harlandı. İşsizlik Sigortası Fonunun toplam varlığı 2019 yılı sonunda 132 milyar liraya çıkmıştı. Bu yıl sekiz ayda fonun 26 milyar lira yeni geliri oldu. Yani hiç harcaması olmasa bugün fonun 158 milyar lira olması gerekirdi.
- Oysa fonun varlığı 9 Eylül 2020 tarihi itibariyle 109 milyar liraya indi. Fondan bu yıl 50 milyar lira harlandı. Bunun sadece 6,6 milyarı işsizlere verildi. Gerisi de aslında Devlet bütçesinden yapılması gereken teşvik ve benzeri ödemelere gitti.
- Resmi işsiz sayısının 4 milyon 100 bin civarında olduğu Türkiye’de İşsizlik Sigortası Fonundan ağustos ayında sadece 356 bin 858 işsize, işsizlik ödeneği verildi.
- İşsizlik Sigortası Fonundaki erime sadece yapılan harcamalardan kaynaklanmadı. Son aylarda açıklamayı bıraksalar da fonun varlıkları enflasyonun çok altında getirilerle değerlendirildiği için reel olarak da azaldı.

Cari İşlemler Açığı Büyüyor- Döviz Yastık Altına Kayıyor

- Türkiye, çifte açıklar olarak nitelendirilen cari işlemler açığı ve bütçe açığı büyürken ekonominin küçüldüğü bir çıkmaza girdi.
- Geçen yılın aynı dönemine göre azaldığı izlenen iç talebe ve yatırımlara rağmen Türkiye temmuz ayında da 1,8 milyar dolarlık cari işlemler açığı verdi.
- Temmuzda verilen bu açıkla birlikte Türkiye’nin Ocak-Temmuz 2020 döneminde verdiği cari işlemler açığı 21,6 milyar dolara yükseldi. Geçen yıl aynı dönemde cari işlemlerde 2,1 milyar dolarlık fazla verilmişti. Temmuz 2020 sonu itibariyle son bir yıllık cari işlemler açığı ise 14,9 milyar dolara yükseldi.
- Türkiye’nin ocak-temmuz döneminde 21,6 milyar dolarlık cari işlemler açığı vermesinde döviz gelirlerinin, döviz harcamalarından daha fazla azalması belirleyici oldu. Türkiye’nin bu dönemdeki döviz gelirleri yüzde 22 oranında azalarak 111,5 milyar dolara gerilerken, döviz harcamalarında ise sadece yüzde 5,5 oranında bir azalma yaşandı. Döviz harcamaları 133,1 milyar dolar oldu.
- Türkiye ekonomisinin bu yıl verdiği cari işlemler açığını önceki yıllardan olumsuz anlamda farklı kılan en önemli gelişme ise cari açığın finansmanında yaşanıyor. Cari açıkla birlikte Türkiye’den yabancı sermaye çıkışı da yaşandığı için, Türkiye bu dönemde 26,3 milyar dolarlık bir finansman açığıyla karşı karşıya bulunuyor.
- Bir başka olumsuz gelişmeyi ise cari işlemler açığı ve sermaye çıkışının yanı sıra Türkiye’nin mali sisteminden sistem dışına kayıt dışı döviz çıkışı yaşanması oluşturuyor. Bu yıl Ocak-Temmuz döneminde mali sistem dışına kayıt dışı olarak 5,1 milyar dolar çıkış olduğu gözleniyor. Bu çıkışın 3,2 milyar dolarlık kısmı ise tek başına temmuz ayında yaşanıyor.
- Ocak-temmuz döneminde 21,6 milyar dolarlık cari işlemler açığı, 4,6 milyar dolarlık net sermaye çıkışı ve 5,1 milyar dolarlık kayıt dışı döviz çıkışını Türkiye zorunlu olarak Merkez Bankasının rezerviyle finanse ediyor. Bu nedenle de bu dönemde Merkez Bankasının rezervlerinde 31,4 milyar dolarlık bir net erime yaşanıyor.
- Bu ölçüde bir cari işlemler açığına rağmen Türkiye ekonomisi bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 9,9, ilk altı aylık dönemde ise yüzde 3,1 oranında küçüldü.
- **“Toparlanıyoruz” şeklindeki resmi açıklamalara rağmen bu yıl temmuz ve ağustos aylarına ilişkin ilk göstergeler ekonomik aktivitenin bu yılın ikinci çeyreğine göre iyileşmekle birlikte geçen yılın aynı çeyreğinin oldukça gerisinde kaldığını, diğer bir ifadeyle bu yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre küçülmenin devam ettiğini gösteriyor.**

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Merkez Bankası'nın Rezervi

- Merkez Bankasının TL'deki değer kaybını yavaşlatabilmek için arka kapı manevralarıyla döviz satarak erittiği ve 28 Ağustos itibariyle 84,6 milyar dolarla son yılların en düşük düzeyine inen brüt rezervi (altın+döviz) geçen hafta zorunlu karşılıkların artırılmasının etkisiyle 2,9 milyar dolar artarak 4 Eylül itibariyle 87,5 milyar dolara yükseldi. Net rezerv ise 4,7 milyar dolar azalarak 11,6 milyar dolara kadar azalırken, swap borçlarını düştüğümüzde ise net rezervin eksi -38 milyar dolara kadar düştüğü tahmin ediliyor.
- Merkez Bankasının brüt rezervi (döviz ve altını varlıklarının toplamı) 28 Ağustos - 4 Eylül haftasında 2,9 milyar dolar artarak 87,5 milyar dolara çıktı.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi **geçen hafta 3,3 milyar dolar artarak 44,9 milyar dolara** yükselirken, altın varlıkları ise 375 milyar dolarlık azalışla 42,7 milyar dolara geriledi.
- (Merkez Bankası, bir süre önce bankaların yükümlülükleri nedeniyle Merkez Bankasında tutmak zorunda oldukları karşılıkların oranını artırmış ve bu yolla bankalardan 4 Eylül itibariyle 8,5 milyar dolar geleceğini açıklamıştı. Döviz rezervinde sadece 3,3 milyar dolarlık bir artış yaşanması zorunlu karşılıklar artırıldığı için bankalardan gelen paranın büyük bir kısmının geçen hafta içerisinde eridiğini ya da beklendiği kadar döviz gelmediğine işaret ediyor. Bu gelişme Merkez Bankasının swap borçlarını azaltmasından da kaynaklanıyor olabilir.)

Net Rezerv Azaldı

- Brüt rezervde yaşanan 2,9 milyar dolarlık artışa rağmen Merkez Bankası'nın net rezervi 4,7 milyar dolar azaldı. Bu Merkez Bankasının söz konusu hafta büyük olasılıkla swap borçlarını ödemesinden kaynaklandı. Bankanın analitik bilançosundan hesaplanan net rezervi 11,6 milyar dolara kadar geriledi.

(Not: Net rezerv hesaplamalarında bazıları, Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatını "yükümlülük" olarak dikkate almadıkları için net rezerv rakamını farklı, dolayısıyla daha yüksek hesaplayabiliyorlar. Bu tablolardaki hesaplamalarda Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı da yükümlülük olarak kabul edilmektedir.)

- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da ("*dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv*" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.
- Merkez Bankası'nın ayda bir açıkladığı Katar ve Çin Merkez Bankaları ile diğer bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından doğan yükümlülüğü Temmuz ayı sonu itibariyle (altın swapları da dahil) 58,2 milyar dolar olarak açıklandı. Ancak geçen haftalarda rezervde azalma yaşanmasına yol açan swap borcu ödemesinin bu tutarı 50 milyar dolara kadar indirdiği tahmin ediliyor. Dolayısıyla bu rakam dikkate alınıp hesaplama yapıldığında net rezerv eksiye (- 38 milyar dolara) düşüyor. Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının döviz ve altın borçları, döviz ve altın varlıklarının 38 milyar dolar üzerinde bulunuyor.

Dış Borçlar İçin Ödenen Faiz 178 Milyar Dolara Çıktı

- AKP dönemindeki yüksek cari işlemler açıklarının da etkisiyle dış borçlanmada yaşanan artışlar, Türkiye'nin çok önemli kaynaklarını bu borçlar için faiz olarak yurt dışına transfer etmesine yol açtı,
- Bu yıl ocak-temmuz döneminde Türkiye dış borçlar için yurt dışına 7,3 milyar dolar faiz ödedi. Böylece Türkiye'nin AKP döneminde dış borçları için ödediği toplam faiz 178 milyar dolara ulaştı.

Yabancı Yatırımcı Çıkışı Sürüyor

- Türkiye'den 2018 yılında başlayan ve son aylarda giderek hızlanan yabancı yatırımcı çıkışı devam ediyor. Türkiye'deki rejim değişikliğiyle ortaya çıkan siyasi ve ekonomik sorunların yarattığı güvensizlik, Merkez Bankasının bağımsızlığını kaybetmesi, uygulanan yanlış para politikaları nedeniyle dış finansman riskinin artması yüzünden yabancılar, son haftalarda hızı düşmekle birlikte Türkiye'deki yatırımlarını azaltmaya devam ediyor.
- 28 Ağustos – 4 Eylül haftasında yabancı yatırımcılar Borsa İstanbul'da net olarak 91,3 milyon dolarlık hisse senedi sattı. Yabancılar Devlet iç borçlanma kağıtları portföyünü 70,5 milyon dolar artırırken, özel şirketlere ait borçlanma senetleri portföylerini de 5,4 milyon dolar azalttılar. Dolayısıyla yabancılar geçen hafta portföylerini net 26,1 milyon dolar daha azalttılar.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

• Yabancıların yılbaşından bu yana net çıkışları 13,3 milyar dolar oldu. *(Yabancı yatırımcı çıkışına ilişkin bu tutar ödemeler dengesi istatistiklerinde ise Ocak- Temmuz 2020 dönemi için 14,1 milyar dolarla çok daha yüksek bir rakam olarak gözüküyor.)*

• Yabancıların Türkiye'deki portföylerinin toplam tutarı ise söz konusu hafta hisse senedi fiyatlarındaki artışın etkisiyle 65 milyar dolar artarak 58,6 milyar dolara çıktı.

Kredi ve Mevduat Gelişmeler: TL Tasarrufa Güven Yok

Mevduat

• Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, büyük bölümü döviz kurunda yaşanan artışın etkisiyle 28,5 milyar lira artarak 3 trilyon 343 milyar liraya yükseldi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 776 milyar lira (yüzde 30,2 oranında) arttı.

Dolarizasyon

• Bu hafta TL cinsinden mevduatlar 2,2 milyar lira azalarak 1 trilyon 537 milyar liraya gerilerken, döviz cinsinden mevduatlar ise 30,6 milyar lira artarak 1 trilyon 806 milyar liraya yükseldi. Ancak bu artışın büyük kısmı tümüyle döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı. (Döviz cinsinden bakıldığında ise sadece 87 milyon dolar artan döviz mevduatları **242,6 milyar dolar oldu**. Söz konusu haftada **döviz mevduatlarında dolar cinsinden 87** milyon dolarlık artış yaşandı.

• Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı yüzde 54'e kadar çıktı. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturdu.**

• **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,2'ye kadar yükseldi. Bu yükseliş gerçek kişilerin döviz mevduatının son haftada 738 milyon dolar azalarak 155 milyar dolara inmesine rağmen yaşandı.** Geçen hafta hem TL cinsinden tasarruf mevduatı hem de döviz cinsinden tasarruf mevduatında döviz olarak azalış yaşanması, tasarrufların yastık altına doğru gidiyor olabileceğine işaret ediyor.

• **Enflasyon beklentilerinin yükselmesi, iktidarın zorlamasıyla TL mevduata negatif reel faiz uygulanması vatandaşların tasarruflarını, dolar, Euro ve altın gibi yabancı para tasarruflara yönlendirmesine yol açıyor. İktidar bu durumu Merkez Bankası'na örtülü faiz artırarak ve bankaların faiz artırımlarına "izin" vererek geriye çevirmeye çalışıyor. Ancak şimdilik başarılı olunabilmiş değil.**

Krediler

• Bankaların verdiği krediler *(bankaların bankalara verdiği krediler hariç)* geçen hafta (1 -8 Eylül 2020 günleri arasında) 45 milyar liraya yakın artarak 3 trilyon 451 milyar liraya yükseldi. Bu artışın büyük kısmı döviz kurunda gerçekleşen artış nedeniyle döviz cinsinden kullanılan kredilerin TL karşılığının artmasından kaynaklanıyor.

• Banka kredilerinde yıl başından bu yana ise 841 milyar liralık artış oldu.

• Bankaların topladığı mevduatın yüzde 30 oranında arttığı yıl başından bu yana, kredilerdeki genişleme ise yüzde 31,7 oldu. Bu nedenle 2019 yılı sonunda yüzde 103,4 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 104,6'ya çıktı.

• **Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlardı.**

Batık Krediler 151 Milyar Lira

• Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler ise son hafta da 259 milyon lira artarak 151 milyar lira oldu. Tahsili gecikmiş alacaklarda yıl başından bu yana ise 1,2 milyar liralık azalma yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,3'e geriledi.

• Ancak bu gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması yatıyor. Diğer bir ifadeyle bankalar vadesi 180 günden fazla geçmemiş alacaklarını tahsili gecikmiş alacak olarak kaydetmiyor.*

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

• Kredi stokunda ağustos ayı ortalarına kadar yaşanan artışın daha çok küçük ve orta boy işletmelerle, tüketicilerin kullandığı kredilerden kaynaklandığı gözleniyor. Kredilerdeki bu büyüme, üretimi ve yatırıma yönelik olmadığı için ekonomide bir büyümeye yol açmıyor aksine son aylarda enflasyonda yaşanan artışın temel nedenini oluşturuyor.

Kamu Bankalarının Döviz Açığı Yeniden Artıyor

• Kamu bankaları, 2019 yılı başından itibaren “arka kapı” yöntemiyle döviz kurlarına müdahalede bulunuyor. Kurun fazla yükselmesini önlemek için sürekli döviz satmak zorunda bırakılan **kamu bankalarının 7 Ağustos’ta 12,2 milyar dolara çıktuktan sonra 28 Ağustos itibariyle ise 4,8 milyar dolara gerileyen döviz açığı 4 Eylül itibariyle yeniden 5,7 milyar dolara kadar yükseldi.**

• Kamu bankalarının döviz açığını, yasal sınırların oldukça üzerine çıkmasından sonra Hazine bu bankalara “döviz cinsinden iç borçlanma kâğıdı satarak” azaltmıştı. Kamu bankalarının döviz riskini bu yolla Hazine, diğer bir ifadeyle halk üstlenmişti.

• Kamu bankaları dışındaki bankaların yabancı para net genel pozisyonu 4,6 milyar dolar artıda olduğu için **sektörün toplam döviz açığı 1,1 milyon dolar** olarak hesaplandı.

KOBİ’lerin Banka Borcu 838 Milyar Lira

• Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 4 Eylül itibariyle 838 milyar lira olarak gerçekleşti.

• BDDK’nın verilerine göre KOBİ’lerin bankalara olan kredi borçları 28 Ağustos – 4 Eylül haftasında 1 milyar liraya yakın artarak 338 liraya kadar yükseldi.

• KOBİ kredilerinin 133,7 milyar liralık (18 milyar dolar) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor

• KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 222 milyar liralık (yüzde 36,2 oranında) büyüme yaşandı.

• KOBİ’lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 59,8 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 800 Milyar

• Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçları yükselişini sürdürüyor.

• **Vatandaşın borcu** 28 Ağustos – 4 Eylül haftasında 3,8 milyar lira daha artarak **799 milyar liraya** çıktı. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 2,7 milyar lira artarken kredi kartı borçlarında ise 1,1 milyar liralık artış kaydedildi.

• Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başından bu yana** ise 208 milyar lira arttı. 4 Eylül itibariyle 799 milyar liraya tırmanan bu borcun 670 milyar lirası **tüketici kredilerinden**, 128,9 milyar lirası da **kredi kartlarından** kaynaklanıyor. Yılbaşından bu yana tüketici kredileri 195,3 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 13 milyar lira oldu.

• **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunun yılın ilk sekiz ayında yüzde 35 oranında büyümesine yol açtı.**

33,4 Milyon Kişi Borçlu-3,5 Milyon Borcunu Ödeyemiyor

• Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi’nin verilerine göre Türkiye’de toplam 33 milyon 415 bin vatandaşın bankalara tüketici kredisi, kredi kartı ya da her ikisine ait borcu bulunuyor. Hatta bu 33 milyon 415 bin vatandaşın birçoğunun birden fazla bankadan borçlandığı biliniyor.

• Risk Merkezi’nin verdilerine göre Temmuz 2020 itibariyle 3 milyon 471 bin 642 vatandaş, bankalara olan borcunu ödeyemediği için icra takibinde bulunuyor. Bu vatandaşlar borçlarını ödeyemedikleri sürecek bankalardan yeni borç alamıyor.

• **Krizle karşı alınan önlemler kapsamında bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olmasına rağmen bu yıl Ocak-Temmuz döneminde toplam 406 bin 437 kişi borcunu 180 günden fazla geciktirdiği için bankalar tarafından takibe alınmış bulunuyor.**

Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 4 Eylül itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,27 puan daha artarak yüzde 9,04'e çıkarken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 2,19 puan artarak yüzde 14'e kadar tırmandı.

Merkez Bankası Fonlama Faizi Artıyor

- Politika faizini, politik baskılar nedeniyle açıkça artıramayan Merkez Bankası'nın, bankalara verdiği paranın faizi ise **11 Eylül itibariyle** yüzde 10,29'a çıktı.
- Merkez Bankası, yüzde 8,25 olan politika faizini yükseltmek yerine, fonlama faizini artırma yöntemini sürdürüyor.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili (**gösterge faiz**) 11 Eylül günü yüzde 13,24 faiz oranıyla işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 13,19'a, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 13,7'ye indi.
- Devlet tahvili faizlerinde önceki hafta sonuna göre, faiz iki yıl vadelide (gösterge faiz) değişmedi, beş yıl vadelide 0,39 puan, on yıl vadelide ise 0,18 puan düşüş oldu.

RİSK PRİMİ (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise 10 Eylül itibariyle, bir önceki haftaya göre yüzde 1,9 oranında azalarak 521,94'ten 512,23'e geriledi. Türkiye'nin CDS değeri son bir ayda yüzde 13,97 azalırken, son altı ayda yüzde 23,5, son bir yılda ise yüzde 33,38 oranında arttı.
- Halen sadece Venezüella, Arjantin ve Ukrayna'nın CDS'i Türkiye'den yüksek bulunuyor. Diğer ülkelerin tümünün CDS değeri Türkiye'den düşük seyrediyor. Türkiye için oldukça yüksek bir temerrüt riski, diğer bir ifadeyle borcunu ödeyememe konusunda oldukça riskli bulunuyor.

TL Dolara Karşı Yüzde 20,2, Euro'ya Karşı Yüzde 24,6 Değer Kaybetti

- Ucube tek adam rejimi ve kötü ekonomik yönetim, Türkiye'nin uluslararası itibarının yanı sıra Türk lirasının değerini de yok ediyor.
- Dolar kuru (Merkez Bankasının 11 Eylül 2020 günü açıkladığı kurlar üzerinden) yıl başından bu yana yüzde 25,2, Euro kuru ise yüzde 32,6 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yıl başından bu yana dolara karşı yüzde 20,2, Euro'ya karşı ise yüzde 24,6 oranında değer kaybetti.
- **Tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ve sonrasındaki gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:**

TL'NİN DEĞERİ		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2019 (Bu yıl başı)	5,9402	6,6502
11 Eylül 2020	7,4396	8,8172

(Not: Merkez Bankası döviz alış kurları esas alındı)

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN ARTIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	102,2	125,6
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	81,5	73,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	56,5	60,4
31 Aralık 2019 (bu yıl başına göre)	25,2	32,6

O GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ AZALIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	-50,5	-55,7
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	-44,9	-42,4
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	-36,1	-37,7
31 Aralık 2019 (Bu yıl başına göre)	-20,2	-24,6

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyona Çıktı

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 675 bin adet artarak 11 Eylül itibarıyla 22 milyon 936 bine yükseldi.
- Bu yıl 4 milyon 47 bin yeni icra dosyası gelirken, 3 milyon 229 bin dosya ise sonuçlandırıldı.
- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 37,4 oranında azalma yaşandı.

Yoksul Sayısı 17 Milyon 200 Bini Geçti Yoksulluk Oranı Yüzde 21,3

- TÜİK'in 2019 yılında yaptığı araştırmaya göre Türkiye'deki yoksul sayısı (ülkedeki medyan gelirin yüzde 60'ı ve daha az geliri olanlar) bir önceki yıla göre 319 bin kişi daha artarak 17 milyon 207 bine kadar yükseldi. Yani Türkiye nüfusunun yüzde 21,3'ü yoksul olarak tanımlanıyor.

(NOT: Araştırma 2019 yılında yapılmış olmasına rağmen referans olarak 2018 yılına ilişkin bilgiler alındığı için yoksul sayısı da 2018 yılını gösteriyor. 2018 yılında Türkiye ekonomisi yüzde 3 oranında büyümüştü. 2019 yılında ise büyüme oranı yüzde 0,5'e kadar düştü, yıllık ortalama işsizlik oranı yüzde 11'den yüzde 13,7'ye çıktı. Dolayısıyla 2019 yılı gelirleri referans alındığında yoksul sayısının 17 milyon 207 binin oldukça üzerine çıktığını tahmin ediyorum)

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Ciddi Maddi Yoksunluk Oranı Yüzde 26,3

- Sürekli yoksulluk oranı yani son yıl yoksul olanlardan önceki dört yılın da en az üçünde yoksul olanların oranı ise yüzde 12,7 olarak hesaplanırken, **ciddi maddi yoksunluk oranı** ise yüzde 26,3 olarak hesaplandı.

(NOT: Maddi yoksunluk; (1) çamaşır makinesi, (2) renkli televizyon, (3) telefon ve (4) otomobil sahipliği ile (5) ekonomik olarak beklenmedik harcamaları yapabilme, (6) evden uzakta bir haftalık tatil masrafını karşılayabilme, (7) kira, konut kredisi ve faizli borçları ödeyebilme, (8) iki günde bir et, tavuk, balık içeren yemek yiyebilme ve (9) evin ısınma ihtiyacını karşılayabilme durumunu gösteriyor. Yukarıda belirtilen **dokuz maddenin en az dördünü karşılayamayanlar** "ciddi maddi yoksulluk içindekiler" olarak tanımlanıyor.)

Borç Yükü: Ailelerin Yüzde 71'i Borç Ödüyor

- TÜİK'in araştırmasına göre, Türkiye'deki ailelerin yüzde 71,1'inin konut masrafları dışında borç ve taksit ödemesi bulunuyor. **Ailelerin yüzde 61,5'i (konut masrafları dışındaki) borç ve taksit ödemelerinin getirdiği yükten şikâyet ediyor.** Sadece yüzde 9,6'sı borç ve taksit ödemelerinin kendisine yük getirmediğini belirtirken yüzde 28,9'unun ise borç veya taksiti bulunmuyor.
- Ailelerin yüzde 68,4'ü konut masraflarının getirdiği yükten şikâyet ederken, yüzde 31,6'sı konut masraflarının aile bütçesine yük getirmediğini ifade ediyor.

Ailelerin Yüzde 58,8'i Ev Sahibi

- Araştırmaya göre Türkiye'deki ailelerin yüzde 58,8'i kendi konutunda oturuyor. Yüzde 25,6'sı kiracı, yüzde 1,3'ü lojmanda oturuyor. Yüzde 14,3'ü ise diğer şekillerde ikamet ediyor.
- Ailelerin yüzde 36,9'u sızdıran çatı, nemli duvar, çürümüş pencere çerçevesi gibi sorunlardan şikâyet ediyor. Yüzde 26,1'i çevre kirliliği ve diğer çevresel sorunlardan yakınıyor.

İki Günde Bir Et-Balık Tavuk Yiyemeyenler

- Ailelerin yüzde 33,6'sı iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek masrafını karşılayamıyor. Bu oran 2018'de yüzde 32,2 idi.
- Yüzde 29,7'si beklenmedik harcamaları, yüzde 19,2'si evin ısınma ihtiyacını karşılayamıyor. Ailelerin yüzde 56,6'sı ise yıpranmış eski mobilyalarını yenileyemiyor.

Gelir Dağılımı

- Yüzde 20'lik gelir dilimlerine göre bakıldığında gelir pastasının yüzde 46,25'ini, diğer bir ifadeyle yarısına yakını en zengin yüzde 20'lik kesim alırken, en yoksul yüzde 20'lik kesimin payı ise yüzde 6,24'te kalıyor. En zengin yüzde 20 ile en yoksul yüzde 20 arasında 7,4 kat gelir farkı bulunuyor.
- Yüzdeler dilimler küçüldükçe gelir dağılımındaki adaletsizliğin boyutu çok daha net olarak ortaya çıkıyor. Yüzde 10'luk gelir dilimlerine göre bakıldığında en yoksul yüzde 10 gelir pastasından yüzde 2,39 pay alırken, en zengin yüzde 10'luk dilimin payı ise yüzde 31,16'ya çıkıyor. İki grup arasındaki gelir farkı 13 katı buluyor.
- Yüzde 5'lik dilimlere göre bakıldığında ise en yoksul yüzde 5'lik kesimin gelirden aldığı pay yüzde 0,94'te kalırken, en zengin yüzde 5'lik kesimin aldığı pay ise yüzde 21,1'i buluyor. İki grup arasında 22,5 kat fark bulunuyor.
- Kaymak tabaka olarak da nitelendirilebilecek olan en zengin yüzde 5'lik kesimin gelirden aldığı pay, en yoksul yüzde 45'lik kesime eşit bulunuyor.

Kredi Notu Yine Düşürüldü

Kredi Notu Yatırım Yapılabilir Seviyenin 5 Kademe Altında

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Türkiye'nin uzun vadeli döviz kredi notunu B1'den B2'ye düşürdü ve notun görünümünü de (böyle giderse yine indirebilirim anlamına gelen) negatifte tuttu. Ağustos ayında da Fitch Türkiye'nin kredi notunu düşürmemiş ancak görünümünü durağandan negatife çevirerek gelecekte not düşürebileceğinin sinyalini vermişti.
- Yatırım yapılabilir seviyenin 5 kademe altındaki bu not, 2001 krizi de dahil Türkiye tarihinin en kötü kredi notu oldu. Notu bu seviyede Türkiye ile birlikte Uganda ve Tanzanya gibi ülkeler bulunuyor. Not AKP'nin devraldığı dönemdeki notun da altına düştü.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

- Moody's not indiriminin temel gerekçelerini şu görüşlere dayandırıyor:

1- Artan dış kırılmalıkların bir ödemeler dengesi kriziyle sonuçlanma ihtimali artıyor.

2- Türkiye'nin riskleri artarken, ülkenin kurumları sorunların etkili bir şekilde çözümü konusunda gönülsüz ya da aciz görünüyor.

3- Türkiye'nin mali tamponları tükeniyor.

- Görünümün "Negatif" e dönüştürülmesinin gerekçeleri de şöyle sıralanıyor:

1- Mali göstergeleri, önümüzdeki yıllarda beklenenden daha hızlı bir şekilde daha kötüye gidebilir.

2- Yetkililerin sorunlara dönük yetersiz tepkisine ilişkin aşağı yönlü riskler de Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda bir ödemeler dengesi krizi yaşaması ihtimalini artırıyor.

3- ABD ve AB'yle ilişkiler ile Doğu Akdeniz'deki gerilimleri içeren birkaç cephede artan jeopolitik riskler, herhangi bir kriz için hızlandırıcı olabilir.

• Moody's in değerlendirmeleri özetle şöyle: *o Türkiye'nin hem brüt hem de net döviz rezervleri, yıllardır aşağı doğru sürükleniyor ancak şu an milli gelire oranla son on yılların en düşük seviyesinde. Bu durumun gerekçesi, Merkez Bankası'nın 2020 yılı başından bu yana TL'yi savunmak için başvurduğu başarısız girişimlerdir.*

o Altın hariç brüt döviz rezervleri, 4 Eylül 2020 itibarıyla 44,9 milyar dolar seviyesinde. Bu, yıl başından bu yana yüzde 40'lık düşüş olduğunu gösteriyor.

o Türkiye, brüt rezervlerini artırmak için, Katar ile swap (takas) hattını 3'e katlayıp 15 milyar dolara çıkarmak ve bankaların zorunlu karşılık oranlarını artırmak dahil bir dizi adım denedi ancak her açıdan mevcut rezerv seviyesi yaklaşan dış borç ödemelerine karşı olağanüstü düşük bir tampon oluşturuyor.

o Bir ülkenin döviz rezervlerinin dış borç ödemeleri ile yurt dışı yerleşiklerin mevduatlarını karşılamadaki yeterliliğini gösteren "dış kırılmalık göstergesi"nin, 2019'daki yüzde 263'lük seviyeden 2021'de yüzde 409 seviyesine yükselmesi bekleniyor. Bu da Türkiye'nin, dünyadaki risk iştahına ilişkin değişimlerden yüksek derecede etkileneceğini gösteriyor.

o Bir kriz durumunda yetkililer, dış borç ödemeleri için, bankaların TCMB'de tuttuğu 44 milyar doları da kullanabilir. Ancak böyle bir durum, kit döviz kaynaklarını korumak için hükümetin sınırlamalar koyması riskini artıracaktır.

o 2020'de TCMB'nin swaplara (takas) bağımlılığı çok hızlı bir şekilde arttı. Martta 30 milyar dolar olan TCMB'nin swap kaynaklı net yükümlülüğü, temmuz sonunda 53 milyar dolara yükseldi.

o Son dönemde keşfedilen gaz kaynağı ödemeler dengesine biraz destek sunabilir ancak Türkiye'nin dış risklerini azaltmak için yeterli hızda kullanıma girmeyecek.

Temmuz ayında CARİ AÇIK, aylık 1.8, yıllık 14.9 milyar dolara yükseldi!

Temmuz'da aylık 1.8, yıllık 14.9 milyar dolara yükselen cari açık, ekonomide risklerin arttığını gösteriyor. Gümrük duvarlarını yükselterek, ithalatı kısımaya yönelik iktidarın bu hamlesi de sonuç vermedi!

Korona salgının pik yaptığı Mart-Nisan aylarından itibaren kapanan ekonomi nedeniyle 2. Çeyrekte yüzde 9,9 küçüldüğü açıklanan ekonomik tabloya rağmen cari açıktaki yükselişin hızlanmasının çok ciddi döviz kıtlığı ve ödemeler dengesi bilançosu krizini işaret ettiği uyarısını daha önce de dile getirmiştik.

Merkez Bankası'nın (MB) açıkladığı Temmuz 2020 Ödemeler Dengesi verilerinde ortaya çıkan tablo, ithalattaki tüm kısıtlama önlemlerine, yükseltelen gümrük duvarlarına rağmen ödemeler dengesi ve cari açıktaki riskin büyüdüğünü teyit etti.

MB rakamlarına göre, Temmuz 2019'da aylık 1 milyar 990 milyon dolar 'fazla' veren cari işlemler hesabı, 2020 Temmuz'unda 1 milyar 817 milyon dolar açık verdi. Yine geçen yılın temmuz ayı itibarıyla yıllık 2,1 milyar dolar 'fazla' veren cari denge bu yıl temmuz sonunda 14 milyar 941 milyon dolar açık verdi. Bu gelişmede, özellikle turizm gelirlerini de kapsayan hizmetler dengesi kaynaklı net döviz girişlerinin temmuz ayında geçen yılın aynı ayına kıyasla 4 milyar 617 milyon dolar azalması en önemli etkenlerden birisi.

İthalatı kısmak için 30 Eylül'e kadar binlerce malın gümrük vergilerine getirilen artışa karşılık, MB'nin açıkladığı tablo, tıpkı vatandaşın ve şirketlerin döviz talebini kısmak için alınan kararların başarısız olması gibi ithalattla ilgili vergi artırma kararlarının da sonuç vermediğini gösteriyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Ticaret Bakanlığı'nın Ocak-Ağustos dönemi dış ticaret verilerine bakılırsa ihracat 8 aylık dönemde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,1 gerilerken ithalattaki gerileme bunun 12'de biri düzeyinden, sadece yüzde 1,1'de kalmış. En son açıklanan ağustos ayı dış ticaret rakamlarında ise iktidarın 'rekabetçi kur' ile ihracatın artacağı iddiasına karşılık, ihracat yüzde 5,7 gerilerken patlayan altın talebiyle birlikte ağustos ayında ithalatta yüzde 21'e varan artış yaşandı.

Özellikle altın ve kıymetli maden talebindeki olağanüstü artış, ithalatı yukarı çekiyor. Geçen yılın Ocak-Ağustos döneminde 7,3 milyar dolar olan toplam altın ithalatı bu yılın aynı döneminde yüzde 120'ye varan artışla 16,1 milyar dolar tutarına yükseldi. Bunun sadece 4,2 milyar dolarlık kısmı ağustos ayında yani bir ayda yapılan altın ithalatı. Ayrıca normalleşmeye geçişle birlikte Haziran ayından itibaren başlatılan kamu bankalarının kredi kampanyalarıyla dağıtılan konut, otomobil, tüketim ve ihtiyaç kredilerinin yarattığı parasal genişlemenin önemli bölümün de yine ithal ürün, mal ve malzemelere gitmiş görünüyor.

Süresi 30 Eylül'de dolacak olan gümrük vergisi artışları mevcut döviz rezervi tablosunda büyük ihtimalle yeni Cumhurbaşkanı kararlarıyla uzatılacak. Öncelikle bu vergilerin süresi uzatılmadığı takdirde en az yüzde 30 daha aşağı düşecek gümrük vergileriyle ithalat talebinin artması kaçınılmaz. Ancak ne MB'nin ne de kamu bankaları ve özel bankaların elinde ithalata dönük böylesi bir ani döviz talebi artışını karşılayabilecek rezerv yok.

İkinci çeyrek büyüme verilerinde sanayi sektörünün yüzde 16,5 küçülmesi, ihracata dönük üretim yapan sanayinin artan kur ve gümrük vergisi maliyetleri nedeniyle üretimini yavaşlattığını işaret ediyor. Dolayısıyla iktidarın '3 ve 4'üncü çeyrekte ekonomik büyüme, üretim ve istihdam artışı, yılı pozitif büyümeyle kapatma' iddiasının gerçekleşebilmesi için, 30 Eylül sonrasında en azından yerli ikamesi olmayan üretim girdilerinde gümrük vergilerinin aşağı çekilmesi gerekiyor. Bu ise altın talebiyle birlikte ithalatın daha da yükselmesi, dış ticaret açığının ve cari açığın büyümesi, bunun da enflasyon artışını yukarı çekmesi anlamına geliyor. Günü birlik kararlarla ekonomiyi yönetmeye çalışan iktidarın, gümrük vergilerini yükselterek ithalatı ve döviz talebini kısma politikası da aradan geçen dört ayda sonuç vermemiş görünüyor.

Süre uzatılmaz ve artırılan gümrük vergileri Nisan-Mayıs aylarındaki seviyesine geri çekilirse de bu kez, ithalattaki artış ve buna yönelik döviz talebindeki yükselişin karşılanamaması, yükselen döviz talebinin kurları daha da yukarı çekmesi söz konusu olacak. **Bu da iktidarı dövize yönelik yeni kısıtlayıcı ve kontrol içeren kararlar almaya zorlayacak!**

TÜİK'TEN 'MASALLAR'

TÜİK, işsiz sayısının 152 bin kişi azaldığını açıkladı! İşten çıkartma yasağı ve ücretli izne çıkarılanlara nakdi destek ödemelerinin süresi yılsonuna kadar uzatıldı. Artık TÜİK verilerini tartışmaya gerek kalmadı!

TÜİK Haziran 2020 ayına ait işsizlik ve istihdam verilerini açıkladı. Bu rakamlara göre resmi işsizlik oranı Haziran'da 0,4 puan artarak yüzde 13,4 oldu. Buna karşılık işsiz sayısı 152 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bin kişi olarak açıklandı. Verilere bakıldığında tarım dışı işsizlik oranı Haziran'da 0,6 puanlık artışla yüzde 15,9 düzeyine yükselmiş görünüyor. 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı 1,3 puan artarak yüzde 26,1 olurken, 15-64 yaş grubunda ise 0,4 puan artışla yüzde 13,7 seviyesinde gerçekleşti.

Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklamasına göre salgın nedeniyle işini kaybeden, işyeri kapanan ve bundan dolayı kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılanların sayısı 3 milyon. İşten çıkarma yasağı çerçevesinde ücretsiz izne çıkarılan ve nakdi ödeme desteği alanların sayısı ise 2 milyon. Dolayısıyla TÜİK'in 152 bin kişi azaldığını ve 4 milyon 101 bin kişi olduğunu duyurduğu resmi işsiz sayısının dışında tutulan bu 5 milyon kişi, işsiz değil, istihdamda çalışıyor, sayılıyor!

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, TÜİK'in hesaplamalara dahil etmediği bu 5 milyon kişiye yönelik tanımlamaların ve ödemelerin süresinin yılsonuna kadar uzatılabileceğini açıkladı. Yani önümüzdeki üç ay boyunca gerçek işsiz sayısı, yine resmi verilere yansımayacak! En basit hesapla fiilen işsiz oldukları halde, işsizlik Sigortası Fonu'ndan (İSF) cüzi ödemelerle maaş alıyor görünen bu 5 milyon kişi açıklanan resmi işsiz sayısına ilave edildiğinde rakamın 9 milyon 101 bin kişiye ulaştığı görülüyor.

Yılsonuna kadar uzatılması düşünülen bu ödemeler sona erdiğinde söz konusu 5 milyon kişiden kaçının işine döneceği, istihdama katılacağı, düzenli maaşa, gelire kavuşacağı bilinmiyor.

Asıl çarpıcı ve bir o kadarda komik olan; korona yüzünden bu yıl tüm dünya ekonomileri gibi Türkiye ekonomisi de altüst oldu, işsizlik tırmandı, üretim dibe vurdu ve yüzde 9,9 daralma yaşandı. Buna karşılık TÜİK'in hesaplamasına göre işsizlikte 2019'dan daha iyi durumdayız!

ERDOĞAN, BES YASASINA AYKIRI BİR PLAN AÇIKLADI!

Vatandaşların BES hesaplarında biriken 154 milyarın şirketlere ucuz maliyetli kaynak olarak kullanılacağına açıklanması BES yasasına aykırıdır. Aynı zamanda çok tehlikeli bir adımdır!

7 Eylül'de Cumhurbaşkanı başkanlığında yapılan toplantıyla kamu bankalarının bünyelerindeki sigorta şirketlerinin tek çatı altında toplanmasını öngören Cumhurbaşkanı Kararı'nın ardından 6 kamu sigorta şirketi tek çatı altında birleştirilerek kamuoyuna tanıtıldı. Ziraat, Vakıfbank ve Halkbank ile Ziraat Katılım, Vakıf Katılım ve Emlak Katılım bankalarının bünyesindeki ya da iştiraki olan sigorta şirketleri, hayat ve emeklilik sigortası kuruluşları Türkiye Sigorta ve Türkiye Hayat Emeklilik Sigorta adı altında iki kamu sermayeli şirket çatısında birleştirilerek Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) devredildi.

TVF böylece Türkiye'deki sigorta prim pastasının yüzde 70-80'ini kontrolüne alan iki çatı sigorta kuruluşunu da bünyesine katarak, yaklaşık 200-250 milyar TL'lik bir kaynağı kontrolüne alıyor!

Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu iç ve dış kaynak sıkıntısı, bütçe kaynaklarının daha yedinci ayda tüketilmesi, Merkez Bankası ve Kamu Bankalarının döviz rezervlerinin eritilmesi nedeniyle Hazine içeriden TL ve döviz cinsi borçlanmaya hız vermek zorunda kaldı. Şimdi atılan bu adımla, TVF'ye kaynak aktararak buradan, iktidara yakın şirketlerin, darboğazdaki kuruluşların düşük maliyetlerle fonlanması, denetimsiz harcama olanağına kavuşulması hedefleniyor. Cumhurbaşkanı'nın toplantıda yaptığı konuşmada; "Devletin desteği ve teşvikiyle fon tutarı 154 milyar liraya ulaşan Bireysel Emeklilik Sistemi'nde yapılacak atılımlarla reel sektöre uzun vadeli ve düşük maliyetli büyük bir kaynak sağlanabilecektir" ifadesini dile getirmesi kabul edilemez! Aynı zamanda bu sigorta şirketlerinde bireysel emeklilik sigortası (BES) tasarruf hesaplarında biriken kişisel tasarrufların iktidara yakın şirketlere ucuz kaynak olarak kullanılmasının planlandığını açığa çıkartmaktadır. Öncelikle böyle bir uygulama BES Yasası'na aykırıdır. BES yasası kamu-özel emeklilik sigortası şirketlerindeki BES hesaplarında biriken tasarrufların nasıl değerlendirileceğini, nemalandırılacağını düzenlemektedir. Bu tasarrufların hazine kâğıtlarında, tahvil ve bonolarda, Eurobondlarda değerlendirilmesi hükmü yasa da yer almaktadır.

Ayrıca hesap sahipleri sigorta şirketleriyle yaptıkları sözleşmelerle BES hesaplarında oluşan birikimlerin değerlendirilmesi için portföy anlaşmaları yapmış durumdadır. BES sahiplerinin iradesi dışında, birikimlerinin şirketlere, özel sektöre, müteahhitlere düşük maliyetli, uzun vadeli kredi olarak kullanılması, bu kişilerin tasarruflarına iradelerine ve onaylarına aykırı şekilde, yasa dışı biçimde el konulması demektir. Böyle bir adım, giderek bankalardaki mevduat hesaplarına da gerektiğinde el konulabileceği yönünde oldukça tehlikeli bir algıyı pekiştirecek, bankalardaki mevduatların hızla çekilmesinin yolunu açacaktır. Kaldı ki, Cumhurbaşkanı'nın bu açıklamaları sonrasında bile BES hesaplarının kapatılarak, tasarrufların çekildiği, BES sisteminden çıkışların hızlandığı yönündeki haberler medyaya yansımış durumdadır.

Geçtiğimiz Mayıs ayında milyonlarca işçinin gelecek ve emeklilik güvencesi olan Kıdem Tazminatı için bir fon kurmaya girişen Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Bakan Albayrak işçi ve işveren sendikalarıyla toplantılar yaparak ikna etmeye çalışmıştı. Ancak üç büyük işçi konfederasyonu da Kıdem Tazminatı Fonu kurulmasına ve işçilerin tazminatlarının buraya aktarılmasına 60 yaşına kadar birikimlerini çekme imkânının kaldırılmak istenmesine sert tepki gösterdiler, genel greve gideceklerini ilan ettiler. Bunun üzerine iktidar, Kıdem Tazminatı Fonu tasarısını geri çekmek zorunda kaldı.

Muhtemelen 4 milyona yakın kamu çalışanı için artık kendi seçtiği bankanın BES sigortası şirketinde hesap açtırmak yerine kamuya ait ve TVF kontrolündeki Türkiye Hayat ve Emeklilik şirketine geçmek zorunlu hale getirilecek. Bunun yanı sıra iktidarın siyasi gücünü kullanarak özel sektörü ve büyük holdingleri de çalışanlarının BES hesaplarını TVF'ye devredilen kamu sigorta şirketlerine taşımaları yönünde baskı yapması şaşırtıcı olmayacaktır.

Üç büyük kamu bankası kredi pastasında da son birkaç yıldan bu yana art arda açılan düşük faizli kampanyalarla paylarını yüzde 50-60'ın üzerine çıkarttılar. Şimdi de hayat sigortası, bireysel emeklilik hesapları, diğer sigorta dallarındaki pastanın yüzde 70-80'i kamunun kontrolüne geçmesi planı devrede.

BES'lerdeki 154 milyarın yanı sıra hayat, kasko, yangın, trafik vs. dallarında 2019 yılında yaklaşık 70 milyar TL prim üreten sigortacılık sektörünün bu yıl ise prim üretiminin 100-150 milyar TL arasında olması bekleniyor.

Bankaların yanı sıra doğrudan sigorta alanında faaliyette bulunanlarla birlikte 62 sigorta şirketinin yer aldığı Türk Sigortacılık Sektörü'nde artık devletin ağırlığı ve dolayısıyla iktidarın kontrolü ve tekeli söz konusu olacak!

İKTİDAR, HER ŞEYE EL KOYMAYI ÖNGÖREN BİR “EKONOMİK ÇARESİZLİK” İÇİNDE!

İktidar adeta tüm ülke kaynaklarını tükettiği yetmezmiş gibi gözü kara bir şekilde nerede ne bulursa her şeye el koymayı öngören bir “ekonomik çaresizliği” yansıtan ruh hali içindedir!

İktidar bugüne kadar yaptığı 70 milyar doları aşan tutardaki özelleştirme gelirinin nereye harcadığının hesabını meclise ve millete vermedi. Deprem vergilerinin nereye gittiği bilinmiyor. TVF’ye devredilen 60-70 milyar dolar değerindeki kamu varlığının (TPAO, BOTAŞ, PTT, ÇAYKUR, THY, Türk Telekom hazine hisseleri, Türksat, kamu bankaları) nasıl değerlendirildiği, kaynaklarının nerelere harcadığı, TVF’nin bağımsız denetimden geçmiş bilançosu şeffaf olarak kamuoyuna açıklanmıyor.

İktidar, milyonlarca çalışanı zorunlu olarak BES’e katılmaya, asgari ücretliden bile BES kesintisine zorlarken şimdi diğer yandan bu paraları ucuz kredi olarak dağıtma planını ilan ediyor. Dünyada bu tarzda kurulan büyük emeklilik fonları var. Almanya’da ve özellikle en başarılılardan bir tanesi Norveç Emeklilik Fonu... Ancak bunlar kaynaklarını ucuz kredi dağıtmak için değil, dünyanın farklı bölgelerinde, ülkelerinde kârlı alanlara, menkul ve gayrimenkul varlıklara yatırıp değerlendirerek, fonun ve katılımcıların kazançlarını artırıyor. Tasarruflarını nemalandırarak, emeklilik tazminatlarının ve maaşlarının yükselmesini sağlıyor.

Oysa iktidar, BES hesabı olanların onayını almaksızın, yasayı da yok sayarak **tasarruf sahibinin zararına neden olacak adımlar** atıyor. Denetimsiz ve şeffaf olmayan şekilde bu kaynakları kullanma niyetinin ardında iktidarın kendisine yakın şirketleri, müteahhitleri BESLEME amacının yattığı apaçık görülüyor!

AĞUSTOSTA YILLIK ENFLASYON YÜZDE 11.77 OLURKEN, ÇİFTÇİNİN ENFLASYONU YÜZDE 17.36 ARTTI

Ağustosta çiftçinin maliyeti, enflasyonu 5.5 puan geçti. Temmuzda da 4.5 puan geçmişti. Tüketicinin enflasyonu ise bazı tarım ürünlerinde yıllık yüzde 30’ları buldu.

Yurttaş, çarşı pazardaki pahalılıktan yakınırken sofraya gelen her ürünün maliyeti henüz tarladayken artmaya devam ediyor. Tarımsal girdilerin yaklaşık yüzde 60’ında dışa bağımlı olunduğu için, kurdaki hemen her oynaklık maliyetleri de artırıyor. Ziraat odalarına göre bu artış, haftalık bazda yaşanmaya başladı. 2018 öncesinde en fazla birkaç ayda bir güncellenen girdi fiyatları, şimdi haftada bir zamlanıyor. Ancak hasat sonrası ürününü çoğu zaman maliyetine dahi satamayan çiftçinin kazancı günden güne erirken, tüketici ise sürekli pahalıya tüketmek zorunda kalıyor.

Ağustos ayında yıllık enflasyon yüzde 11.77 olurken, çiftçinin enflasyonu yıllık yüzde 17.36 arttı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım-ÜFE) 2020 Ağustos’ta on iki aylık ortalamalara göre yüzde 13.74, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17.36 yükseldi. Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) Başkanı Hüseyin Demirtaş ise yalnızca tarım ilaçlarının son bir yılda yaklaşık yüzde 50 zamladığını söyledi.

Elektrik Ve Mazot

Demirtaş, ortalama bir dekara 40 kilo civarında gübre kullanıldığını, gübre fiyatlarının da son bir yılda yüzde 30-35 civarında arttığını ifade etti. Benzer şekilde elektrik ve mazot fiyatlarının da çiftçinin belini bükmeye devam ettiğine dikkat çeken Demirtaş, “Girdilerin büyük çoğunluğu ithal. Döviz kurundaki artışa bağlı olarak bu girdiler neredeyse her hafta zamlanıyor. Tarımsal girdi maliyetlerini düşürmekle görevli regüle edici kurumların bu konuda hiçbir çabası yok. İthal girdilerle yerli üretim daha ne kadar sürdürülebilir, artık çözüm sunulması lazım” dedi.

Et ve Süt Kurumu’nun (ESK) verileri ise hem hayvancılıktaki maliyetlerdeki hem et fiyatlarındaki artışı gözler önüne serdi. ESK’ye göre süt yemi 2020 Ağustos’ta yıllık bazda yüzde 17, besi yemi yüzde 16.3, yemlik buğday ise yüzde 32.5 zamlandı. 2019 Ağustos’ta İstanbul’da 39.5 TL olan perakende kıyma fiyatları 2020 Ağustos’ta 48.6 TL’ye yükseldi. Aynı dönem aralıklarında kuşbaşı fiyatları ise yüzde 30.8 zamlandı. Kuzu eti fiyatındaki yıllık değişim de yüzde 17.5 oldu. Bu fiyatlarla Türkiye, İngiltere’den daha pahalıya kıyma, AB ülkelerinden daha pahalıya karkas et tüketmiş oldu.

İŞSİZLİK SİGORTA FONU ERİYOR

2019 sonunda 131,5 milyar TL tutarında menkul kıymet ve nakit bulunan İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken tutar yedi ayda 20 milyar TL'ye yakın azalarak 112,7 milyar TL oldu.

Ocak-Temmuz dönemindeki 23 milyar liralık yeni gelire rağmen fonun toplam varlığında net olarak 18,8 milyar liralık bir azalma yaşandı.

Ocak-Temmuz döneminde fondan işsizlere 6,3 milyar lira ödenirken, kısa çalıştırılanlara yapılan ödeme 18,4 milyar lira, işverenleri tarafından ücretsiz izne çıkarılanlara asgari ücretin yarısıyla sınırlı olarak yapılan nakit ücret desteği için 2,9 milyar lira verildi.

***Giderler Gelirlerin İki Katına Yaklaştı**

➤ 2018'de 34,6 milyar TL gelire karşılık 23,7 milyar TL gider, işsizliğin zirve yaptığı 2019'da ise 40,3 milyar TL gelire karşı 36,4 milyar gideri olan fonun gelir gider dengesi 2020'de bozuldu.

➤ İşçi ve işveren primleri, devlet katkısı ile faiz geliri olarak yedi ayda fonun toplam geliri 23,3 milyar olurken fonun gideri ise 42,1 milyar liraya ulaştı.

***Fonun Maddi Varlığı Küçülüyor**

➤ Fonda biriken tutar Covid-19 salgını etkisiyle azalıyor.

➤ 2018 yılında 127,6 milyar TL, 2019'da 131,5 milyar TL bulunan fonun temmuz ayı sonundaki büyüklüğü 112,7 milyar TL'ye geriledi.

➤ İktidarın ucuz borçlanma aracı olarak kullandığı fondaki devlet tahvillerinin oranı hala büyüklüğünü koruyor. Fonun maddi ve mali varlığının yüzde 85,84'ü tahvil, yüzde 14,16'sı ise mevduattan oluşuyor.

***Fon İşsiz Cimri Davranıyor**

➤ Ocak-Haziran ayları arasında 970 bin kişi işsizlik ödeneğine başvururken sadece 339 bin işçi işsizlik ödeneğinden yararlandı.

➤ Fondan işsizlik ödeneği olarak da bu yılın ilk yedi ayında işsizlere sadece 6,3 milyar TL verildi.

➤ Mart 2002 tarihinden bugüne işsizlik ödeneğine **13 milyon 848 bin 709 kişi başvurdu, bunlardan 8 milyon 71 bin 437'si kişi ödenek almaya hak kazanabildi.**

➤ Bu kapsamda hak eden kişilere 18 yılda toplam 35,8 milyar TL ödeme yapıldı

***Kaynaklar İşsiz Değil Patronlara Aktarılıyor.**

➤ AKP iktidarı döneminde yıllardır İşsizlik Sigortası Fonundan işverenlere yüksek miktarda teşvikler verildi. Verilen teşvikler kamuoyuna istihdamı korumak ve arttırmak için destek olarak dile getirilse de verilen teşviklerin istihdamı arttırmadığı görülmektedir.

➤ Ayrıca son Mini istihdam paketi ile İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarından işverenlere yeni teşvikler aktarılmasının önu açılmıştı.

➤ Kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin uygulamasına tabi tutulan işçilerin normal çalışma düzenine dönmesi durumunda işverenlere, 13 milyar TL'yi bulan SGK primlerinin önümüzdeki 3 ay boyunca işçinin kendi parası olan İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına imkân tanıdı.

➤ 2020 Ocak-Temmuz döneminde fondan işverenlere 10,4 milyar TL teşvik ve destek ödemesi aktarıldı. 2018'de 10,7 milyar TL, 2019'da 16 milyar TL olan teşvik ve destekler bu yılın ilk 7 ayında neredeyse geçtiğimiz son iki yılın oranına şimdiden ulaşmak üzere.

➤ 10,4 Milyar TL'lik teşvik ve destek ödemesinin dışında fondan son 7 ayda istihdamın artırılması için işverenlere Aktif işgücü programları için 2,1Milyar TL ve İşbaşı eğitim programları içinde toplam 1, 6 Milyar TL yani toplamda 14,1 milyar TL kaynak aktarıldı.

➤ İstihdam son 7 ayda artmadığı gibi aksine Ocak ve Mayıs ayları arasında 1 milyon 408 bin kişi azaldı.

7 AYDA 1 MİLYONU AŞTI

Salgın nedeniyle işten çıkarma yasaklanmasına rağmen işsizlik ödeneği talebi arttı: 7 ayda 1 milyonu aştı

Ocak-temmuz döneminde, İŞKUR'a işsizlik ödeneği almak için başvuran emekçi sayısı, haziran ayına göre 96 bin 186, mart ayına kıyasla 564 bin 107 kişi arttı.

Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) ağustos ayıyla ilgili "Aylık İstatistik Bülteni", ülkenin büyük sorunu olan işsizliğin Covid-19 salgınında daha da ağırlaştığını bir kez daha ortaya koydu.

Bültene göre, işsizlik ödeneği almak için ilk 7 ayda başvuran işsiz sayısı 1 milyon 66 bin 303 kişiye ulaştı. Bu kişilerin sadece 366 bin 974'ü ise sık sık eleştirilen ağır çalışma günü ve prim şartlarını karşılayarak ödenek almaya hak kazandı. Salgın nedeniyle 17 Nisan'dan bu yana işçi çıkarma yasağı uygulanmasına rağmen temmuzda önceki aya göre işsizlik ödeneği için başvuran kişi sayısı 96 bin 186, ödenek alanlar 27 bin 656 kişi arttı.

'Açık İş' de Yok

Ayrıca mart ayına göre başvuran işsiz sayısı 564 bin 107, ödenek alanlar 127 bin 239 kişi çoğaldı.

Yine bültene göre, işverenlerin eleman talebini gösteren "açık iş" sayıları da azalmaya devam ediyor. İŞKUR'a kayıtlı açık iş sayısı ağustos ayında geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 31.2 azalarak 114 bin 113'e düştü. İlk 8 ayda ise açık iş sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 32.8 azalarak 964 bin 265 adede geriledi. Açık iş sayısı özel sektörde yüzde 34.2 (936 bin 872) düşerken, kamuda yüzde 166.3 (27 bin 393) arttı.

Buna paralel olarak işe yerleştirilen kişi sayısı da, ağustos ayında yüzde 27.6 azalarak 75 bin 217, ilk 8 ayda yüzde 43.4 azalarak 537 bin 3 kişiye geriledi.

Ayrıca cinsiyete göre bakıldığında ilk 8 ayda işe yerleştirilen kadın sayısı yüzde 41.4 azalarak 181 bin 434, erkek sayısı yüzde 44.3 azalarak 355 bin 569 kişiye indi.

Cirolardaki Erime Sürüyor

Birleşmiş Markalar Derneği (BMD) Sinan Öncel, "AVM'lerdeki sezon sonu indirimlerine rağmen, cirosu yüzde 50'nin altında kalan üyelerimizin oranı temmuzda yüzde 17 iken, ağustosta yüzde 24'e ulaştı" dedi.

Pandeminin etkilerini ölçek için son birkaç aydır üyeleriyle düzenli olarak anket yapan BMD, ağustos verilerini paylaştı. Öncel, "Ağustosta her dört üyemizden biri, AVM'lerdeki mağazalarında yüzde 50 ciroyu tutturamadı" diye konuştu. "AVM'lerdeki hazır giyim mağazalarında cironun yüzde 50'nin altında kaldığını beyan eden üyelerimizin oranı temmuzda yüzde 19 iken ağustosta yüzde 31'e ulaştı" diyen Öncel, şöyle devam etti: "Aynı dönemde cirosu yüzde 81'in üzerinde olan hazır giyim firmalarımızın oranı yüzde 49'dan yüzde 29'a geriledi. Caddelerde de mağaza ciroları yüzde 81'in üzerinde olan firmalarımızın oranı yüzde 57'den yüzde 45'e düştü."

4 Yurttaştan 3'ü Gidişattan Umutsuz

Ipsos'un yaptığı Koronavirüs Salgını ve Toplum Araştırması'na göre, yaklaşık her 4 yurttaştan 3'ü normalleşme sürecindeki gidişatin çok kötü olduğunu düşünüyor. Vatandaş aynı zamanda, maske takmayanlara gerekli yaptırımların uygulanmadığı görüşünde. Bu yaptırımın yeteri kadar uygulanmadığını düşünenlerin oranı (yüzde 59) uygulandığını düşünenlerden (yüzde 32) daha yüksek.

Ipsos Türkiye Üst Yöneticisi (CEO) Sidar Gedik, "Toplumun yüzde 72'si normalleşme sürecinin kötü ilerlediğini düşünüyor. Normalleşemedik" diye konuştu.

EMEKÇİ 3.5 ÇEYREK KAYBETTİ

Asgari ücretli 5 yıl önce 6.48 adet çeyrek altın alabiliyordu. Şimdi ise asgari ücretlinin alabileceği çeyrek altın miktarı 3.51 adet.

Mevduat faizlerinin düşmesi, doların inişli çıkışlı seyri nedeniyle talebin artması, altın fiyatlarını yükseltti. Gram altın 500 liraya, çeyrek altın ise 800 liraya dayanırken asgari ücretle 5 yıl önce 6.48 adet çeyrek altın alınırken şimdi sadece 3.51 adet alınabiliyor.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu Büro-İş Genel Başkanı Alay Hamzaçebi, emekçinin gelir kaybının her yıl arttığını belirterek "2015'te asgari ücretin bin TL, çeyrek altının 154.16 TL olduğu bir dönemde asgari ücret ile 6.48 adet çeyrek altın alınıyordu. Asgari ücretin 2 bin 324.70 TL, çeyrek altının 781 TL olduğu 2020'nin eylül ayında ise asgari ücret ile 2.97 çeyrek altın ancak alınabilmektedir" dedi.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Bir asgari ücretlinin beş yılda 3.51 adet çeyrek altın kaybı olduğunu söyleyen Hamzaçebi, “Bu kayıp karşısında maaşını TL olarak alan asgari ücretliye gelen düğün davetiyeleri panik yaratmaktadır” yorumunu yaptı.

Hamzaçebi, asgari ücretlinin yeme, içme, ısınma, barınma gibi zorunlu ihtiyaçlarını karşılayamadığına, yoksulluk sınırının altında yaşam mücadelesi verdiği dikkat çekerek şunları söyledi:

“Bırakın çeyreği, gram altını, para bile takacak durumu olmayan asgari ücretlilerin satın alma gücü çok düştüğünden artık eşinin dostunun düğünlerine katılmaktan kaçınmaktadırlar. Bir ayda üç düğün olduğu zamanlar da göz önüne alınırsa asgari ücretlinin elinde avucunda yiyecek parası kalmamış olacaktır. Bu durum bütün dar gelirli ve emekçiler için de geçerlidir. Dolayısıyla akraba, eş dost ilişkileri başta olmak üzere toplumsal ilişkiler derinden olumsuz etkilenmektedir. Emekçilere en az yüzde 50 zam yapılarak hem yaşam standartlarının yükseltilmesine hem de toplumsal ilişkilerin düzeltilmesine olumlu katkı sağlanmış olacaktır.”

İKTİDAR ‘TÜRKİYE TIRMANIŞTA’ DİYOR, ESNAF BATTIKÇA BATIYOR!

Salgın sürecinde en ağır darbeyi esnaf ve sokak ekonomisi aldı, yılın ilk 6 ayında 35 bin 965 işyerinin kapandı, satılık işyeri ilan sayısının geçen yıla göre %77 arttı.

Pandemiyle Mücadele Adı Altında Esnaf Cezalandırılıyor!

İktidar kamusal tedbirlerle çözüm üretmek yerine, tüm sorumluluğu bireye yüklüyor. Temizlik-Mesafe-Maske açılımlı TMM kuralını DMM’ye düğün, miting, mazerete çevirdiler. Sürekli vatandaşı azarlıyorlar: İnsanlara tatil kredisi verip ‘niye tatile gittiler’ diye kızdılar. Normalleşme adıyla düğün, bayram demeden ülkeyi açtılar, sonra bayrama giden yurttaşlara kızdılar. Sınavlar, seminerler yapıldı. Öğrenci, öğretmen, veli hasta olunca suçu yine bireylere yüklediler. Cumhurbaşkanı miting yapıyor; Bilim Kurulu ‘Cumhurbaşkanı miting yapabilir, vatandaş dikkat edecek’ diyor. İktidardan ve onun yandaşlarından hiç kimse ‘çalışmak zorunda olanları’ konuşmuyor; insanlar sokakta, yolda, işyerlerinde hastalanıyor, ölüyor. Geçici tedbirler olarak ‘pandemiyle mücadele’ altında yurttaşlar cezalandırılıyor.

İktidar Hep Bir Ağızdan ‘Türkiye Tırmanışta’ Diyor Ama Esnaf Battıkça Batıyor!

Pandemide en ağır faturayı esnaf ve satıcılar ödüyor. Bu yılın ilk 6 ayında 35 bin 965 işyeri kapandı. Sadece Haziran ayında 7 bin 222 esnaf kepenk kapattı, sektörler iş yapamaz hale geldi. Satılık işyeri ilan sayısı geçen yıla göre %77 arttı. İktidar hep bir ağızdan ‘Türkiye tırmanışta’ diyor ama esnaf battıkça daha çok batıyor. Türkiye ekonomisini yere göğe sığdıramayan iktidar, iş yapamadığı için satılığa çıkartılan işyerlerinin sayısındaki artışı söylemiyor! Salgın sürecinde üç ay boyunca kapalı kalan esnafın, birikmiş elektrik, su, doğalgaz faturaları ile SGK primleri dâhil yüklü kredi borçları var. Biz, CHP olarak, ‘tüm bu borçların hepsini karşılıksız olarak devlet karşılansın, esnafımıza karşılıksız yardım yapılınsın’ dedik ama bu talepler karşılanmadığı gibi esnaf, verilen 25 bin TL’lik kredilere bile borçları nedeniyle erişemedi. Türkiye genelindeki 1 milyon 900 bin esnafın durumu iktidarı hiç ilgilendirmiyor. İktidar bir genelgeyle 130 bine yakın kahve, kiraathane ve çay ocağı işletmesini kapatıyor ama bu işletmelerde çoğu gündelik yevmiyelerle çalışan 400 bine yakın kişinin evinde ne yiyeceği onları hiç ilgilendirmiyor! Şu an sayıları milyonları bulan esnaf ve çalışanları, kredi borcuyla, döviz baskısıyla, ekme kavgasıyla güvensiz, güvencesiz, geleceksiz bir şekilde hayatta kalmaya çalışıyor.

Türkiye’de 6 Milyon Sokak Esnafı Var Ama Bu İnsanları Dikkate Alan Tek Bir Yetkili Yok!

Türkiye’de 500 bin pazarcı, 500 bin kâğıt toplayıcı, 30 bin simitçi, 10 bin çiçekçi, 1 milyon el işçisi, 1 milyon ev temizlikçisi ve gündelikçi, toplamda 6 milyonu bulan sokak esnafı var ama iktidarda bu insanları dikkate alan tek bir kişi yok. Ülkemize toplam 6 milyon istihdam sağlayan, ekonomiye günlük bir milyar; yıllık 200 milyar TL katkıda bulunan sokak ekonomisi koronayla birlikte bitmiş durumda. Marketteki peynirine alarm takılan ülkemizde, gününbirlik çalışan bu insanlar; çocuğunun okul ve kırtasiye masrafını nasıl karşılayacak; kaynak bulunmasına rağmen yüzde 15 zam yapılan doğalgazı nasıl ödeyecek; kira masrafından temel gıda ihtiyacına kadar bu insanlar ne yiyecek ne içecek? İktidardan hiç kimse bu soruların yanıtını vermiyor, veremiyor!

İktidara Göre Her Şeyin Baş Sorumlusu Müzik!

İçişleri Bakanlığı yayınladığı yeni genelgeyle yine hiçbir çözüm sunmadan yine yasaklar getirdi ve her şeyin baş sorumlusu olarak müziği gösterdi. Salgının yayılmasının suçunu müziğe atanlar, 2 bin 716 Bar işletmesi ile 8 bin 470 çalgılı müzikli lokanta ve kafe esnafının nasıl geçineceğini hiç düşünmemektedir. Biz, CHP olarak, halk sağlığını ülkemizin en önemli gündemi olarak görüyoruz. Pandemi sürecinde iktidarın yapıcı çözüm ve tedbirlerine her zaman destek olduk. Ancak tedbir adı altında, milyonlarca insanı doğrudan açlığa mahkûm eden anlayışa da sessiz kalmadık, kalmayacağız.

Dışarı Çıkarsak Koronadan Evde Kalırsak Açlıktan Öleceğiz!

Esnafın ne olacağı belirsiz, böyle giderse çok fazla dayanamayacaklar. Hepsi geleceksiz, güvencesiz şekilde gününbirlik hayatta kalmaya çalışıyorlar. Sokak esnafı devletten bugüne kadar hiçbir destek almadı. Çoğu zaten kaçak, kayıtsız, güvencesiz çalışıyordu. Şimdi pandemide hayatlarını tehlikeye attılar, yine de unutuldular. Biz, CHP olarak, buradan hükümete ve yetkililere sesleniyoruz: Üç kuruş kazanabilmek için hayatını tehlikeye atan sokak esnafımızın sesini duyun! Sokağa yatırım, ülkeye, ekonomiye yatırımdır. Esnafa, çalışana yasaklar, geçici tedbirler değil; somut çözümler sunun.

Çözüm İstiyorsanız İşte Çözüm!

Eğer çözüm istiyorsanız: Esnafımızın acilen birikmiş kira, doğalgaz, elektrik ve su fatura borçlarını karşılayın. Eğer karşılayamıyorsanız esnafın kira ve fatura ödemelerini makul bir süre için ertelemeye alın. Esnafımızın BAĞ-KUR ve SSK ödemelerini karşılayın, pandemi döneminde prim borcu nedeniyle oluşan mağduriyete son verin. Esnafımıza faizle kredi değil; karşılıksız nakdi destek sağlayın. İşyeri kira ödemelerindeki stopaj vergileri ile esnafardan alınan ilan, reklam vergisini kaldırın. Esnafa ama özellikle sokak esnafına acilen sosyal yardım veya nakdi destek sağlayın. Gelir kaybı yaşayan esnaf için özel önlem, yardım paketleri açıklayın! Çin’de, ABD’de yapılan sokak girişimciliği gerekli düzenlemeleri bir an önce başlatıp gerekli teşviklerle ekonominin canlanmasını sağlayın. Zincir marketlerin esnaf karşısındaki haksız rekabetini önleyici tedbirler açıklayın. Kayıtdışı olan milyonlarca küçük ve seyyar esnaf için acilen teşvik ve kredi fonları oluşturun. Özellikle sokak esnafından bu dönemde çevre ve temizlik vergisi almayın. Orantısız idari para cezalarını makul seviyeye çekin.

Hayat Altın Musluklu Saraylara Sığıyor Ama Esnaf İçin Hayat Eve Sığmıyor!

Bizler, halk sağlığı kadar halkın ekme kavgasını da düşünmek zorundayız. Türkiye'nin de içinde olduğu G-20 üyesi ülkelerin birçoğu, pandemi sürecinde, milyar dolarlık paketlerle önceliği vatandaşa ve küçük esnafa verdi. Dünyanın tüm gelişmiş ekonomileri esnafa destek paketleri açıkladı. Türkiye’de ise iktidar, açıkladığı 15 milyar dolarlık pakette önceliği, şirketlere KOBİ'lere ve konut satışı için müteahhitlere verdi. Esnaf bugün korkudan ağzını açamıyor, sorunlarını içine gömüyor, ya kafasına sıkıyor, kendini asıyor ya da bedenini ateşe veriyor. Hayat, günlük masrafı 4 buçuk milyon olan, altın musluklu Saraylara sığıyor ama Esnaf için Hayat eve sığmıyor.

HALKA 1,3 MİLYAR MÜTEAHHİTE 1,6 MİLYAR TL

Tasarruf Halka Yapılan Yardımdan

Salgının etkisiyle yoksul halk kesimleri için daha da ağırlaşan ekonomik kriz ortamında hükümetin bütçeden yaptığı ‘hane halkına transferler’ kalemi hız kesti. 2020’nin en düşük seviyesine inen transferler müteahhitlere aktarılan ödeneklerin de altında kaldı.

Ülkenin içinde bulunduğu koşullar iktidarın harcama tercihlerini etkilemiyor. Salgının etkisiyle daha da ağırlaşan ekonomik tabloya karşın bütçenin “Hane halkına transferler” kalemi ağustos ayında 2020’nin en düşük seviyesine geriledi. Bu kalemden yapılan 1.3 milyar TL’lik transfer, müteahhitlere aktarılan 1.6 milyar TL’nin altında kaldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ağustos ayı bütçe gerçekleştirmelerini açıkladı. Bütçenin kara delikleri olarak değerlendirilen harcamalarda önemli bir gerileme olmadı. Ancak AKP iktidarlarının özellikle seçim dönemlerinde büyük bölümünü yardım amaçlı kullandığı ödemeler hız kesti.

Bütçenin, “Burslar ve harçlıklar, eğitim, sağlık, yiyecek, barınma, tarımsal transferler, sosyal ve ekonomik amaçlı transferler” ağır salgın koşullarına karşın geriledi. Sekiz ay boyunca yapılan aktarımlar 43.9 milyar TL’ye ulaştı. Ocak ayında 6.7, Şubat ayında 7.5, Mart ayında 7.4 milyar TL, Nisan’da 5, Mayıs ayında 4.3, Haziran ayında 5, Temmuz ayında 6.4 milyar TL olan transferler ağustos ayında 1.3 milyar TL’ye düştü.

Tarımsal Destek Geriledi

Tüm alt kalemler tek tek gerilerken en büyük gerileme tarımsal amaçlı transferler de gerçekleşti. Ağustos ayındaki 377 milyon TL’lik transfer, bazı aylarda 4.2 milyar TL’ye ulaşan rakamların çok altında kaldı. Geçen ay tarımsal amaçlı olarak 390 bin TL doğrudan gelir desteği ödemesi yapılırken süt desteği olarak 175 milyon TL, bitkisel ürün sigortası desteği olarak 101 milyon TL, sertifikalı tohum üretim desteği olarak da bin TL, tarımsal sulama desteği olarak da 50 bin lira aktarıldı. Sosyal amaçlı transferler olarak 55 milyon TL, ekonomik amaçlı transfer olarak 22 milyon TL transfer yapıldı. 651 milyon TL’lik “Diğer” olarak tanımlanan transferlerin içeriği ise bilinmiyor.

Müteahhitler Payını Aldı

Ancak kamu özel işbirliği modeli ile yapılan garantili yol, köprü inşaatlarının müteahhitleri tasarruftan etkilenmedi. Müteahhitlere ağustos ayında 1.6 milyar TL'lik ödeme yapıldı. Sınırlı sayıda müteahhit tarafından yapılan dev projeler ve diğer işler için sekiz ayda bütçeden ayrılan tutar 10.8 milyar TL oldu.

17.8 Milyar TL'lik Hizmet Alımı

Müşavir firma ve kişilere, haberleşmeye, taşımaya yapılan harcamalar da 17.8 milyar TL'ye ulaştı. Bu kalemden yapılan 9.1 milyar TL'lik en büyük harcama için de yine "Diğer" denilmekle yetinildi.

Örtülü 1.3 Milyar

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hesabını vermeden kullandığı ve bütçede "Gizli hizmet giderleri" olarak isimlendirilen örtülü ödenek harcamaları, Ağustos ayında azaldı. Ağustos ayında 21 Milyon TL ile yılın en düşük harcamasının yapılmasına karşın toplam sekiz aylık rakam 1.3 milyar TL'ye ulaştı.

İŞÇİLER SALGINDA BOĞAZINDAN KISTI

DİSK Genel-İş'in araştırmasına göre, salgın nedeniyle Genel-İş üyesi işçiler gıda harcamalarını dahi kısmak zorunda kaldı. İşçilerin yüzde 42'si geçinebilmek için daha ucuz besinler aldığını ifade etti.

Koronavirüs salgınından en olumsuz etkilenen kesim işçi ve emekçiler oldu. Bazı işyerlerinde faaliyetlerin tamamen ya da geçici olarak durması, çok sayıda çalışanın işsiz kalmasına yol açtı. Kimi işyerinde çalışma saatleri azaltılırken, kimisinde mesai süreleri 12-13 saate çıktı. Tek taraflı ücretsiz izin gibi uygulamalarla işçiler büyük gelir kaybı ve yoğun gelecek kaygısıyla baş başa bırakıldı.

Peki, belediye/genel işler işkolunda çalışan işçiler salgından nasıl etkilendi? DİSK Genel-İş Sendikası'nın araştırmasından çıkan sonuçlar çarpıcı. Buna göre, Genel-İş üyesi işçilerin yüzde 69'u "1 ay geçinecek kadar param yok" dedi. Alım gücü düşen işçiler daha ucuz besinlere yöneldi. Her dört işçiden birinin çalışma arkadaşı/arkadaşı Covid-19'a yakalandı, işyerlerinde alınan önlemler yetersiz kaldı. İşçilerin yüzde 80'i, kendisini veya hem işini hem de kendisini tehlikede hissettiğini dile getirdi.

Bin 308 İşçi Katıldı

Türkiye genelinde 8-15 Haziran tarihleri arasında yapılan araştırma kapsamında, bin 308 Genel-İş üyesi işçiye anket yapıldı. Ağırlıklı olarak İzmir ve İstanbul'da yaşayan bu işçilerin yüzde 80'i erkek, yüzde 20'si kadındı.

Araştırmanın sonuçları özetle şöyle:

■ Yarisinin çalışma biçimi değişti: İşçilere mart ve haziran ayları arasında çalışma biçimlerinin salgından nasıl etkilendiği soruldu. Genel-İş üyesi işçilerin yarısı çalışma biçiminin değişmediğini belirtirken; yüzde 22'si işe dönüşümlü gittiğini, yüzde 11'i kısa çalışmaya geçtiğini, yüzde 6'sı ücretli mazeret iznine çıkarıldığını, yüzde 5'i ise evden çalıştırıldığını belirtti. Öte yandan erkeklerin çalışma düzeninde değişikliğin daha az olduğu görüldü. Erkeklerin yüzde 57'si çalışma biçiminin değişmediğini söylerken, bu oran kadınlarda yüzde 21 oldu.

■ Yüzde 14'ünün çalışma süresi arttı: İşçilerin yüzde 35'inin çalışma süresi azalırken, yüzde 14'ünün çalışma süresi arttı. Yüzde 48'i ise çalışma süresinin değişmediğini kaydetti. Kadınların yarısı çalışma süresinin azaldığını söyledi. Bu oran erkeklerde yüzde 32 oldu. Çalışma süresinin arttığını söyleyen kadın oranı ise yüzde 10 olarak gerçekleşti. Erkeklerde bu oran yüzde 15.

■ Ücret ve gelir kaybı az: Araştırmaya göre, Genel-İş üyelerinin ortalama net ücreti asgari ücret ile 3 bin 500 lira arasında. İşçiler sendikalı olduğu için salgın döneminde çok fazla ücret ve gelir kaybı yaşamadı. İşçilerin yüzde 82'si mayıs ayında ücretinin tamamını aldığını söyledi. Yüzde 1,6'sı ise mayısta ücretini aldığını ama fazla mesai ücretini alamadığını kaydetti. İşçilerin yüzde 89'u İŞKUR'dan yardım almadığını belirtirken, yüzde 9'u İŞKUR'dan kısa çalışma ödeneği aldığını ifade etti. Yüzde 10'u ise İŞKUR dışındaki ödeneklerden yararlandı.

■ Salgında borçlanma arttı: İşçilerin yüzde 57'si salgın döneminde çeşitli ekonomik zorluklar yaşadığını, yüzde 40'ı ise gelir kaybı yaşamadığını kaydetti. Yüzde 14'ü borçlarının arttığını, yüzde 21'i kredi kartı borcunu ödeyemediğini veya borcun alt limitini ödeyemediğini, yüzde 9'u ise faturalarını ödemekte sıkıntı çektiğini ifade etti.

■ Yüzde 69'unun 1 aydan daha az geçinecek parası var: İşçilerin yüzde 69'u "Hane halkı gelirinize ne kadar süre geçinebilirsiniz?" sorusuna "1 aydan daha az" yanıtını verdi. Bu da işçilerin ücretlerinden başka herhangi bir geliri ya da birikiminin olmadığını gösteriyor. İşçilerin sadece yüzde 24'ü 1 ila 3 ay geçinebileceğini belirtti.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

■ İşçiler daha ucuz besinlere yöneldi: Araştırma, işçilerin gıda harcamalarında bile tasarruf yapmak zorunda kaldığını ortaya koydu. İşçilerin yüzde 42'si daha ucuz besinler aldığını belirtirken, yüzde 33'ü bir değişiklik olmadığını, yüzde 22'si ise salgın sürecinde daha sağlıklı besinlere yöneldiğini söyledi.

Her 10 işçiden 8'i kendisini tehlikede hissediyor

■ Araştırmaya göre işçilerin yüzde 25,5'inin, yani her 4 işçiden 1'inin çalışma arkadaşı/arkadaşları Covid-19'a yakalandı. İşyerlerinde en çok Covid-19 vakasının görüldüğü birimler temizlik işleri, zabıta, park-bahçeler ve idari-mali hizmetler oldu.

■ İşyerlerinin yüzde 10'unda Covid-19 nedeniyle iş/üretim durdurulurken, yüzde 21'inde ise koronavirüs vakası görülmesine karşın iş durdurulmadı.

■ İşçilerin yüzde 35'i işyerlerinde alınan önlemlerin yetersiz olduğunu söyledi. Her 5 işçiden biri işyerindeki önlemlerin "çok yetersiz" olduğunu ifade etti.

■ İşçilerin yüzde 32'si çalışan/sendika temsilcisinin salgın sürecinde yapılan çalışmalara aktif şekilde katılmadığını kaydetti. Yüzde 31'i ise çalışma ortamının hijyen kurallarına uygun olmadığını dile getirdi.

■ İşçilerin yüzde 80'e yakını salgın sürecinde kendisini güvende hissetmediğini belirtti. Yüzde 42'si kendisini tehlike altında hissederken, yüzde 36'sı "Hem kendimi hem işimi tehlikede hissediyorum" dedi.

PANDEMİ EN AĞIR DARBİYİ ESNAFA VURDU

Esnaf Ekonominin Can Damarıdır

Pandeminin yeniden yükselişe geçtiği ve yeni kısıtlama tedbirlerinin konuşulduğu bu günlerde esnafımızın her geçen gün kötüleşen ekonomik koşullar altında ezildiği, artık dayanacak gücünün kalmadığı aşıkardır. Ülkenin dört bir yanından her gün yüzlerce esnafın kepenk kapattığı, siftah yapmadan günü bitirdiği haberlerinin yanı sıra bir de borçlarını ödeyemediği, ailesini geçindiremediği için intihar eden esnaflar ya da tezgahına el konulduğu için kendini yakan güvencesiz seyyar esnaf haberleri gelmektedir. Oysa şunu çok iyi biliyoruz ki esnaf ölürse ekonomi de ölür. Pandemi dolayısıyla daralan ekonomileri büyük AVM'ler değil, sokaklarda dar gelirlinin imdadına koşan küçük ve seyyar esnaflar kurtaracaktır. Tüm dünya bu gerçeği görmüş bulunuyor.

Esnaf Ekmek Dersinde Sermaye Yüksek Kar Peşindedir

Türkiye'nin de içinde olduğu G-20 üyesi, dünyanın en büyük ekonomileri açtıkları milyar dolarlık paketlerde önceliği vatandaşa ve küçük esnafa verirken, Ankara açıkladığı 15 milyar dolarlık pakette önceliği, şirketlere ve konut satışı için müteahhitlere verdi. Sınırlı sayıda küçük esnaf teşvik paketi adı altında faizi ile birlikte alabildiği kredi yükü altında ezilirken ve kepenk kapatmak zorunda kalırken, altı aylık kriz döneminde karlarını % 38 artıran bankalar, en karlı bilançolarını açıkladılar. Sınırlı sayıda kayıtlı esnaf bile teşvik paketi adı altında verilen faizli kredilerle borçlandırılırken, kayıtdışı olan milyonlarca küçük ve seyyar esnaf ise hiçbir teşvik ve krediden yararlanamadı.

Pandemi En Ağır Darbeyi Güvencesiz Emekçilere ve Küçük Esnaflara Vurdu

Sistemin asıl krizini maskeleyen pandemi tedbirleriyle, ilk etapta topun ağzına kayıtdışı güvencesiz çalışanlar kondu ve pandemi nedeniyle ilk işten çıkarılanlar onlar oldu; ilk kepenk kapatanlar küçük esnaflar oldu; ilk müşteri kaybedenler, bürosunu kapatanlar serbest meslek sahipleri oldu. Geçen yıl % 34 olan kayıt dışı istihdamın bu yıl % 29'a düşmesinin tek açıklaması daha ağırlıklı olarak işten çıkarılan güvencesiz işçiler, serbest meslek sahipleri ve işini kaybeden küçük esnaflardır.

Sistemin Krizinin Yükü Esnafın Sırtında

Çeklerini ödeyemeyen, faiz yüküyle artan borcunu ödeyemeyen esnaf, 20 yıl önce yazar kasa fırlatarak hükümeti protesto etme cesaretini bulan esnaf, tek adam rejimi karşısında korkudan ağzını açamıyor, sorunlarını içine gömüyor, çaresizlik içinde ya kafasına sıkıyor, ya da kendini asıyor veya tezgahına el konulduğu için bedenini ateşe veriyor. Bu sistemden hortumcu ekonomiye süper karlar ve hızla artan servet düşerken, dar gelirli emekçiye ve küçük esnafa ise yoksulluk içinde yaşam, açlık, işsizlik ve krizin tüm yükünü taşımak düşüyor.

Gündemimiz Halkın Ekmek Davasıdır

Havuz medyasına mahkûm vatandaş, Karadeniz'de gaz çıkarma, Libya sorunu, Suriye sorunu, adalar sorunu ile meşgul edilirken yüz binlerce aç insan ya çöpten buldukları atıkları katık ediyor ya da cennet ülkenin semt pazarlarının atıklarını çöluğuna çocuğuna yemek yapmak için çöp bidonlarından topluyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Sosyal Demokrat bir parti olarak bizim gündemimiz halkın ekme davasıdır. Saray entrikalarıyla, damatlarla, hortumcularla, tacizci, tecavüzcülerle kaybedecek vaktimiz yok. Halkımız bizden hizmet bekliyor.

Acilen Esnaf Teşvik Tedbirleri Alınmalıdır

Herkesin gelirine göre adil bir vergi düzeni getirilmesini, kira stopajlarının harç ve fon kesintileri kaldırılmalıdır. Esnafın her türlü vergi, stopaj, sigorta, kira ve faturalarının ödenmesi bir yıl faizsiz ertelenmelidir. Küçük esnafı koruyucu önlemler alınmalıdır. Gelir kaybı yaşayan toplu taşımacılık, servisçilik, kantincilik yapan esnaf için özel önlemler acilen alınmalıdır. Çin’de, ABD’de olduğu gibi sokak girişimciliği gerekli düzenlemeler yapılarak teşvik edilmeli, ekonominin canlanması sağlanmalıdır. AVM’lerin esnaf karşısındaki haksız rekabeti önlenmelidir.

Pandemi Döneminde Faaliyetleri Durdurulan İşyerleri

252 Bin 690 İş Yerinin Faaliyetleri Durduruldu

Covid-19 tedbirleri kapsamında Mart ayında içişleri bakanlığı genelgesi ile 252 bin 690 iş yerinin faaliyetleri geçici olarak durduruldu.

Normalleşme adımının başladığı 1 Haziran tarihine kadar 252 bin 690 iş yeri yaklaşık 2,5 ay zorunlu olarak kepenk kapatmak durumunda kaldı.

Kuaför, berber ve güzellik salonu	108.000
Bar	2.716
Birahane	2.016
Çalgılı/müzikli lokanta/kafe	8.470
Çay bahçesi	3.841
Dernek lokali	6.021
Diskotek	340
Gazino	549
Gece kulübü	133
Gösteri merkezi	109
Hamam	1.338
Her tür kapalı çocuk oyun alanı (AVM ve lokantalar içindeki dâhil)	1.233
Her türlü oyun salonu (atari ve playstation gibi)	4.092
İnternet kafe	8.073
İnternet salonu	3.134
Kafeterya	18.026
Kahvehane	57.377
Kaplıca	470
Kır bahçesi	643
Kıraathane	13.726
Konser salonu	62

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Lunapark	174
Masaj salonu	711
Nargile kafe	582
Nargile salonu	908
Nişan/düğün salonu	3.740
Pavyon	282
Sauna	399
Sinema	444
SPA	503
Spor merkezi	3.481
Taverna	419
Tiyatro	95
Yüzme havuzu	583
Toplam	252.690

Bu iş yerlerinin yanı sıra;

- İstanbul'da 6.460, Ankara'da 2.231 minibüs işletmecisi ile İstanbul'da 17.395, Ankara'da 7.701 ve İzmir'de 3.613 taksi işletmecisi ve çalışanları yarı yarıya gelir kaybına uğradı.
- Ayrıca Ulaştırma Bakanlığından yetki belgesi alarak şehirlerarası ve uluslararası taşımacılık yapan 7.500 otobüs ve 343 firmada bu süreçte işleri durmuş ve gelir kaybına uğramışlardır.

Geçici olarak faaliyetleri durdurulmayan ama okulların kapanması ile

- En az 20 bin kitap ve kırtasiyecisi,
- Devlet ve özel okullar ile üniversitelerde yer alan 80 bine yakın kantin işletmecisi
- Okul servis taşımacılığı yapan 200 bin civarında servis işletmecisi zorunlu olarak işlerine ara vermişlerdir.

Pandemi sürecinin ilk aylarında alınan tedbirler kapsamında

- 500 binden fazla esnaf ve işletmeci kepenk kapatmak zorunda kalmış ve gelir kaybına uğramıştır.
- Mevcut durumda, 11 Mart 2020 - 1 Haziran 2020 arası pandemiden etkilenmeyen esnafın oranı sadece % 2,5'tur.
- 1 milyondan fazla işyeri pandemi boyunca iş göremez hale gelmiştir. Çalışanlarını çıkarmak zorunda kalan esnafın oranı % 75'e ulaşmıştır.
- Tahminlere göre 5 milyondan fazla yurttaş işini kaybetmiş durumdadır. Yani pandemi ile birlikte geniş işsiz sayısı 10 milyonu geçmiştir.

Normalleşme Süreci Sonrası Esnafın Durumu ve Kapanan İşyerleri (TESK verileri)

Normalleşme Sonrası Esnafın Dertleri Bitmedi

Haziran ayından itibaren yeni normalleşme adımları ile birlikte kepenklerini tekrar açan esnafın mağduriyetleri devam etti.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

TESK Verilerine Göre Türkiye Genelinde 1,9 Milyon Esnaf Bulunmaktadır.

TESK'in açıklamış olduğu verilere göre **sadece Haziran ayında 7 bin 222 işyeri kepenkleri kapatmak zorunda kalmıştır**. Bu oran son 5 yılın en büyük Haziran ayı rakamına ulaşmıştır.

Yine TESK istatistiklerine göre iş yapamadığı için satılığa çıkarılan iş yerlerinin sayısı %51 artmış durumdadır.

Normalleşme ile birlikte birçok işyerinin açılmasına izin verilirken bazı işyerleri ise halen kapalı durumda.

- 2 bin 716 Bar,2 bin 16 Birahane,8 bin 470 Çalgılı ve Müzikli Lokanta Kafe,340 Diskotek ve 549 Gazino henüz kepenklerini açmadılar ve mağduriyetleri devam etmektedir.

- Bunun yanı sıra Türkiye genelinde 130 bin adet kahvehane ve Kiraathane esnafının en büyük talebi ise gerekli hijyen ve sağlık koşullarının sağlanması koşuluyla taş ve kağıt oyunlarının oynanmasına izin verilmesidir. Bu duruma izin verilmediği sürece mevcut esnafın mağduriyeti ve gelir kaybı devam edecektir.

- Kısıtlamalar neticesi ile zor durumda kalan bir diğer esnaf ve işletmeci kolu ise düğün salonu sahipleri olmuştur. 15 Mart itibari ile 3 ay 17 gün salonları kapalı kaldı. 01 Temmuzdan itibaren de düğünlerin başlamasıyla alınan sıkı önlemler, özellikle Halay ve horon gibi oyunların olmaması, kapalı mekânlar ile ilgili sürekli tercih etmeyin uyarıları her salonda % 70 iş kaybına yol açtı. Son günlerde alınan tedbirler kapsamında düğün saatleri ile ilgili kısıtlamaların gelmesi ve yemek dağıtımlarının yasaklanması gibi uygulamalarda düğün salonu sahiplerini zor durumda bıraktı.

Bu durumda ülke genelinde tahmini rakamı 9850 ile 11000 arasında Düğün ve Davet salonları işletmecilerini zor durumda bıraktı. Salon sahiplerine ödenemeyen kiralar, personel giderleri, SGK ve Vergi ödemeleri, salon dekorasyon ve yenilenmesi için yapılan harcamaların karşılanamaması işletme sahiplerinin mağduriyetlerini giderek arttırmaktadır.

- Ayrıca yüz yüze eğitimin başlaması noktasındaki belirsizlikler okul esnafını birinci dereceden etkiledi. 80 bin civarındaki okul kantin işletmecisi, en az 20 bin kitap ve kırtasiye sahibi ve 200 bin civarındaki okul servis işletmecisi okulların durumu ile ilgili belirsizlikten etkilenmekte ve mağduriyetleri devam etmektedir.

- Pandemi en fazla kayıtdışı çalışan işçileri ve küçük esnafı vurdu. Özellikle ilk etapta topun ağzına kayıtdışı güvencesiz çalışanlar kondu. Kayıtdışı istihdam oranı geçen yıla göre % 34'ten % 29'a düştü, aradaki fark büyük oranda işten atılan kayıtdışı güvencesizlerden ve küçük esnaftan oluşmaktadır.

- TÜİK verilerine göre, 2.616 bin esnaf ve serbest meslek erbabı sayısı 2020 Mayıs ayı itibariyle 2.281 bine gerilemiştir. Bu verilere göre dahi 335 bin esnaf ve serbest meslek erbabı kepenk kapatmış, işine son vermiştir.

Esnafa Verilen Krediler - Pandemi Teşviklerinden Yararlanamayan Esnaf

-Türkiye sınırlı sayıda küçük esnafa faizi ile birlikte kredi verdi. Kayıtdışı olan milyonlarca küçük ve seyyar esnaf ise hiçbir teşvik ve krediden yararlanamadı.

- Ticaret Bakanı Pekcan, Halkbank tarafından sunulan "Esnaf Destek Paketi"nden 700 bin esnafın yararlandığını, kullandırılan kredinin 17,2 milyar liraya ulaştığını bildiriyor. TESK kayıtlarında 1 milyon 906 bin esnaf görünüyor. Gezici esnaf sayısı 6 milyona yaklaşıyor. Faizli ve geri ödemeli krediden ise 9 milyona yakın esnafın ancak yüzde 10'u yararlanabiliyor.

Bu esnaf başına 3.335 dolara denk geliyor. ABD ve AB ülkelerindeki **hibeleri** andırarak şekilde destek paketi olarak açıklansa da bu aslında geri ödemeli ve faizli kredidir. Bankaların kasalarına süper karlar buradan akıyor. Esnaf ise yokluk ve acıyla kıvranıyor.

25 Bin TL 6 Ay Ödemesiz Halkbank Esnaf Kredisinin Şartları

Krizlere yol açan diğer sözleri gibi Hazine ve Maliye Bakanımız Berat ALBAYRAK tarafından ilan edilen, tüm esnafa Türkiye Halk Bankası tarafından verilecek olan 25 bin TL, 6 ay ödemesiz kredinin şartları kriz öncesini dahi aratacak kadar caydırıcı görünüyor.

- *Başvuran esnafın kredisi olmayacak, SSK veya BAĞKUR borcu olmayacak; en az bir kefil, kefil evli ise eşinin muvafakati, ipotek için tapu veya araç ruhsatı ve son iki yıl içinde KOSGEB hibe desteği almamış olma şartlarına haiz cesur esnaf ancak başvurabiliyor.*

- Cumhurbaşkanı kararıyla, yaklaşık 1 milyon esnafın 30 Eylül'e kadar Halkbank'a ödemesi gereken kredi borçları faiz işletilerek 3 ay ertelendi. Ertelenen taksit ve faizin yükü bir sonraki taksitlere bindiriliyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

-Satışları yarı yarıya azalan ve gelirlerinde ise yarıdan da fazla kayba uğrayan esnaf için “destek” “yardım paketi” adı altında sunulan kredilerin faizleri çok yüksek geliyor. -Ertelemelerde faiz uygulanıyor.

-Esnaf zaten iş yapmadığından bir iki ay sonra hiç ödeyemeyeceği, anapara artı faizle daha büyük bir borçla karşılaşılıyor.

-Bankaların karı 7 ayda % 38 artışla 39.98 milyar liraya yükseldi. Kriz feryatları arasında Temmuz ayında net karlarını açıklayan bankaların karı geçen yılın aynı ayına oranla % 147 artışla 8.25 milyar liraya çıktı.

Mevcut tabloda bankalar esnafa verdikleri destek kredileri ile karlarına kar katarken, çektiği kredinin faizinin yükü altında ezilen esnaf kepenk kapatmak zorunda kaldı.

-Özel okulların “meslekten bakan torpili” ile %8 olan KDV’leri pandemi bahanesiyle %1’e indirilirken, KDV indirimini, KDV muafiyeti talep eden perakendeci küçük esnaf ve sanatkarın talebi ise yıllardır ihmal edildiği gibi yine duyulmadı.

Diğer Ülkelerin Esnaflara Verdikleri Destek ve Teşvikler

Türkiye'nin de içinde olduğu G-20 üyesi, dünyanın en büyük ekonomileri açtıkları milyar dolarlık paketlerde önceliği vatandaşa ve küçük esnafa desteğe, sonra büyük şirketlerin nakit ihtiyacına verdi. Ankara ise açıkladığı 15 milyar dolarlık pakette önceliği, şirketlere KOBİ'lere ve konut satışı için müteahhitlere verdi.

- Almanya’da açıklanan 750 milyar euroluk yardım paketinin 50 milyar eurosu 1-4 çalışanı olan küçük esnaf için 9.000 euro, 5-9 çalışanı olan esnaf için 15.000 euro olarak karşılıksız ve geri ödemesiz dağıtıldı.

- ABD’de Covid-19 salgınının ekonomik etkilerine karşı küçük esnafın korunması amacıyla 349 milyar dolarlık Maaş Koruma Programı hayata geçirildi. Nisan ayında kredi programının kaynağının kısa sürede tükenmesi üzerine küçük işletmelere yönelik 310 milyar dolarlık ilave kaynak ayrıldı. Program kapsamında 30 Haziran itibarıyla toplam 521,4 milyar dolar tutarında 4,9 milyon krediye onay verildi.

- İspanya hükümetinden esnafa yıllık 3 milyar euro tutarında temel gelir paketi ayrıldı. İspanya’da Mart ve Haziran ayları arasında pandemi dolayısıyla işini kapatmak zorunda kalan küçük esnaf ve iş kaybeden seyyar esnaf (aileleriyle birlikte toplam 850 bin kişi) bu mali teşviklerden geri ödemesiz ve karşılıksız yararlandı ve bu yardım Eylül ayına kadar uzatıldı. Küçük esnaf sosyal güvenlik primlerini ödemekten muaf tutuldu. Su, elektrik, telefon, internet ödemeleri ertelendi, bankalar da hükümetin talebiyle ev kredilerini erteledi.

Esnafın İçerisinde Bulunduğu Mevcut Psikolojik, Sosyal ve Ekonomik Koşullar

Yeni normalleşme adımları kapsamında esnaf Haziran ayından itibaren kapılarını açtı. **3 aydır biriken kiralarnı, ödemelerini ve çalıştırdıkları personelin maaşlarını ödeyemeyen esnafın yüzü yeni normalleşme sürecinde de gülmedi.** Ticari olarak aradığını bulamayan esnaf kara kara düşünüyor.

20 yıl önce yönetimi protesto etmek için yazar kasa atacak cesareti bulan esnaf bugün korkudan ağzını açamıyor, sorunlarını içine gömüyor, ya kafasına sıkıyor, kendini asıyor ya de bedenini ateşe veriyor.

- **Birleşik Esnaf Derneği Başkanı Hüseyin Ataçer:** “Birçok arkadaşımız batmak üzere. Devletten bu dönemde hiçbir destek göremedik. Tek verdikleri kredi desteği. Bu esnafı kurtarmaz. Tam tersine borçlandırıyor. Geçen yıl 414 bin 997 esnaf kepenk kapattı. Bu yıl pandeminin de etkisiyle bu daha da artacak. Bakın kahveciler iş yapamıyor. Lokantalar iş yapamıyor. Bizim mutlaka kira desteğine ihtiyacımız var ve kira stopajının da kaldırılmasını istiyoruz. Özetle Türkiye’de işçi sınıfının talepleriyle, demokrasi güçlerinin talepleriyle küçük esnafın talepleri ortaktır. Hepimizin kurtuluşu ortaktır.”

-Gaziantep’in Şahinbey ilçesinde 5 çocuk babası marangoz Şahin B., banka kredisini ödeyemediği için 12 Haziran’da dükkanında kendini asarak intihar etti. Dükkanı ise satılığa çıkarıldı.

-Evli ve 2 çocuk sahibi Aydınli esnaf Kenan Karatekin 27 Mart’ta evde kendini asarak intihar etti. İntihar etmeden önce eşine attığı veda mesajından maddi sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği anlaşıldı.

-Nazilli’de 5 Aralık’ta kendini asan 49 yaşındaki perdecilik yapan Halil Efe’nin cebinden intihar mektubu çıktı. Efe’nin mektubunda bankalara ve kişilere olan borçları nedeniyle canına kıyıldığı yer aldı.

-Erzincan Belediyesi’ne ait mesire alanının önünde Kurban Bayramının ilk günü mısır satmak isterken belediye yetkililerinin talimatıyla tezgâhına el konulan seyyar satıcı Yavuz Polat kendisini yaktı, bir ay hastanede yaşam mücadelesi verdikten sonra 28 Ağustosta yaşamını yitirdi.

Çözüm Önerilerimiz

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

- Herkesin gelirine göre adil bir vergi düzeni getirilmeli. Kira stopajlarının harç ve fon kesintileri kaldırılmalıdır.
- Esnafın kredileri dahil olmak üzere tüm borçları faizsiz ertelenmelidir.
- Esnafa ekonominin genel düzelme trendine tabi olacak bir yıllık esnek ödeme takvimi sunulmalıdır.
- Esnafın vergi, stopaj, sigorta, kira ve faturalarının ödenmesi bir yıl faizsiz ertelenmelidir.
- Pandemi boyunca zarara uğrayan esnafa kira desteği verilmelidir.
- Gelir kaybı yaşayan toplu taşımacılık sektöründeki esnaf vergisiz ve düşük bedelle yakıt alabilmelidir.
- Esnaftan bu dönemde tabela vergisi alınmamalıdır.
- Esnaflardan bu dönemde çevre ve temizlik vergisi alınmamalıdır.
- Orantısız idari para cezaları makul seviyeye çekilmelidir.
- AVM'lerin şehir dışına taşınmasına ilişkin yasal düzenleme yapılmalıdır. AVM'lerin esnaf karşısındaki haksız rekabeti önlenmelidir.
- Küçük esnafı koruyucu önlemler alınmalıdır.
- Kantinci esnafının ayakta kalması için 1 yıl süreyle devlet, okul kantinlerinden kira almamalıdır.
- Servis işletmecilerinden ihale için alınan teminat mektupları iptal edilmelidir.
- Kredi ile yeni servis aracı alan ve borçlarını ödeyemeyen servisçilere acilen devlet bankaları faizsiz yeni kredi vererek özel bankalara olan borçlar kapatılmalıdır.
- Çin'de, ABD'de olduğu gibi sokak girişimciliği gerekli düzenlemeler yapılarak teşvik edilmeli, ekonominin canlanması sağlanmalıdır.

SON BİR YILDA 287 BİN KİŞİ İLK DEFA İHTİYAÇ KREDİSİ KULLANDI

2019 Temmuz'dan 2020 Temmuz'a bireysel kredi borçlularının sayısı tam 2.1 milyon kişi arttı. Bu dönemde bireysel kredi borçları 527 milyar TL'den 769.2 milyar TL'ye yükseldi.

Pandeminin derinleştirdiği ekonomik krizle ya işsiz kalan ya da ücretsiz izne zorlanan yurttaşın bankalara olan borcu artmaya devam ediyor. İç tüketimi canlandırmak için vatandaş düşük faizli kredilere boğulunca bu borçluluk katlanarak arttı.

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi verilerine göre, bireysel kredi müşterilerinin sayısı 2019 Temmuz'da 31.3 milyon kişi iken, 2020 Temmuz'da 33.4 milyon kişiye yükseldi. Yani son bir yılda 2.1 milyon kişi birden arttı. 2019 Temmuz'da 527 milyar TL olan bireysel kredi borçları, 2020 Temmuz'da 769.2 milyar TL'ye ulaştı. Son bir yılda ihtiyaç kredisi kullananların sayısında ise yüzde 200'ü aşan artış dikkat çekti. Buna göre, ilk defa ihtiyaç kredisi kullanan tüketicilerin sayısı 2019 Temmuz'da 105 bin kişi iken, 2020 Temmuz'da 392 bin kişiye ulaştı. Aynı dönem aralığında bankalara olan ihtiyaç kredisi borçları da 220.9 milyar TL'den 365.8 milyar TL'ye yükseldi.

TBB Risk Merkezi'nin 2020 Temmuz'a ilişkin açıkladığı son verilerde dikkat çeken bazı veriler şöyle:

- 2019 Temmuz'da ilk kez konut kredisi kullanan 10 bin tüketici varken, bu sayı 2020 Temmuz'da 100 bin kişiye yükseldi.

10 Binden 100 Bine

- Son bir yılda konut kredisi borcu 185.1 milyar TL'den 269.7 milyar TL'ye çıktı. Bu artışta, iç tüketimi canlandırmak için kamu bankalarının verilen düşük faizli krediler etkili oldu.

- 2020 Temmuz'da 74 bin kişi ilk defa kredi kartı kullandı. 61 bin kişi ise ilk defa kredili mevduat hesabı kullandı.

- Bankalar ve banka dışı finansal kuruluşlar tarafından kullanılan bireysel krediler yüzde 43 artarak 792 milyar TL'ye ulaştı. Bireysel kredilerin yüzde 47'sini ihtiyaç kredileri, yüzde 34'ünü konut kredileri, yüzde 16'sını kredi kartları ve yüzde 4'ünü taşıt kredileri oluşturdu.

- 2020 Temmuz ayı itibarıyla İstanbul'da 234 milyar TL, Ankara'da 78 milyar TL ve İzmir'de 54 milyar TL tutarında bireysel kredi borcu bulunuyor. Temmuz 2019 dönemi itibarıyla İstanbul'da 180 milyar TL, Ankara'da 53 milyar TL ve İzmir'de 37 milyar TL tutarında bireysel kredi borcu bulunuyordu.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

- Hakkâri, yüzde 95 ile son 12 ayda bireysel kredi bakiyesi en çok artan il oldu.
- Öte yandan, kredi borcundan veya bireysel kredi kartından dolayı yasal takibe intikal edenlerin sayısı ocak-temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 58 azalarak 406 bin kişiye geriledi. Bu gelişmede, takip sürelerinin 180 güne çıkarılmasının da etkili olduğu düşünülüyor.
- Bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişi sayısı da aynı dönemde yüzde 55 azalarak 236 bin kişi oldu. Bireysel kredi borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişi sayısı da aynı dönemde yüzde 63 azalarak 246 bin kişiye düştü.

SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ ALARM VERİYOR: 8 AYDA 58 MİLYAR TL AÇIK

Sosyal güvenlik sisteminin yıllardır kapatılmayan finansman açığı 2020’de yeni bir rekora koşuyor. Bu yılın ilk sekiz ayı sonundaki açık tutarı, şimdiden öngörülen yıllık açığın 8 milyar TL üzerine çıktı.

Salgının etkisiyle dengeleri daha da bozulan bütçeye bir sarsıcı darbe de sosyal güvenlik sisteminden geldi. Ağustos ayı sonunda sosyal güvenlik sistemi açığı, 2020 yılı için öngörülen toplam açığın 8 milyar TL üzerine çıktı. Açığın finansmanı için bütçeden sekiz ayın sonunda aktarılan tutar 58,3 milyar liraya ulaştı.

Ocak ayında sıfır olan açık, yılın ikinci ayında 6,9 milyar TL, mart ayında ise 1 milyar TL oldu. Salgının etkisiyle bozulan dengeler sosyal güvenlik sistemine nisan ayı itibarıyla damgasını vurdu. Nisanda 8 milyar TL’ye, mayısta 9,2 milyar TL’ye ulaşan finansman açığı, haziran ayında 11,2 milyar TL’ye, temmuz ayında ise 17,3 milyar TL’ye fırladı. Açık, ağustos ayında hız keserek 4,6 milyar TL’ye indi; ancak yıllık hedef, şimdiden 8 milyar TL geride kaldı.

500 Milyar TL’ye Doğru

Geçen yılın 39,9 milyar liralık açığını altı ayın sonunda geride bırakan Sosyal Güvenlik Kurumu’nun bozulan gelir/gider dengesi, açığın sürekli büyümesine yol açıyor. Geçen yılın sekiz ayı sonundaki 31,6 milyar TL’lik açığa karşı bu yıl aynı dönemde rakam yaklaşık yüzde 60’lık artışla 50,1 milyar TL’ye çıktı.

AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ile bir dönem SSK Genel Müdürlüğü yapan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu arasında sürekli bir polemik konusu olan Sosyal Güvenlik Kurumu’nun finansman açığı, 18 yıllık AKP iktidarları döneminde 500 milyar TL’ye yaklaştı. 2002 yılında 7,9 milyar TL olan açık, 2020’nin sekiz ayı sonunda yüzde 500’ün üzerindeki artışla 50 milyar TL’yi geçti. SGK dengelerini bozduğu iddia edilen maaş zamları ise uzun yıllardır enflasyonun gerisinde kalıyor. Buna rağmen 18 yılın sonunda ulaşılan finansman açığı 424 milyar TL’ye ulaştı.

ÜRETİM YÜZDE 23, İHRACAT YÜZDE 35 AZALDI!

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Ocak-Ağustos dönemine ait verileri paylaştı. Corona virüsü sebebiyle üretimde yaşanan zorunlu aralar işleri zorlaştırırken her yıl ağustos ayında yapılan bakım onarım araları kısa tutuldu. Ağustos’ta toplam üretim geçtiğimiz yılın aynı ayına göre yüzde 44 artarak 75 bin 341 adet, otomobil üretimi de yüzde 45 artarak 45 bin 211 adet oldu. Ancak yılın ilk 8 ayında toplam üretim bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 23 azalarak 712 bin 98 adet oldu. Aynı döneme göre ihracat ise yüzde 35 azalarak 523 bin 288 adet oldu.

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Ocak-Ağustos dönemine ait üretim ve ihracat adetleri ile pazar verilerini açıkladı. Yılın ilk 8 ayında toplam üretim bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 23 azalarak 712 bin 98 adet, otomobil üretimi yüzde 21 azalarak 485 bin 314 adet oldu. Traktör üretimiyle birlikte toplam üretim ise 731 bin 901 adete ulaştı. Her yıl Ağustos ayında bakım/onarım ve üretim planlamaları için üretime ara veren otomotiv üreticileri, bu sene daha kısa sürede hazırlıklarını tamamlayarak pandeminin negatif etkisini azaltmaya yoğunlaştı. Bu doğrultuda, Ağustos ayında Türk otomotiv sanayinin toplam üretimi geçtiğimiz yılın aynı ayına göre yüzde 44 artarak 75 bin 341 adet, otomobil üretimi de yüzde 45 artarak 45 bin 211 adet oldu.

ÖZET DEĞERLENDİRME – 2019/2020

		Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	(%)	2019	2020	(%)
Üretim	Toplam	52.203	75.341	44	921.143	712.098	-23
	Otomobil	31.287	45.211	45	610.222	485.314	-21
Pazar	Toplam	26.832	63.621	137	246.131	414.931	69
	Otomobil	21.544	44.372	106	193.320	317.394	64
İhracat	Toplam	54.604	42.865	-22	806.666	523.288	-35
	Otomobil	33.852	26.393	-22	526.496	360.118	-32
İhracat (\$)	Toplam	1.791.457.367	1.568.142.255	-13	20.332.343.348	14.770.328.268	-27
	Otomobil	509.871.222	381.569.431	-25	7.406.300.279	5.407.645.449	-27
İhracat (€)	Toplam	1.611.796.464	1.324.726.118	-18	18.040.395.972	13.206.462.545	-27
	Otomobil	459.079.194	322.162.583	-30	6.570.774.746	4.845.279.361	-26

Ticari Araç Üretimi Yüzde 27 Daraldı!

Ocak-Ağustos döneminde ticari araç üretimi bir önceki yıla kıyasla yüzde 27 daralırken, ağır ticari araç grubu üretimindeki daralma yüzde 13, hafif ticari araç grubunda ise yüzde 28 oranında kaydedildi. Baz etkisi dikkate alındığında ise Ocak-Ağustos döneminde ticari araç pazarı 2017 yılının yüzde 35 gerisinde kaldı. Yalnızca Ağustos ayına bakıldığında yük ve yolcu taşıyan ticari araç üretimi 30 bin 130 adet, traktör üretimi ise 2 bin 968 adet oldu.

Otomotiv İhracatında Daralma Yüzde 35!

Ocak-Ağustos döneminde ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre adet bazında yüzde 35 azalarak 523 bin 288 adet olarak gerçekleşti. Otomobil ihracatı yüzde 32 oranında azalarak 360 bin 118 adet olurken, ticari araç ihracatı ise yüzde 42 azaldı. Traktör ihracatı ise 2019 yılına göre yüzde 20 azalarak 8 bin 376 adet olarak gerçekleşti.

Türkiye otomotiv endüstrisinin en önemli ihracat pazarları Avrupa Birliği ülkeleri. Pandemi döneminde kötü günler yaşayan AB ülkeleri ihracatın bu denli azalmasında önemli bir rol oynuyor. Avrupa'da ticaretin durma noktasına geldiği Nisan 2020'de 10 bin 613 adet olan otomotiv ihracatı; Mayıs'ta 44 bin 406, Haziran'da 70 bin 809, Temmuz'da 78 bin 242 adet olmuştu. Ağustos'ta ise bu rakam 42 bin 865 adet olarak kayıtlara geçti.

VERGİNİN KARŞILIĞI RANT VE PLANSIZLIK

Değer artış vergisi uygulaması yürürlüğe girdi. Takdir komisyonları tarafından belirlenecek vergiyi ödeyen, taşınmazının değerini artıracak. Uzmanlar, parasını verenin haksız kazanç sağlayacağını ve plansızlığa kapı aralanacağını düşünüyor.

Resmi Gazete'de yayımlanan İmar Planı Değişikliği İle Meydana Gelecek Değer Artış Payı Hakkında Yönetmelik tartışmalara neden oldu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından uzun süredir üzerinde çalışılan ve halk arasında rant vergisi olarak anılan değer artış vergisi uygulaması yürürlüğe girdi.

Oluşacak rantın vergilendirilmesi nedeniyle olumlu gibi gözükken düzenlemede yetki büyük ölçüde takdir komisyonlarında olacak. Düzenleme, komisyonun belirlediği verginin çok üstünde bir değer artışının taşınmaz sahibi ya da müteahhitlerin cebine girmesine neden olabileceği gerekçesiyle eleştiriliyor.

Bakanlığın Özel Hesabına

Değer artış payının dağılımı, büyükşehir belediyesinin olduğu illerde yüzde 25'i büyükşehir belediyesine, yüzde 25'i ilgili ilçe belediyesine, yüzde 25'i bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı'na, yüzde 25'i ise Hazine'ye şeklinde dağıtılacak. Büyükşehir belediyesi olmayan illerde yüzde 40'ı imar planı değişikliğini onaylayan idareye, yüzde 30'u bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına, yüzde 30'u Hazine'ye aktarılacak.

Ranttın Pay Kapacaklar

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası (ŞPO) Genel Sekreteri Ayhan Erdoğan, Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliği BirGün'e değerlendirdi. Erdoğan, "Bu Yönetmelik, dayanak aldığı yasaya aykırı olarak plansızlığı meşrulaştırmakta ve kentsel ranttan pay kaparak gelir elde etmeyi amaçlamaktadır. Kamu kurumlarına gelir aktarılıyor gibi bir makyajla savunulsa da ranttan pay kapmaya çalışan bir yönetim anlayışının, toplum yararını göz ardı ederek parasını verenin imar haklarını artırabilmesi için hayata

geçirdiği bir düzenlemedir. Kamu yararına, planlama meslek etiğine ve yasaya aykırı olduğu için söz konusu yönetmelik değişikliğine bu sebeplerle ŞPO olarak dava açacağız” dedi. Plansızlığın sonucu çarpık kentleşme ve riskler karşısında kırılgan hale gelen kentlerimizdir” diyen Erdoğan sözlerini şöyle tamamladı: “Yönetmelik ile parçacıl plan değişiklikleriyle değer artışı sağlandığında, değer artışının belli bir payının ilgili kamu kurumlarına yatırılması süreçlerini düzenlemektedir. Başka bir deyişle, kamu yararı şartı aranmaksızın, değer artış payını yatıranın, istediği gibi plan değişikliği yapabildiği plansız- parçacıl bir süreci yasallaştırmaktadır. Plansızlığın sonucu Giresun’daki felaketlerin sürekli hale gelmesidir, dere yataklarına-vadi tabanlarına konut yapılmasıdır.”

YENİ BİR ENFLASYON VE İŞSİZLİK DALGASI YAKLAŞIYOR

Makina Mühendisleri Odası'nın analizine göre, Türkiye’de yeni bir enflasyon ve ağır işsizlik dalgası kapıda. Yüzde 13-14’ü bulan bir yıllık enflasyon olası görünüyor. Ülkenin hâlâ bir yol haritasının olmayışı ise endişeleri daha da artırıyor.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), her ay iktisatçı-yazar Mustafa Sönmez’in katkısıyla hazırladığı sanayi sorunları bülteninin 62’ncisini yayımladı. TÜİK, Merkez Bankası (TCMB), Hazine ve Maliye Bakanlığı, IMF verileri kullanılarak yapılan analizde, ‘tek adam rejimi’ olarak da nitelendirilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nde ekonominin büyümediği, güven vermediği ve cari açığın büyüdüğüne dikkat çekiliyor.

Yabancı çıkışının da etkisiyle artan döviz fiyatlarının yeni bir enflasyon ve ağır işsizlik dalgası getirdiğine vurgu yapılan analizde şu değerlendirmeler yer alıyor:

- ▶ Yol haritası yok: “Türkiye’de, pandemi sonrası bile yeni bir yol haritası çizilemedi. Orta Vadeli Program yenilenmedi, buna bağlı olarak borçlanma limitlerini çoktan aşan bütçeye ek bir bütçe çıkarılmadı. Türkiye, içeriden ve dışarıdan pusulasını kaybetmiş, yol haritası kayıp bir ülke görünümünde ve hem iç hem dış aktörlerin gözünde yol haritası olmayan bir ekonomi olarak savruluyor.
- ▶ Ekonomi küçüldü: Bu sistemin özellikle yabancı kaynak girişini caydırdığı, bunun da önemli döviz krizlerine yol açarak tüm dengeleri olumsuz etkilediği biliniyor. Türkiye tek adam rejiminin ilk 12 ayında, yüzde 1,1 oranında küçülmüştü. Rejimin ikinci 12 aylık döneminde, yani Temmuz 2019-Haziran 2020’de ise Türkiye ekonomisinde sadece yüzde 0,5 oranında bir büyüme yaşandı. Son 2 yılda Türkiye ekonomisi büyümek bir yana, yıllık ortalama yüzde 0,6 oranında küçüldü.
- ▶ Ülke refahı azaldı: Türkiye nüfusunun yıllık ortalama yüzde 1,3 civarında arttığı dikkate alındığında tek adam rejimi döneminde ülkenin refahında reel olarak yüzde 3’e yakın bir azalma gerçekleşti.
- ▶ Milli gelir eridi: Tek adam rejiminde Türkiye’nin milli geliri 149 milyar dolar eridi. Kişi başına düşen gelir tek adam rejiminden önceki 12 aylık dönemde 10 bin 840 dolar olarak hesaplanıyordu. Son 12 aylık dönem için ise bu tutar 8 bin 908 dolar oldu. Türkiye, cari işlemler açığı ve bütçe açığı büyürken ekonominin küçüldüğü bir çıkmaza girdi. Ülkenin Ocak-Temmuz 2020 döneminde verdiği cari işlemler açığı 21,6 milyar dolara yükseldi. Ağustos sonunda açığın 30 milyar dolara yaklaşması bekleniyor.
- ▶ İstihdam azaldı: Ekonomi büyümediği için tek adam rejimi tek bir kişiye bile artı istihdam sağlayamadı, aksine istihdam edilenler 3,5 milyon kişi azaldı. Haziran 2018’de 29 milyon 314 bin olan Türkiye’nin istihdamı, Mayıs 2020’de 25 milyon 858 bin kişiye indi. Bu dönemde, sayıları 5 milyon 600 bini bulan gerçek işsizlerin yanı sıra çalışabilir yaşa giren 1 milyon 800 bin kişiye yeni iş bulması gereken rejim, bunu yapamadığı gibi 3,5 milyon vatandaşın mevcut işini kaybetmesine yol açtı.
- ▶ Sektörlerde daralma: Pandeminin de etkisiyle 2020 ikinci çeyreğinde yüzde 10 küçülen ekonomi en büyük daralmayı imalat sanayisi ve hizmetler sektörlerinde yaşadı. İmalat sanayiinde ikinci çeyrek küçülmesi yüzde 16,5’u buldu. -Pandemi döneminde talebi hızla azalan dayanıklı tüketim mallarının sanayi üretimi de önemli gerileme gösterdi. Hizmetler sektöründeki yüzde 25 daralma da yine pandeminin etkisiyle bıçak gibi kesilen turizm talebinden, yeme-içme sektörlerinin kapanmasından kaynaklandı.”

‘YUVARLANMA’NIN BEDELİ 1.6 MİLYAR LİRA

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın seçim vaadi olan ‘millet bahçelerinin maliyeti ortaya çıktı. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), tamamlanan ve uygulama aşamasında olan 46 millet bahçesi’nin toplam maliyetinin 1 milyar 688 milyon lira olduğunu, projelendirme aşamasında ise 126 Millet Bahçesi bulunduğunu açıkladı...

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Erdoğan'ın, 24 Haziran 2018 seçimleri öncesinde, seçim vaatleri arasında millet kıraathaneleri ile birlikte millet bahçeleri de yer almıştı. Erdoğan, millet bahçelerini "Anneler, alacaksınız çoluğunuzu çocuğunuzu yanınıza, gideceksiniz millet bahçesine, onlarla beraber yuvarlanacaksınız" sözleri ile duyurmuştu. Tamamlanan ve uygulama aşamasında olan millet bahçelerinin maliyeti, CİMER üzerinden yapılan başvuru ile ortaya çıktı.

TOKİ, Millet Bahçelerinin maliyetine ilişkin 12 Ağustos'ta yapılan başvuruya, 19 Ağustos'ta yanıt verdi. Yanıtta, "başvurunun ilgili birimlere iletildiği, ilgili birimlerden cevap gelmesi durumunda gerekli bilgilerin verilebileceği" belirtildi. TOKİ, 2 Eylül'de verdiği ikinci yanıtta millet bahçelerinin maliyetini açıkladı. Buna göre, 2 Eylül itibarıyla tamamlanan ve uygulama aşamasında olan toplam 46 millet bahçesinin maliyeti 1 milyar 688 milyon 423 bin 784 lirayı buldu.

Toplam maliyeti açıklanan 46 millet bahçesinden 11'ini, tamamlanan millet bahçeleri oluşturdu. Yanıtta, tamamlanan 11 millet bahçesinin maliyetinin 280 milyon 266 bin 700 lira olduğu belirtildi. 35 millet bahçesinin de uygulama aşamasında olduğu belirtilen yanıtta, bu millet bahçelerinin toplam maliyetinin ise 1 milyar 408 milyon 157 bin 84 lira olduğu kaydedildi. Yanıtta, 126 millet bahçesinin de projelendirme aşamasında olduğu ifade edilirken, "Projelendirme aşamasında olan 126 adet Millet Bahçesi'nin maliyeti, işlerin ihale edilmesine takiben belli olacaktır" denildi.

Sayılar Tutmuyor

TOKİ, tamamlanan 11 millet bahçesi olduğunu belirtirken, Cumhurbaşkanı Erdoğan, 5 Haziran'da katıldığı Millet Bahçeleri Toplu Açılış Töreni'nde, toplam 23 millet bahçesinin açıldığını belirtmişti. Covid-19 salgını sürecinde çok sayıda kişi asgari ücretin altında yaşamını sürdürmeye çalışırken, millet bahçesi projelerini devam etmesi tepki çekmişti.

Ankara AKM 1. Etap Millet Bahçesi projesini, 2019'da, pazarlık usulü ile 398 milyon 500 bin liraya Yapı ve Yapı İnşaat aldı. Şirketin yöneticileri arasında olduğu belirtilen Hasan Yeşildağ'ın, Ethem Sancak'ın, arasında Akşam ve Star'ın da olduğu medya grubunu devrettiği kişi ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yakınında bulunan bir iş insanı olması dikkat çekiyor. O dönemde proje için tarihi binaların yıkılması da eleştirilere neden oldu.

Konya'nın Meram ilçesindeki Millet Bahçesi projesini, 44 milyon 444 bin liraya "Ziver Petrol Anonim Şirketi" aldı. Şirketin yöneticisi olan Veysel Demirci, 1 Kasım 2015'te, Elazığ'da AKP'den milletvekili aday adayıydı. Şirket, 2018'de, Bingöl-Kartal-Sancak karayolunun 31 kilometrelik yol ihalesini pazarlık usulüyle 219 milyon 876 bin liraya alması ile gündeme geldi.

İstanbul'un Zeytinburnu ilçesindeki millet bahçesi projesini ise 16 milyon liraya, Mim Doğal Kaynaklar İnşaat Şirketi aldı. Şirketin kurucusu olan Mihmail Mangan, Erdoğan'ın İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı olduğu dönemde İBB iştiraki olan İSFALT AŞ'de genel müdür olarak görev yaptı. Mangan, 2002'de ise AKP'den Bayburt milletvekili adayı oldu ancak seçilemedi.

'Millet Bahçesi Manzaralı'

Öte yandan, Millet Bahçelerinin yakınındaki alanların değeri yükselirken, İstanbul ve Ankara gibi illerde, "Millet Bahçesi manzaralı" ifadeleri ile büyük inşaatlar yapıldı, rezidanslar ve ofislerin satışı, bu slogan ile gerçekleştirildi.

AKP'Lİ ÇORUM BELEDİYESİ, 1.5 MİLYON LİRAYA MİNYATÜR MAKETLER ALDI

AKP'li Çorum Belediyesi, 20 Nisan'da ihaleye çıkarak 'Çoruminia' projesi için 1.5 milyon TL'lik minyatür maket ve rölyef satın aldı. Çoruminia Parkı'nın yapımı için de temmuz ayında ihaleye çıkıldı ve 6 Ağustos'ta 1 milyon 625 bin TL'lik sözleşme imzalandı.

AKP'li Çorum Belediyesi, 20 Nisan'da ihaleye çıkarak 1.5 milyon TL'lik minyatür maket ve rölyef satın aldı.

Maketler arasında Resuloğlu Mezarlık Alanı, Alacahöyük Ören Yeri, Hattuşa Ören Yeri, Veli Paşa Konağı, Çorum Belediye Binası, Koyun Baba Türbesi, Arasta Çarşısı, Güpür Hamamı, Sungurlu Saat Kulesi bulunuyor. AKP'li Belediye Başkanı Halil İbrahim Aşgın'ın seçim projelerinden olan 'Çoruminia' için alınan 27 minyatür maket ve rölyefin 7 ay içerisinde hazırlanıp teslim edileceği belirtildi.

Çoruminia Parkı'nın yapımı için de temmuz ayında ihaleye çıkıldı ve 6 Ağustos'ta 1 milyon 625 bin TL'lik sözleşme imzalandı. Parkın maketler ve kabartmalarla birlikte toplam maliyeti 3 milyon 100 bin TL'yi aştı.

Belediye Başkanı Halil İbrahim Aşgın, Çorum'ın turizm projesini tanıtırken, Çorum'un turizmine önemli katkılar sağlayacağını, Çorum'da yaşayan herkesin de şehrinin tarihini ve kültürünü daha yakından tanıyacağını söylemişti.

BİR GARİP İHALE

Ege Kasabesindeki Limanın Özelleştirilmesiyle İlgili Resmi Gazete İlanındaki Belirsizlikler Tartışma Yarattı

Muğla'nın Milas ilçesine bağlı şirin bir turizm beldesi olan Güllük'te limanın özelleştirilmesi için yeniden ihaleye çıkıldı. Ancak ihale ilanındaki belirsizlik deniz mahsulleri ile ünlü sahil kasabası Güllük'ün geleceğiyle ilgili tartışmanın fitilini ateşledi.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın ihale ilanı dün Resmi Gazete'de yayımlandı. İlanı göre Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'ye ait Güllük liman sahası 45 yıl süreyle "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilecek. İhalede geçici teminat bedeli 1 milyon 500 bin lira. Son teklif verme tarihi de 12 Kasım. İhale pazarlık usulü ile gerçekleştirilecek. İhale Komisyonu'nca gerekli görüldüğü takdirde ihale pazarlık görüşmesine devam edilen öneri sahiplerinin katılımı ile açık artırma suretiyle sonuçlandırılacak. İhaleye yabancılar da katılabilecek.

Hükümet, 2020 yılı bütçesinin gerekçesinde de limanla ilgili olarak şu bilgiyi vermişti: "Mevcutta atıl durumda bulunan Güllük liman sahasının özelleştirilmesi ile üç çapalı 260 yat kapasiteli bir liman olarak inşa edilip hizmet vermesi öngörülmektedir."

'Yat Limanı' Bilmecesi

Ancak dünki Resmi Gazete'de çıkan ilanda "yat limanından" bahsedilmedi. Sadece liman sahasının "işletme hakkının verileceği" belirtildi. Bu durum tartışmayı da beraberinde getirdi. Güllük'ün bağlı olduğu Milas'ın belediye başkanı Muhammet Tokat, bu ilana göre ihale alanın limandan yükleme-boşaltma işlemi de yapabileceğine işaret ederek "Bu liman Güllük merkezde. Güllük'ün kenarına başka bir liman daha yapıldı. Yükleme-boşaltma işlemleri bu yeni limandan yapılıyor. Merkezdeki liman için daha önce ihale yapıldı. Yat limanı olacaktı. Ancak inşaat başlamadı. Öylece duruyordu" dedi. İhale ilanının net olmadığına dikkat çeken Tokat, şöyle devam etti:

"İşin kapsamı tam olarak belirtilmiyor. Limanın işletme hakkının verilmesi ile pekâlâ yükleme işi de yapılabilir. Limandan feldspat madeni ile balık yemi yüklenir. Bunlar tozuyan ve kokan maddelerdir. Eğer limandan yükleme-boşaltma işi yapılacaksa Güllük buna isyan eder. Güllük'ün katli olur. Sonu olur. Biz buna direniriz. İlanda tam olarak ne yapılacağı mutlaka belirtilmeliydi. Yat limanı mı olacak yoksa yükleme-boşaltma mı yapılacak?"

Tokat, son birkaç ayda belediye meclisine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan, ilgili bakanlıklardan iki kez Güllük Körfezi'ne liman yapılması için öneri geldiğini, ancak reddettiklerini söyledi. Konu hakkında Güllük Liman Başkanlığı'nın da bilgisi olmadığını dile getiren Tokat, marina ile ilgili de kaygılar bulunduğunu bildirdi. Tokat, "Marina, Güllük ekonomisine katkı sağlayabilir. Ancak bazı kaygılar da var. Merkezde, halkın denizle buluşacağı alan kalmıyor. Güllüklü balıkçıların nerede konuşacağı konusunda da netlik yok" dedi.

AKP DÖNEMİ İBB'NİN İSRAFLARI...

AKP Dönemi İBB'si, Kore'deki Bir İlçede Tanıtım Yapmak İçin 10,5 Milyon Sterlin Harcamış!

İBB'nin CHP Grup Başkan Vekili Doğan Subaşı, Fatih tablosuna yönelik 'israf' eleştirilerine AKP döneminden örneklerle yanıt verdi. AKP dönemindeki İBB'nin 2012'de Kore'nin bir ilçe belediyesi ile Kore ve İstanbul'da tanıtım yapmak için 10,5 milyon sterlin para harcadığını açıkladı.

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Meclis toplantısında Fatih tablosu tartışırken CHP Grup Başkan Vekili Doğan Subaşı 2012'de Kore'nin bir ilçe belediyesi ile Kore ve İstanbul'da tanıtım yapmak için 10,5 milyon sterlin para harcadığını açıkladı.

Eylül ayı Meclis konuşmasında söz alan Subaşı, Londra'da müzayededen satın alınan Fatih Sultan Mehmet tablosuna yönelik AKP'lilerin yapılan masrafın israf olduğu ve tablonun sahte olup olmadığının araştırılması isteklerine yanıt verdi.

"AKP hangi hakla, ne yüzle bize israftan söz ediyor bunu hayretle karşılıyorum. Şimdi ben size bir israf hikayesi anlatayım görün bakın israf nasıl oluyormuş. Ben inanıyorum ki beni dikkatle dinlerseniz AKP'li arkadaşlar bu israf hikayesinden rahatsız olacaklardır" diyen Subaşı, açıklamasında şunları söyledi:

10,5 Milyon Sterline Tanıtım

"Yıl 2012. İBB yönetiminde AKP var. Kore'nin bir ilçe belediyesi ile bir protokol imzalanıyor. Kimdir, nedir diye bakıyoruz 250 bin nüfuslu bir belediye. Koskoca 16 milyonluk bir belediye, normal koşullarda kendi eş değeri ile bir anlaşma yapması lazım. Kore'deki bir ilçe belediyesi ile anlaşma yapıyor. Çekmeköy kadar bir belediye. Bir anlaşma yapıyorlar Kore kültürünü Türkiye'de, Türk kültürünü de Kore'de tanıtalım. Eyvallah, çok güzel. Bu tür anlaşmalarda taraflar kendine düşen masrafı karşılar. Yani Türkiye tarafındaki masrafı Türkiye, Kore tarafındaki masrafı Kore üstlenir. Ama burada böyle yapılmıyor, zengin bir ülkeyiz ya... Kore'den de zenginiz. Bizim ekonomimiz Kore ekonomisinden de güçlü. Bizim bir misyonumuz var, vizyonları da var. O yüzden Kore'deki masrafı da biz yaparız diyorlar.

2 Milyon 300 Bin Sterlin Masraf Yapılıyor

2 tane ihale yapılıyor. Bir tanesi İstanbul'da yapılacak etkinlikler, bunun değeri streline çevirdik ki tablo ile karşılaştıran diye... İstanbul'daki etkinliklere 2 milyon 317 bin sterlin masraf yapılmış. Tabloyu 900 kabul edin, İstanbul'daki etkinlikleri 2 milyon 300 bin masraf yapıyor.

Kore'deki masraf ne kadar biliyor musunuz, 7 milyon 750 bin sterlin... Türk kültürünü hem İstanbul'da hem Kore'de tanıtmak için yaptığımız masraf 10,5 milyon sterlin. Biz bunla 11 tane Fatih portresi satın alırdık. Üstelik harcırahlar bunlara dahil değil.

507 Kişi 5 Yıldızlı Otelde Ne İşiniz Var?

İlginç rakamlar var. Kore'ye kaç kişi gitmiş biliyor musunuz? Türk kültürünü tanıtmak için giden insan sayısı, 507 kişi otelde konaklamış. Lüks otelde. Bize 'israf yaptınız' diyorlar. 356 kişiye uçak bileti alınmış, Kore'ye gönderilmiş. Bize israf yaptınız Fatih tablosuyla diyorlar. Ya arkadaş 507 kişi 5 yıldızlı otelde ne işi var yahu. Bunu okudukça midem bulandı. Bunlar kimdir diye merak ettiğim halde araştırmadım. Bu 356 kişi kim? İçlerinde meclis üyesi siyasi olan var mıdır?

Kore'den Yangın Tüpü Alınmış

Kore'de yapılan masraflara bakıyorsunuz yangın tüpü satın alınmış. Koreli sanatçıların parasını bile bizimkiler ödemiş. Koreli sanatçıların taksi parasını bile bizimkiler ödemiş.

CENGİZ'İN PROJESİ VİRÜS TANIMİYOR

Cengiz Holding tarafından yapılan, 3 buçuk milyon ağacın kesileceği ifade edilen Halılağa Bakır Madeni projesi için halkın katılım toplantısı yapılacak. Toplantının 'pandemiye' rağmen ertelenmediğini belirten çevre örgütleri Kazdağları'nı savunmak için orada olacaklarını belirtti.

Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde bulunan Halılağa Bakır Ocağı için yapılmasını planlanan kapasite artırımı, cevher zenginleştirme ve atık depolama tesisi için 'pandemiye' rağmen bugün halkın katılım toplantısı yapılacak. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci kapsamında yapılması planlanan toplantının ertelenmesi için Çanakkale Valiliği'ne başvuru yapan Ziraat Mühendisleri Odası ve Tabip Odası'na geri dönüş olmadı.

Kazdağları'nda yaşam savunucularının düzenlemek istediği birçok eylem, etkinlik yasaklandı ve keyfi para cezaları kesildi. Ancak iktidara yakınlığıyla bilinen Cengiz Holding'in sahibi olduğu bakır ocağının halkın katılım toplantısı ertelenmedi. Valiliğin, Cengiz Holding'in projesinin halk sağlığından daha önemli gördüğünü belirten çevre örgütleri, STK'lar ve milletvekilleri konuya ilişkin açıklama yaptı.

Geçen hafta termik santraller karşı yapacakları basın açıklamasının karantinalar nedeniyle iptal edildiğini hatırlatan Su ve Vicdan Nöbeti Koordinasyon Kurulu'nda Pınar Bilir, "Covid-19 tedbirleri kapsamında pek çok eylem ve etkinliğimizin engellendiği, yasaklandığı bir süreci yaşıyoruz. Bizler tüm tedbirlerimizi alarak yarın geleceğimiz için halkın katılım toplantısında yer alarak sorumluluğumuzu yerine getireceğiz. Ancak halk sağlığının bir kez daha hiçe sayılmış olmasını da tarihe not düşerek" diye konuştu.

Yaşamı Savunanlara Ceza Yağdı

Halkın sağlığının her türlü maden projelerinden daha önemli olduğuna dikkat çeken Kazdağlı Doğan ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği Başkanı Süheyla Doğan da pandemi önleme gerekçesiyle yaşam savunucularına 500 bin TL üzerinde cezalar kesildiğini belirtti. Doğan, "Bölge için zaten çok zararlı olacağı ve ekolojik yıkım

getireceği bilinen bu projenin daha ÇED toplantısı aşamasında halkın can güvenliğini tehdit etmesini istemiyoruz. Söz konusu toplantı nedeniyle koronaya yakalanacak vatandaşların hastalanması ve yaşamını yitirmesinden sorumlu olacaklardır” ifadelerini kullandı.

Valilik ‘Cengiz’i Düşünüyor

Toplantıya giderek yaşam savunucularının yanında olacağını belirten CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç, “Türkiye’nin 4 bir yanında benzer ÇED süreçleri pandemi nedeniyle ertelendi. Ne hikmetse Çanakkale Valiliği bu ÇED toplantısı erteledi. İlgili firmanın isminden dolayı mı erteledi. Malum Cengiz Holding’in sahibi Mehmet Cengiz, iktidara yakın iş insanlarının birisi. Valilik halk sağlığını düşünmek yerine Cengiz’in kazanacağı parayı düşünüyor” dedi.

3 Buçuk Milyon Ağaç Kesilecek

Bölgedeki ağaç katliamına dikkat çeken KazDağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği’nden avukat İsmail Hakkı Atav, Alamos Gold şirketinin Kazdağları’nda 6 bin 130 dönümlük alanda 350 ağaç kestiğini hatırlatarak, “Yine Kazdağları’nda Halılağa Bakır Madeni’nin kapasitesinin artırılması için yarın toplantı yapılacak. Bakır madeni projesinin kaplandığı alan 51 bin 660 dönüm. Daha önce Alamos Gold şirketinin 6 bin 130 dönümlük proje alanı için kestiği 350 bin ağaç üzerinden orantı kuracak olursak, 3 buçuk milyon civarında ağaç kesilecek” dedi.

Çanakkale Kuşatılmış Durumda

Projenin Kazdağları ormanları ve birincil sınıf tarım toprakları üzerinde yer aldığını belirten TEMA Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Deniz Ataç, madenin üç köyü yutacağını ifade etti. Çanakkale ilçelerinin maden ruhsatlarıyla kuşatıldığına dikkat çeken Ataç, “Geçen haftalarda hazırladığımız rapor Çanakkale’de; Çan ilçesinin yüzde 75’inin, Bayramiç’in yüzde 62’sinin, Ezine’nin yüzde 53’ünün, Lapseki’nin yüzde 47’sinin ve Yenice’nin ise yüzde 44’ünün madenlere ruhsatlı olduğunu ortaya koyuyor. Ruhsatların her geçen gün hayata geçmek için başvurulara dönüştüğüne hep birlikte tanıklık ediyoruz” dedi.

‘CANLI CANLI MEZARA GİRMEK İSTEMİYORUZ’

Kirazlı Altın Madeni Projesi ile gündeme gelen Kaz Dağları’na, Cengiz Holding’in satın aldığı belirtilen Truva Bakır Şirketi tarafından yapılması planlanan Halılağa Bakır Madeni Projesi’nin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) toplantısını dün bölge sakinleri ve çevre illerden gelen çok sayıda yurttaş protesto etti. Protestocular Bayramiç’e bağlı Hacibekirler köyünde yapılmak isten ÇED toplantısını yaptırmadı.

Hep bir ağızdan “Kaz Dağları bizindir, bizim kalacak” diye slogan atan köylüler “Canlı canlı mezara girmek istemiyoruz. Bizim toprağımız burası, hiç kimseye peşkeş çekmiyoruz” dedi. İDA Dayanışma Derneği’nden Pınar Bilir “Burada yaşayan halk bu projeyi istemiyor” dedi.

‘Kandıramazlar’

Bölge sakinleri ve çok sayıda yurttaş erken saatlerde köye çok sayıda jandarma noktasından geçerek ulaştı. Toplantının iptal edilmesini isteyen köylüler “2 ekmek vererek köylüleri kandıramazlar. Bizim toprağımız burası” dedi. Çok sayıda jandarmanın bulunduğu alanda kısa süreli tartışmalar yaşandı. Tartışma sırasında arbede çıktı, jandarma ekipleri müdahale etti. CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Doğa Hakları ve Çevreden Sorumlu Ali Öztunç, sosyal medyadan yaptığı paylaşımında “Cengiz İnşaat’ın 3 milyon ağacı katlederek yapmak istediği maden ile ilgili ÇED toplantısı direnişimiz sonucunda iptal edildi. Kaz Dağları’ndan elinizi çekin!” ifadelerini kullandı.

İDA Dayanışma Derneği’nden Pınar Bilir toplantının koronavirüs nedeniyle ertelenmesi gerektiğini anlattıklarını sırada, şirket yetkililerinin sunuma geçmeye çalıştığını belirtti. Bilir, “Herkes konunun takipçisi olacak. Cengiz’e Kaz Dağları’nda geçit yok” dedi.

19 Bin Futbol Sahası

Bölgenin büyük maden projelerinden biri olan “Halılağa Bakır Madeni Projesi”, Kirazlı Altın Madeni ve onun diğer ayağı Ağı Dağı Altın Madeni projelerinin ortasında yer alıyor. TEMA Vakfı üç projenin hayata geçmesiyle Kaz Dağları’nda 19 bin futbol sahası yani 13 bin 500 hektar büyüklüğünde bir maden alanının oluşacağına dikkat çekiyor.

ŞİRKETİN HES'İ HALKIN SAĞLIĞINDAN ÖNEMLİ

Şehir içi HES'in Ulusoy Holding'e ait ilk örneği olan Ayancık Hidroelektrik Santral (HES) için pandemiye rağmen halkın katılım toplantısı yapılacak. Toplantıdan kaçmadıklarını ama bu süreçte yapılmasının doğru olmadığını belirten Ayancık Çevre Koruma Derneği Başkanı Mukaddem Sarısoy, ertelenmesi için başvuru yaptıklarını ifade etti.

Sekiz yıl önce 'ÇED Gerekli Değildir' kararıyla üretime başlayan şehir içi HES'lerin ilk örneği Sinop'un Ayancık ilçesindeki HES projesini Danıştay durdurdu. Ancak Ulusoy Holding'e İlk Enerji yeniden ÇED süreci başlattı. Söz konusu HES şu an kurulu durumda ancak çalışır vaziyette değil.

2012'de Üretime Başladı

Ayancık HES, ilk etapta 8,58 megawatt olarak planlandı ve ÇED Yönetmeliği'nin kapsamı dışında 'değerlendirildi.' Sonrasında söz konusu projede kurulu güç 15,6 megawatta çıkarıldı. Bu esnada 2008 yılında ÇED Gerekli Değildir" kararı verildi. Bölge halkının açtığı dava sonucu, Samsun 1. İdare Mahkemesi, 22 Mayıs 2013 yılında verdiği hükümlerle 'ÇED Gerekli Değildir' kararını iptal etti.

Karar üzerine Ayancık HES, 30 Haziran 2013 tarihinde mühürlendi. Ancak Sinop Valiliği ve İlk Enerji, kararı temyiz etti. Danıştay 14. Dairesi, 6 Kasım 2013'te kararı bozdu ve 1 Ocak 2014'ten 31 Ağustos 2015 arasında HES elektrik üretmeye devam etti. Fakat Samsun İdare Mahkemesi, kararında ısrarcı olarak 'işlemin iptaline' karar verdi ve HES faaliyeti yeniden durduruldu. Sinop Valiliği ile İlk Enerji, yeniden temyiz süreci başlattı. Bunun üzerine Danıştay 14. Dairesi, kararı onadı ve 'ÇED Gerekli Değildir' kararını iptal etti. Devamında Ulusoy Holding'e ait İlk Enerji HES için yeniden ÇED süreci başlattı. ÇED süreci kapsamında 22 Eylül'de halkın katılım toplantısı yapılacak.

Şirkete Hapis Cezası Verilmişti

Şirket yetkililerin kasten çevreyi kirletme suçundan hapis cezası aldıklarını hatırlatan Ayancık Çevre Koruma Derneği Başkanı Mukaddem Sarısoy, "Şirket toprak depolama alanı yapması gerekiyorken çıkan toprağı, hafriyatı derelere, ormana gelişi güzel attı. Dere yataklarını doldurdu. Ayrıca ormana atılan hafriyat ağaçları kuruttu. Orman kanununa aykırı davrandıkları için para cezası aldılar. Bizim açtığımız ceza davası sonucu çevreyi kasten kirlettikleri hapis cezası aldılar" dedi.

Ayancık'ın susuzlukla karşı karşıya kalacağını belirten Sarısoy, "Yaptıkları yapacakların göstergesi. Şehir içinden kurulan HES'de ortaya çıkan manyetik alan insan sağlığına büyük zararları olacak. Ayrıca Ayancık'ın suyunu HES kurutacak" diye konuştu.

AKP'YE YAKIN CEMAATLER VAKIFLAŞIYOR

İktidara ya da cemaatlere yakınlıkları ile bilinen vakıflara yenileri eklendi. İstanbul'da, Hidayet ve Bereket Vakfı, Kütahya'da ise Bilal Erdoğan'dan tebrik alan KİHMED derneğinin başkanı Önsay tarafında KADİM Vakfı kuruldu.

Türkiye'de son yıllarda sayıları hızla artan ve iktidar ile cemaatlere yakınlıklarıyla bilinen vakıflara yenileri eklendi. İstanbul'da, kapanması halinde malvarlığı İsmailağa Cemaati'ne yakınlığı ile bilinen Dar'ul Fünun Eğitim ve Dayanışma Vakfı'na devredilmek üzere İlim, Hidayet ve Bereket Vakfı kurulurken Kütahya'da, iktidara yakın KİHMED'den isimlerin yönetiminde yer aldığı Kültür, Araştırma, Düşünce, İlim ve Medeniyet (KADİM) Vakfı kuruldu.

AKP iktidarları döneminde gerçekleştirilen yasa değişiklikleri ve sağlanan yetkiler ile çoğu kesim için para toplama aracı haline dönüştürülen vakıfların sayısı her geçen gün arttı. İstanbul'da, "Çocuk, genç, yetişkin kimselerin eğitimlerine, kültürel ve sosyal yaşamlarına katkıda bulunmak" amacı ile kurulan İlim, Hidayet ve Bereket Vakfı yüzlerce vakıf arasında yerini aldı. Kütahya'da kurulan Kadim Vakfı'nın kuruluş gerekçesi ise "Bireylerin sosyal, sanatsal, kültürel ve ekonomik gelişmelerine katkıda bulunmak" oldu.

Hidayet ve Bereket

17 Eylül tarihli Resmi Gazete'de, iki yeni vakfın kuruluş senedi yayımlandı. İstanbul merkezli kurulan İlim, Hidayet ve Bereket isimli vakfın 60 bin TL malvarlığı olduğu bildirildi. Vakfın kurucu isimleri Yazan GHAZAL, Abdul Aziz ŞİHLAR, Mohamed İbrahim HAMMUOR olarak kaydedilirken mal ve hakların devri için İsmailağa Cemaati'ne yakınlığı ile bilinen Dar'ul Fünun Eğitim ve Dayanışma Vakfı seçildi.

Tanıdık Kurucu

Kütahya'da KADİM ismiyle 60 bin TL malvarlığı ile kurulan vakfın kurucuları arasından ise tanıdık isimler çıktı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'dan, "Başarılı çalışmalarından ötürü" tebrik alan Kütahya İmam Hatip Lisesi Mezun ve Mensupları Derneği Başkanı Mustafa Önsay'ın derneğin kurucuları arasında olduğu öğrenildi. Vakfın sona ermesi halinde malvarlığının Kütahya İlme ve Hayra Hizmet Vakfı'na devredileceği belirtildi.

DENETİM ENGELLENİYOR

Devlete Ait Yurtdışı Şirketlerindeki Genel Müdürlerin Ücretleri, 'Kişisel Veri' Denilerek Gizleniyor

Devlete ait, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ) ve Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) kurumlarının, yurtdışındaki şirketlerinin genel müdür maaşlarının kişisel veri kapsamında değerlendirilerek açıklanmadığı ortaya çıktı. CHP Zonguldak Milletvekili ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) Komisyonu üyesi Deniz Yavuzylmaz, "Kamuya açık olması gereken bu bilgileri halk adına denetim yapan milletvekillerinden neden saklıyorsunuz? Bu genel müdürler eliyle işletilen yurtdışı şirketleri, KİT'lerin kara deliklerine dönüşmüş durumda" dedi.

Yavuzylmaz, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) EÜAŞ International - ICC ve Jersey adasında bulunan BOTAŞ International şirketlerinin genel müdürlerine 2019 yılında ödenen güncel ortalama aylık maaşları sordu. CİMER'den gelen yanıtta, genel müdür maaşlarının kişisel veri olarak tanımlandığına dikkat çekilerek müdürlerin maaş bilgilerinin bilgi edinme hakkı kapsamı dışında kaldığı ifade edildi. Yavuzylmaz, ETİ Maden İşletmeleri Günel Müdürlüğü'ne bağlı yurtdışı şirketleri ve alt şirketlerindeki genel müdürlerin 2020 yılı güncel maaşlarını da TBMM'ye önerge vererek sordu. Yavuzylmaz'a gelen yanıtta, "Yurtdışındaki şirketler buldukları ülke mevzuatına göre kurulmuş olup şirketlerin genel müdür maaş ve sosyal hakları, faaliyette bulunulan ülkenin şartları dikkate alınarak bu şirketlerin yönetim kurulu tarafından belirlenmektedir" denildi.

'119 Bin Lira Maaş'

Yavuzylmaz, "Eti Maden'in yurtdışı şirket genel müdürlerinin ayda 13 bin 500 Avro maaş aldığını yaptığım araştırmalarla belgelemiş ve kamuoyuyla paylaşmıştım. 2018 yılı üzerinden hesaplasak bugünün kuruyla (8.82) Eti Maden'in yurtdışı şirket genel müdürleri aylık maaşı 119 bin TL oluyor. Bu genel müdürler kira yardımı, araç ve şoför tahsisi, limitsiz kredi kartı ve ikramiye almaya da devam ediyor. Sayıştay raporlarına göre, yüzde 100 hissesi devlete ait olan yurtdışındaki bu şirketlerin yaptıkları harcamaları denetleyen bir mekanizma yok. Bu genel müdürler eliyle işletilen yurtdışı şirketleri, KİT'lerin kara deliklerine dönüşmüş durumda" diye konuştu.

'Denetim Engelleniyor'

EÜAŞ ve BOTAŞ'a ait yurtdışı şirketlerinin genel müdür maaşlarını da tespit etmek istediğini anlatan Yavuzylmaz özetle "Jersey adasında evrak üstünde kurulan bu şirketlerin genel müdürlerinin yurtdışında yaşayıp yaşamadıkları bile belli değil. Bakanlıktan gelen ilk yanıtlar, talep ettiğim maaş tutar bilgilerinin milletvekillerinden saklandığını ortaya koydu. Nitekim gelen yanıtta, bu genel müdürlerin sektördeki diğer mevkidaşlarıyla aynı seviyede maaşlar aldığı yazıyor, hiçbir şekilde rakam belirtilmiyordu. Bu kaçamak yanıtla KİT komisyonu üyelerinin denetimi de bakanlık tarafından engellenmiş oluyordu. Uydurma bahane gerekçe gösterilerek talep ettiğim maaş tutarı bilgileri yine açıklanmadı. Devlete ait kurumlarda çalışan memur ve işçi tüm personelin maaş bilgileri kamuya açık olduğu halde, bu genel müdürlerin maaş tutarları gizleniyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez'e soruyorum: Devlete ait bu kurumlardaki genel müdür maaşlarının açıklanmamasının özel hayatın gizliliğiyle ne ilgisi var" dedi.

GÖKÇEK AVUKATININ ÜCRETİNİ DE ÖDEMEDİ, DAVALIK OLDU

Eski Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in, başkalarına tavsiye ettiği avukatı Esennur Ezgi'nin avukatlık ücretini de ödemediği ortaya çıktı. Eski Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek, avukatı Esennur Ezgi'ye avukatlık ücretini ödemeyince davalık oldu.

Anayurt'tan Demet Aran'ın haberine göre, 29 Ağustos 2017'de noter aracılığı ile Gökçek'e ihtar çeken Ezgi, alacaklarını tahsil edemeyince Bakırköy 9. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde belirsiz alacak davası açtı. Mahkeme, Ezgi'nin Gökçek adına takip ettiği yaklaşık 2 bin dosyanın görüldüğü mahkemelere müzekkere göndererek tespit istedi. Davanın ilk duruşması 6 Ekim'de Bakırköy'de görülecek.

Güvenlik, Avukatı Eve Almadı

Dosyada Ezgi'nin Gökçek'e SMS, WhatsApp, Twitter ve mektup gibi araçlarla ulaşmaya çalıştığı ancak ulaşamadığı, randevu taleplerinin özel kalem tarafından reddedildiği bilgisi yer aldı. Üstelik Ezgi, Gökçek'in kapısına kadar gitti ancak burada da güvenlik kendisini eve sokmadı.

Bin 627 Şikayet

Ezgi, vekalet ilişkisi bulunduğu süre içerisinde Gökçek adına en az bin 627 şikayette bulundu. Bu şikayetlerden 604'ü için de dava açıldı.

Gökçek, Ezgi ile vekalet ilişkisi olduğu dönemde Twitter'dan da Ezgi'yi tavsiye ettiğine ilişkin paylaşımlar yapmıştı. Ezgi de yine Twitter'da Gökçek'i etiketleyerek "Sayın Başkanım, #ProvokatörMelihGökçek hashtagı ile ilgili tüm tweet atanlar kayıt altına alındı ve alınmaya devam ediyor" paylaşımında bulunmuştu.

Ezgi, vekalet ilişkisi bulunduğu dönemde Gökçek'in neredeyse tüm paylaşımlarını kendi hesabından paylaşıyordu. Gökçek'e sık sık, "Başkanım" diye hitap eden Ezgi, şimdilerle ise avukatlığını yaptığı kişilere ilişkin sosyal medyadaki paylaşımların altına "ihtarnamedir" şeklinde yanıtlar veriyor.

TARIM BAKANLIĞI, DİREKLERİ, TALİMATLA EMİNE ERDOĞAN'IN KUZENİNDEN ALDI, ORTALIK KARIŞTI

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Eskişehir yolu üzerindeki kampusu için aydınlatma direği alım işi yapıldı. Doğrudan "Bakanlık makamı" talimatıyla geldiği öğrenilen iş için, Emine Erdoğan'ın kuzeni iş insanı Veysel Baran'a ait olduğu ileri sürülen 4A Pazarlama AŞ adres gösterildi. Firmaya 98 bin lira ödendi. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı Fatih Sarıkaya'nın, daha ucuza yapılabilecek iş için ihale açmaması bakanlık koridorlarında konuşulmaya başlandı. Çalışanların ifadesi alındı. Kriz üzerine işin talimatını veren Pakdemirli, Sarıkaya ve 4 daire başkanını görevden aldı.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nca ihalesiz yapılan "çevre aydınlatma revizesi" kapsamındaki "ışıklı direk işinin", Emine Erdoğan'ın kuzeni, iş insanı Veysel Baran'a ait olduğu iddia edilen 4A Pazarlama Şirketi'ne verildiği ortaya çıktı. Yaklaşık 100 bin TL'lik ışıklı direklerin alım emrini doğrudan Bakan Bekir Pakdemirli'nin verdiği öğrenildi. Ancak söz konusu alım, bakanlıkta "işin usulsüz yapıldığı" gerekçesiyle kriz yarattı. Yine Pakdemirli'nin talimatıyla, bakanlıkta 5 daire başkanının "direk işinden" dolayı görevden alındığı öne sürüldü.

Bakanlığın Eskişehir yolu üzerindeki kampusu için Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nca çevre aydınlatma revizesi için aydınlatma direği alım işi yapıldı. Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'na, doğrudan "Bakanlık makamı" talimatıyla geldiği öğrenilen iş için, 4A Pazarlama AŞ adres gösterildi. Adres gösterilen firmanın sahibinin ise Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın kuzeni, iş insanı Veysel Baran olduğu, bakanlık ile iş görüşmelerini taraf olarak Baran'ın yaptığı ancak resmiyette bir pozisyonunun olmadığı iddia edildi. Firmadan, 16 adet aydınlatma direği sipariş verilerek firmaya KDV dahil 98 bin TL para ödendi.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı Fatih Sarıkaya'nın, iş için ihale açmaması, doğrudan Bakan talimatı ile firmaya ödeme yapması dikkat çekti. Bakanlık koridorlarında ise Sarıkaya'nın işi yanlış usulle yaptığı, "direklerin daha ucuza alınabileceği" konuşulmaya başlandı. Bunun üzerine, Bakanlıkta 40'tan fazla personelin ifadesi alındı. Ayrıca Sarıkaya ile birlikte, aynı dairenin alt birimlerinde görev yapan Mali Hizmetler Daire Başkanı Ramazan Ata, İnşaat ve Emlak Hizmetleri Daire Başkanı Kurtuluş Mengüloğlu, Sosyal İşler Daire Başkanı Ünal Kaya, İdari İşler ve Koordinasyon Daire Başkanı Vedat Çatakçı geçen günlerde görevden alındı. Sarıkaya'nın yerine ise Özel Kalem Müdür Vekili Bülent Sezgin getirildi. Görevden almaların perde arkasında, direk işinin olduğu iddia edildi. Direk işinin, Bakan Pakdemirli'nin talimatıyla yapılmasına karşın, bürokratları yine Pakdemirli görevden aldı. Bakanlık koridorlarında, kararda Pakdemirli'ye yakın isim olan ve "gölge bakan" iddialarıyla gündeme gelen danışman Rifat Tan Benadam'ın etkili olduğu öne sürüldü.

Mengüloğlu önceki gün İnşaat Emlak Dairesi Başkanlığı'nın WhatsApp grubundan görevden alındığını bildirerek veda mesajı paylaştı. Mengüloğlu, önceki gün gruba gönderdiği mesajında "Yaklaşık iki saat önce görevime son verildiğini öğrendim, ayrılma yazımı da az önce tebellüğ ettim" dedi.

Tan Benadam Gündeme Gelmişti

Rifat Tan Benadam'ın bakanlıkta görevinin dışında faaliyetlerde bulunduğu, işleri kontrolünde tuttuğu, bakan adına bürokrat atamaları yaptığı ve Pakdemirli'nin elektronik imzasını daimi olarak taşıdığı iddiaları gündeme gelmişti. İYİ Parti Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş da konuyu Meclis gündemine taşıyarak kürsüden "Kim bu gölge bakan, Tarım ve Orman Bakanlığı'nı kim yönetiyor" diye konuşmuştu.

REKTÖRLÜKTEN BELEDİYE BAŞKANININ KIZINA SİPARİŞ KADRO

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne bağlı Dursun Odabaş Tıp Merkezi Hastanesi'ne, personel alımı için 'adrese teslim' ilan açıldı. Kriterleri karşılayan ve başvurusu kabul edilen tek kişi ise Van Tuşba Belediye Başkanı Salih Akman'ın kızı oldu.

Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) kişiye özel ilanlara ilişkin cezai yaptırım uyarısına karşın üniversiteler, belirli bir adayı işaret eden kadro şartları belirlemeye devam ediyor.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne bağlı Dursun Odabaş Tıp Merkezi Hastanesi'ne, 4/B sözleşmeli sağlık personeli alımı için 10 Ağustos tarihinde duyuru yapıldı. Resmi Gazete'de yayımlanan duyuruda, iki tane fizyoterapist alınacağı belirtildi. Aranılan şartlar ise 'adrese teslim' ilan olduğuna dair dikkat çekti.

Açılan fizyoterapist ilanına başvuru için gerekli şartları taşıyan, başvuran ve başvurusu kabul edilen tek kişi, Van Tuşba Belediye Başkanı Salih Akman'ın kızı Z.A. oldu. İşe kabul edilen Z.A'nın KPSS puanının ise 61,3 olduğu öğrenildi.

Açılan fizyoterapist ilanında yer alan kriterler şöyle;

- Fizyoterapi Ve Rehabilitasyon lisans programından mezun olmak..
- Fizyoterapi alanında en az bir yıl deneyimli olduğunu belgelemek. Manuel Lenf Drenaj Ve Ölçü Alma Teknikleri kursunu aldığını belgelemek.
- Kas hastalıkları, sorunları ve çözümlerine ilişkin katılım belgesine sahip olmak.
- Uzay Terapi Sistemi gelişim kursu sertifikasına sahip olmak.
- Omuz,dirsek, el ve servikal omurga ile yaralanmalarda uygulamalı pratik ve klinik anatomi kursunu aldığını belgelemek..
- Sağlık Bakanlığı onaylı Türkiye'de Adölesan Skolyoz Prevalans Araştırması katılım belgesine sahip olmak.

Mazbata Seçimde İkinci Olan Akman'a Verilmişti

Yüksek Seçim Kurulu (YSK), Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kamu görevinden uzaklaştırılan adaylara seçilse de mazbata verilmeyeceğini açıklamıştı. YSK'nın kararının ardından, KHK ile Van Büyükşehir Belediyesi Sağlık İşleri Daire Başkanı görevinden ihraç edilen Van'n Tuşba ilçesinde HDP'li Belediye Başkan adayı Yılmaz Berki'nin yerine yarışı ikinci sırada tamamlayan AKP'li Salih Akman'a mazbata verilmişti.

Mersin'deki hastanelere torpilli atama iddiası

Mersin'deki tüm hastanelerin üst düzey kadrolarına iktidara yakın isimlerin atandığı iddiaları TBMM gündemine taşındı. Başarır, "İddialar doğruysa yapılan bu atamalar ne ahlaki, ne etik ne de vicdanidir" dedi.

MERSİN'DEKİ HASTANELERE TORPİLLİ ATAMA İDDİASI

CHP Milletvekili Ali Mahir Başarır, Mersin'deki tüm hastanelerin üst düzey yönetici kadrolarına AKP milletvekillerinin, il ve ilçe yöneticilerinin birinci derecede akrabaları ile yakınlarının torpille atandığı iddialarını TBMM gündemine taşıdı.

CHP Başarır, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yanıtlaması istemiyle verdiği soru önergesinde şunları kaydetti:

"Mersin İl Sağlık Müdürlüğü bünyesindeki 13 ilçe hastanesi, şehir hastanesi, ağız ve diş hastanesi vb. sağlık kuruluşlarında 120 adet üst düzey yönetici kadrosu bulunmaktadır. 07 Eylül 2020 tarihi itibarıyla bu kadrolarda görev yapan Milli Gençlik Vakfı ya da İmam Hatip Lisesi kökenli olmayan, ailesinde sosyal demokrat görüşlü kişiler olan, AKP milletvekilleri, il ve ilçe yöneticilerinin yakınları olmayan kişilerin tamamen kadro dışı bırakıldıkları ve ibranamelerinin alındığına dair iddialar Mersin kamuoyunda konuşulmaktadır."

Oldu Bittiye Getirildi

Başarır, Toros Devlet Hastanesi Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü'nün görevden alınarak yerine AKP Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın bir yakınının getirildiği iddiasına da öngesinde yer verdi. Aynı hastanede Kalite ve Destek Hizmetleri Genel Müdürü olarak çalışan kişinin de işine son verildiğini, yerine AKP Toroslar İlçe Başkan Yardımcısı Emsal Şaşmaz'ın eşinin getirildiğini ileri süren Başarır, torpil iddialarını şöyle sıraladı:

"Muş Devlet Hastanesi Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürlüğü'ne bir kişinin atandığı ancak AKP Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın müdahalesi ile aynı gün içerisinde bu kişinin görevden alınıp yerine 1. Derecede bir akrabasının atandığı ve daha birçok Mersin İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı hastanelerin ilgili üst düzey yönetim kadrolarına AKP İl ve ilçe yöneticilerinin yakınlarının atanmalarının yapıldığı da kamuoyu tarafından konuşulmaktadır. Söz konusu atamaların gizlilik içerisinde yürütüldüğü ve 11 Eylül'de Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi'ne (ÇKYS) dahil edilip oldubittiye getirildiği de iddialar arasındadır."

İddialar Araştırıldı mı?

CHP'li Başarır, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya şunları sordu:

>> Yukarıda yazılı tüm iddiaların doğru olup olmadığı araştırılmış mıdır? Araştırılmışsa sonuçları ne olmuştur? Araştırılmadıysa gerekli incelemeler başlatılacak mıdır?

>> İddialar doğru ise söz konusu yönetici kadrolarına AKP milletvekilleri, AKP İl ve ilçe yöneticilerinin 1. ve 2. derece akrabaları ile yakınlarının atanması ne derecede ahlaki ve etiklidir?

>> Ülkemizde milyonlarca işsiz varken, söz konusu yönetici kadrolarına atanan kişiler, kamu vicdanının yaralanmaması adına görevlerinden alınacak mıdır? Alınmayacaksa gerekçeleri nelerdir?

>> Torpille üst düzey yönetici kadrolarına atanması yapılan kişiler, buldukları görev dahilinde ne kadar liyakat sahibidirler?

ORUÇ REİS'İN İŞLETMESİ BİNALI YILDIRIM'IN ARKADAŞINA

Oruç Reis Araştırma Gemisi'nin AKP'li Binali Yıldırım'ın yakın arkadaşı Salih Zeki Çakır'a ait olan Oras Denizcilik Şirketi tarafından 4.7 milyon dolara işletildiği ortaya çıktı. Gemi için yapılan ihaleleri yerli şirketlerin almasına rağmen tüm ödemeler dolar üzerinden yapıldı ve harcanan para 11 milyon doları buldu.

Türkiye'nin ilk yerli ve milli araştırma gemisi olarak adlandırılan Oruç Reis Araştırma Gemisi'ni Binali Yıldırım'ın yakın arkadaşı Salih Zeki Çakır'a ait bir şirket tarafından milyonlarca dolar karşılığında işletildiği ortaya çıktı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), 30 Mayıs 2019 tarihinde Oruç Reis Araştırma Gemisi'nin iki yıl boyunca işletilmesi için bir ihale düzenledi.

İhaleyi, Binali Yıldırım'ın yakın arkadaşı olduğunu bilinen ve uzun yıllardır eski iş ortağı olduğu da iddia edilen Salih Zeki Çakır'ın sahibi olduğu Oras Denizcilik ve Ticaret Limited Şirketi aldı.

İhale Bedeli 4.7 Milyon Dolar

MTA, 18 Haziran 2019 tarihinde, Oras Denizcilik Şirketi'nin Oruç Reis Araştırma Gemisi'ni 1 Temmuz 2019 ile 1 Temmuz 2021 tarihlerinde arasında iki yıl boyunca işletmesi için bir sözleşme imzaladı. Sözleşmeye göre, Oruç Reis Araştırma Gemisi'ni işleten Oras Denizcilik Şirketi'ne tam 4 milyon 775 bin dolarlık ödeme yapıldı. Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre ise Oras Denizcilik Şirketi'nin iki ortağı bulunuyor. Şirketin yüzde ellilik hissesi Binali Yıldırım yakın arkadaşı Salih Zeki Çakır'a ait iken geriye kalan yüzde ellilik hissesi ise Salih Zeki Çakır'ın oğlu Çağrı Cihan Çakır'a ait görünüyor. MTA, 2019 yılında Oruç Reis Araştırma Gemisi için dört ayrı hizmet alımı ihalesi düzenledi. Ancak ihalelerin ardından imzalanan tüm sözleşmelerde şirketlerin Türkiye merkezli olmasına rağmen ödemeler dolarla yapılıyor. MTA'nın sadece geçen yıl düzenlediği dört ayrı hizmet alımı ihalesinin bedeli yaklaşık 11 milyon dolara ulaştı.

Aynı zamanda da İMEAK Deniz Ticaret Odası Meclis Başkanı da olan Salih Zeki Çakır, geçen yıl yakın arkadaşı AKP'li Binali Yıldırım'a Denizcilik Üstün Hizmet Beratı verdi.

Milyonlarca Dolar Ödendi

◆ MTA'nın 2019 yılında Oruç Reis Araştırma Gemisi'nin işletilmesi için yaptığı ihaleyi 4 milyon 775 bin dolara Oras Denizcilik Şirketi, 3 Temmuz 2019 tarihinde Oruç Reis Araştırma Gemisi İçin Koruma Gemisi Hizmet Alımı ihalesini de Aras Romorkör Şirketi 2 milyon 327 bin dolara aldı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

◆ 11 Temmuz 2019 tarihinde ise MAT, “Oruç Reis Araştırma Gemisi 2b/3b Sismik Operasyon Ve İşbaşı Eğitim Hizmet Alımı” adı altında bir ihale daha düzenledi. Bu ihaleyi de 2 milyon 588 bin dolara Horizon Global Enerji ve İleri Teknolojiler Anonim Şirketi kazandı.

◆ MTA 17 Aralık 2019 tarihinde de Oruç Reis Araştırma Gemisi İçin Takip Gemisi Hizmet Alımı için bir ihale düzenledi. Bu ihaleyle de yine dolar üzerinde ödeme yapılırken MTA kasasından Aras Romorkör Şirketi’ne tam 1 milyon 149 bin dolar ödendi.

MİLYONLARCA LİRALIK KAYAK VURGUNU

Bakanlığın açtığı ihaleyi alan firma, malzemeleri Kayak Federasyonu deposundan karşılamış

Gençlik ve Spor Bakanlığı 2017’de kayak malzemesi alım ihalesi açtı. İddiaya göre, ihaleyi alan Er-ta Soyak Şirketi bakanlığa teslim ettiği malzemeleri Türkiye Kayak Federasyonu deposundan temin etti. 2018’de federasyon yönetimi değişti. Yeni yönetim, federasyonun depolarındaki malzemenin Er-ta Soyak’a verildiğini belirledi.

Türkiye Kayak Federasyonu yönetimi 2019’da Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’na bir dilekçe vererek federasyona ait çok sayıda malzemenin depolarında bulunmadığını, bazı spor kulüplerinin 2017 yılında kayak malzemesini ihale ile ER-TA SOYAK adlı bir firmadan aldıklarını ancak söz konusu malzemenin federasyondan karşılandığını iddia ederek federasyonun eski yöneticileri hakkında suç duyurusunda bulundu.

Ayrıca hukuk mahkemesinde dava açtı. Süreç devam ederken Gençlik ve Spor Bakanlığı müfettişlerinin hazırladığı rapor ise vurgunu gözler önüne serdi. Raporunda, Türkiye Kayak Federasyonu’nun eski yöneticilerinin federasyonu 4 milyon lira zarara uğrattıkları kaydedildi.

Türkiye Kayak Federasyonu’nun Eylül 2018’de yapılan genel kurulu ile yönetimi değişti. Dava dosyasında yer alan bilgiye göre yeni yönetim geçmiş dönemlerde federasyon kayıtlarının usule uygun tutulmadığını belirterek söz konusu kayıtların incelenmesi, envanterlerin çıkarılması için çalışmalara başladı.

İddiaya göre yapılan inceleme sonucu federasyonun Sancaktepe’deki deposunda bulunması gereken kayak malzemeleri ve ekipmanlar depoda bulunamadı. İncelemeler devam ederken Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın 2016’da bir malzeme alım ihalesi açtığı ve ER-TA SOYAK firmasının bu ihaleyi aldığı görüldü. Ancak ihaleyi alan ER-TA SOYAK’ın bakanlığa teslim ettiği kayak malzemelerinin Kayak Federasyonu’nun deposundan karşılandığı tespit edildi. Kayak Federasyonu’nun zarara uğratıldığını belirten yönetim federasyonun eski yönetim kurulu üyesi ve başkanvekili Prof. Dr. Fatih Kıyıcı, eski genel sekreter Prof. Dr. Necip Fazıl Kishali, satın alma sorumlusu Ahmet Cemalettin Gülenay ve ihaleyi alan firma hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’na suç duyurusunda bulundu. Ayrıca yeni yönetim şüphelilerin, federasyonun zararını karşılamaları için Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde dava açtı. Mahkemeye sunulan dava dilekçesinde tüm usulsüzlükler sıralanırken şüphelilerin mal varlıklarına ihtiyati tedbir konulması talep edildi. Ayrıca Necip Fazıl Kishali, Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanı olarak şu an görev yaparken, Fatih Kıyıcı’nın ise aynı üniversitede Antrenörlük eğitimi bölüm başkanı olduğu öğrenildi.

‘Konuamlarını Kullandılar’

Gençlik ve Spor Bakanlığı müfettişleri ise yeni yönetimin iddialarını hazırladıkları raporda doğruladı. Söz konusu raporda, tüm iddiaların dışında Milli Takım’a verilmesi gereken kayak malzemelerinin Türkiye Kayak Federasyonu’na teslim edilmiş gibi işlem yapıldığı ancak bu malzemelerin teslim edilmediği de aktarıldı. Söz konusu raporda şüpheli isimlerin federasyon içerisinde konuamlarını araç olarak kullandıkları ve Türkiye Kayak Federasyonu’nu yaklaşık 4 milyon lira zarara uğrattıkları tespit edildi.

MİLLİ KÜTÜPHANENİN 20 BİN KİTABI KAYIP

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi Milli Kütüphanedeki eksilen yaklaşık 20 bin kitabın olduğunu ortaya koyarak, “2018 yılına göre Milli Kütüphane kitap sayısı 2019 yılında 19 bin 737, kitap dışı materyal sayısı da 11 bin 689 azaldı. 20 bin kitap kayıp! TÜİK talimatı yanlış anlamış, işsizlikle enflasyonu düşük göstereceğine Milli Kütüphanedeki kitap sayısını düşük göstermiş” dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi Tük tarafından açıklanan 2019 Kütüphane İstatistiklerine göre Milli Kütüphane’de 2019 yılında eksilen 20 bin’e yakın kitabı Meclis gündemine taşıyarak, Kültür ve Turizm Bakanına soru önergesi verdi.

CHP'li İlgezdi, 2018 yılında Milli Kütüphane envanterinde 1 milyon 463 bin 488 kitap olduğunu belirterek bu sayının 2019 yılında 19 bin 737 düşerek 1 milyon 443 bin 751 olmasını mantıklı hiçbir açıklamasının olmadığını ifade etti. İlgezdi Milli Kütüphanenin 2018 yılı kitap dışı materyal envanterinin de 197 bin 216'den 185 bin 527'e düştüğünü ortaya koydu.

110 Bin Yeni Üye

20 bin kitabın eksildiği Milli Kütüphane de başka bir şaşırtıcı istatistikte kayıtlı üye sayısında gerçekleştiğini belirten İlgezdi, "2018 yılında 23 bin 747 olan kayıtlı üye sayısı 113 bin 267 artarak 137 bin 14 olmuş. Bu artışın sebebi de açıklanmalıdır" diye konuştu.

Halk Kütüphanelerinden 800 Bin Kitap Gitti Ama Envanter Arttı

Genel Başkan Yardımcısı İlgezdi halk kütüphanelerini istatistiklerinin de kafaları karıştırdığını belirterek, "Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi'ndeki yaklaşık 800 bin eser Millet Kütüphanesine taşındığı halde 2019 yılında halk kütüphanelerindeki kitap artışı 775 bin 967 olmuştur. Bu istatistiğe göre 2019 yılında halk kütüphanelerine 1 milyon 500 binden çok kitabın satın alınması ve/ veya bağışlanması gerekmektedir" dedi.

Halk Kütüphanesi Sayısı Hala 2003'ten Düşük

"Kütüphane istatistikleri AKP'nin kültür politikasını da ortaya koymaktadır" diyen Gamze Akkuş İlgezdi, 2003 yılında bin 350 olan kütüphane sayısının, 2019 yılında bin 1 182'ye gerilediğini ifade etti.

Okulların yüzde 54'ünde kütüphane yok

CHP'li İlgezdi Millî Eğitim Bakanlığının açıkladığı son resmi rakamlara göre Türkiye genelinde 66 bin 849 okul olduğunu vurgulayarak, "TUİK verilerine göre bu okullardan yalnızca 30 bin 618'inde kütüphane bulunuyor. Başka bir ifadeyle Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulların **yüzde 54'ünde** kütüphane yüzü görmeyen binlerce öğrenci eğitim görüyor, bu öğrencilerin ne derecede bilimsel ve analitik eğitim aldıkları ise ayrıca tartışma konusu" dedi.

AKP'NİN BORCU CHP'YE KESİLDİ

İstanbul Esenyurt Belediyesi'nin AKP döneminden kalan 67.8 milyonluk borcu nedeniyle banka hesabına bloke konuldu.

AKP yönetimindeyken belediyenin temizlik işleri ihalesini alan Albayrak grubuna ait Yeşil Adamlar Atık Yönetimi ve Taşımacılık A.Ş. 2017 ve 2018 yıllarına ait 14 aylık alacağı için yerel seçime sayılı günler kala tahsilat için harekete geçti. 14 ay boyunca fatura düzenlemeyen şirket, icraya başvurdu. İcra Müdürlüğü de Esenyurt Belediyesi'ne 2019 yılının şubat ayında 5 milyon 888 bin liralık faiz ile birlikte toplam 67 milyon 858 bin liralık "ilamsız takipte ödeme emri" tebliğ ederek icra takibi başlattı.

O dönem AKP yönetiminde olan belediye, hak ediş evrakında fatura bulunmadığından ödeme yapmadı ve faiz alacağına itiraz etti. Seçime günler kala 22 Mart 2019 tarihinde belediye, şirketin alacağına 1.7 milyon liralık kısmını ödedi. 9 Nisan 2019'da şirketin haciz talebi, icra müdürlüğü tarafından kabul edildi.

İcra Müdürlüğü, belediyenin "haczedilemez" olan vergi, resim ve harç hesaplarına haciz koydu. Belediyenin yıllık 600 milyon liralık gelirinin toplandığı tüm hesaplar bloke edildi.

AKP'Lİ İL BAŞKANI'NIN KAZANDIKLARI 'ÇUVALLARA' SIĞMIYOR!

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun (TKİ) 2019 yılında yapılan 15 milyon kömür torbası ihalesinin büyük payını alan AKP Gaziantep İl Başkanı Mehmet Eyüp Özkeçeci'nin şirketi şimdi de Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü'nden 17 milyon değerinde bir ihale aldı. Özkeçeci'nin şirketi devlete 50 kiloluk şeker ambalaj torbası satacak.

Gaziantep Şahinbey Belediyesi'nin CHP'li Meclis üyesi Uğur Kalkan "50 yıllık sanayici, 35 yıllık çuval üreticisi olduğunu söyleyen Eyüp Özkeçeci, kayıtlara göre 2011 yılından il başkanı olduğu 2015 yılı başlarına kadar toplam 5 ihale almış. Bu 5 ihalenin toplamı 11.7 milyon. İl Başkanı olduktan sonra bugüne kadar ise 11 ihale almış bunların toplamı da 37.4 milyon. Yani Eyüp Bey, İl Başkanı olduktan sonra firmasına 'Allah, yürü ya kulum' demiş" sözleriyle tepki gösterdi.

Gaziantep AKP İl Başkanı Mehmet Eyüp Özkeçeci'nin şirketinin, TKİ tarafından 2019'da yapılan 15 milyon kömür torbası ihalesinin büyük payını aldığı ortaya çıkmıştı. Özkeçeci daha sonra 2020 yılı için açılan kömür torbası ihalesinin de önemli bir kısmını almıştı.

En Büyük Pay Özkeçeci'ye

Mehmet Eyüp Özkeçeci'nin şirketi ÜNAL Sentetik Dokuma Sanayii ve Ticaret AŞ'nin, şimdi de Türkiye Şeker Fabrikaları A Ş. Genel Müdürlüğü tarafından açılan ihalede en büyük payı aldığı ortaya çıktı. Müdürlük 9 Haziran'da "Astarsız polipropilen kristal şeker ambalaj torbası" ihalesi açtı. 5 firmanın kazandığı ihalede en büyük payı alan Özkeçeci'nin şirketi, ihalenin 17 milyon 296 bin 500 TL'si için 17 Temmuz'da müdürlükle sözleşme imzaladı. Şirket müdürlüğe 18 Temmuz'dan 31 Aralık'a kadar torba satacak. İhalenin 2 milyon 850 bin 410 TL'lik bölümünü Gülsan Sentetik şirketi, 1 milyon 466 bin 850 TL'lik bölümünü Onur Sentetik Tekstil şirketi, 1 milyon 281 bin 785 TL'lik bölümünü FIBATEK Plastik Ambalaj şirketi, 692 bin 880 TL'lik bölümünü ise Akdağsan Gıda Tekstil şirketi üstlendi.

'Siyasiler İhale Kovalamamalı'

Gaziantep Şahinbey Belediyesi'nin CHP'li meclis üyesi Uğur Kalkan, "AKP Gaziantep İl Başkanı'nın ihale başarısı artarak devam ediyor. Geçen aylarda bunun etik olmadığı konusunda kendisini defalarca uyardık. Son 17.3 milyonluk ihalede 10 kişi doküman satın almış, 6 teklif verilmiş. Bu 6 teklifin 3 tanesi geçersiz sayılmış. Bu 3 geçersiz teklifin neden geçersiz olduğunu, bu teklifler arasında AKP İl Başkanı'nın firmasından daha uygun teklif veren var mıydı, onu da çok merak ediyorum. Eyüp Bey hem AKP İl Başkanlığı yapıp hem de devletten ihale kovalamayı etik buluyor mu" diye konuştu.

CHP Şahinbey İlçe Başkanı Zeki Gürsel de şunları söyledi: "Sık sık aldığı devlet ihaleleri ile gündeme gelen AKP Gaziantep İl Başkanı ve birçok AKP'li yöneticilerin aldıkları ihaleler elbette kafamızda soru işareti bırakıyor. İktidar olan bir partinin il başkanı ve yöneticilerinin devlet ihalelerine girmesi kesinlikle etik değil. Madem hizmet etmek için bu göreve talip oldunuz ve o koltuklara oturdunuz, o zaman bu tür ihalelerden uzak durmalısınız. Kamuoyu vicdanı adına soruyorum; AKP İl Başkanı olmasa bu kadar çok ihale alabilir miydi?"

"COVID-19 PCR TESTİ NUMUNE ALIM NOKTASI" BAKIN HANGİ AKP'LİNİN

Yurt Dışına Çıkacaklara Zorunlu: "COVID-19 PCR Testi Numune Alım Noktası" Bakın Hangi AKP'linin

Söke Özel Egemed Hastanesi yurt dışına çıkacak olan yerli ve yabancı turistlerin yaptırmasının zorunlu olduğu 'COVID-19 PCR testi numune alım noktası' ilan edildi. Hastanenin kurucusunun AKP Aydın Milletvekili Metin Yavuz olduğu ortaya çıktı.

AKP Aydın Milletvekili Metin Yavuz'un kurucusu olduğu Söke Özel Egemed Hastanesi, Aydın İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yurt dışına çıkacak olan yerli ve yabancı turistlerin yaptırmasının zorunlu olduğu "COVID-19 PCR testi numune alım noktası" ilan edildi.

Bu işlemin fiyatı kişi başına 250 lirayı buluyor. İşlemler hakkında konuşan Yavuz, hastanesinin 'gerekli şartları sağladığı için' listeye alındığını belirtti. Listeye Aydın'da, ikisi kamu biri özel olmak üzere üç hastane girdi. Yavuz'un hastanesi, yetkilendirilen tek özel hastane oldu.

TESTTEN 'ŞİKÂyetVAR'

Şikâyet siteleri, Covid-19 test sonucunu günlerce beklemelerine karşın bir sonuç alamayan yurttaşların isyanıyla dolu. Şikâyetlerin çoğunluğunu "Test sonucum çıkmadı, durumum ağırlaştı" ifadeleri oluşturuyor.

İnternet platformu üzerinden yurttaşların şikâyetlerini ilettiği mecra olan "Şikâyetvar" adlı sitede Sağlık Bakanlığı için yazılan bin 758 şikâyet yer alıyor. Bu şikâyetlerin büyük bir çoğunluğunu Covid-19 testi beş-altı gündür sonuçlanmayanların mesajları oluşturuyor. Testi sonuçlanmayanlar genellikle "Durumum ağırlaştı, teşhis konulmadığı için tedaviye başlanmadı" diyor.

Kamu hastanelerinde test yaptırmak 'hastalık belirtisi göstermeye bağlı' olduğundan yurttaşlar 250 TL ödeyerek özel hastanelerde test yaptırmaya zorlanıyor. Üst düzey bürokratlar, siyasiler ve yakınlarının test sonucuna birkaç saat içerisinde ulaştığı bilinmesine karşın yurttaşlar bir haftaya uzayan sürelerle sonuç bekliyor.

Test yaptıranların şikâyetleri arasında devlet hastanelerinde sıra için saatlerce bekledikleri, e-Nabız sistemine düşmeyen sonuçlar sebebi ile sorun yaşadıkları, sonucun negatif çıktığı bildirilmesine rağmen e-Nabız üzerinde pozitif sonuç yer aldığı gibi çok sayıda şikâyet dikkati çekiyor.

Testim Kayboldu

İnternet platformu üzerinden yurttaşların şikâyetlerini ilettiği mecra olan “Şikayetvar” adlı sitede yer alan şikâyetlerinden bazıları şöyle:

◆ Nur: 12 Eylül’de belirtilerim ve Covid’li hastayla temasta bulunduğum için Ankara Eğitim Araştırma Hastanesi’nde test yaptırдыm. İki gün içinde sonucumun çıkacağını söyledi ama testim açıklanmadı. Bu süre zarfında hastaneyi aradığımda açmadılar. Bugün beşinci gün ve sonucum hala çıkmadı. Hastaneyi aradığımda, ‘Testiniz bulunamamaktadır’ denildi. Belirtilerim çoğalmaya başladı, çok büyük bir sorumsuzluk böyle bir şey görmedim pes yani.

◆ Fırat: 24 ila 36 saat arasında çıkan test sonucu beş gündür çıkmıyor. Dr. Lütfi Kırdar Kartal Eğitim Araştırma Hastanesi’nden ‘Sonuç yarın çıkar’ diyorlar. Psikolojim bozuldu, artık odamdan çıkmıyorum ya pozitifse diye işe gidemiyorum. İşverenim ilk başta anlayışla karşıladı fakat artık inanmamaya başladı. Normal olarak çalışanlarınız yüzünden işimden olacağım.

◆ Ayşe: 11 Eylül öğlen 12.00’de verdiğim Covid-19 testim bugün 16 Eylül olmasına rağmen hala açıklanmadı. e-Nabız’da görünmüyor. Bu hastane bizi halk sağlığına yönlendirdi. ‘Gönderdiğiniz birimin numarasını verin, arayalım’ dediğimde ‘internette var’ diyorlar. Açan yok, nereye gitti bu testler, ağrıdan duramıyorum. Astıma çevirmiş, zatürree olmam yakındır. Tanıyı koymadıktan sonra tedavi nasıl olacak? Şikâyetçiyim.

◆ Gül: 12 Eylül’de test yaptırdığım laboratuvarından iki gün sonra gelen yanıt ile Covid-19 sonucunun negatif olduğunu öğrendim. Tesadüf eseri e-Nabız’dan sonucun pozitif olduğumu gördüm. Test yaptırdığım Avicenna’nın sitesinde de aynı pozitif sonucu gördüm. Risk durumu yüksek ailemden korkarken böyle bir durum kabul edilemez.

Önce Negatif Sonra Pozitif

◆ Önder: 8 Eylül’de çalıştığım kurumda pozitif vaka bulunması sebebiyle ... Bahçelievler Hastanesi’nden gelip Covid test örneği aldılar. Aradan yedi gün geçmiş olmasına rağmen hala sonuç çıkmadı. Sonucum açıklanmadığı için işe gitmek zorunda kalıyorum. Toplu taşıma kullanıyorum.

◆ Rümeyza: 12 Eylül ‘de anneme Covid testi yaptırdık. Hızlı olması adına Ankara ... Hastanesi’ni tercih etmiştik. Testi negatif çıktı ama annemin durumu iyi değildi bu yüzden devlet hastanesine gidip test yaptırdık. Burada sonucun pozitif olduğu ortaya çıktı.

VİRÜS 150 MİLYON ÇOCUĞU YOKSULLUĞA SÜRÜKLEDİ

UNICEF ve Save the Children yardım örgütlerinin raporuna göre, pandemi nedeniyle 150 milyon çocuk daha yoksullaştı. Yoksulluğun pençesindeki çocuk sayısı 1 milyar 200 milyona yükseldi.

Koronavirüs nedeniyle dünyada büyük bir ekonomik kriz yaşanıyor. Krizde en ağır darbeyi alan kesim çocuklar oldu. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)’nin son raporu yaşanan tablonun ağırlığını ortaya koydu. Küresel koronavirüs salgını, dünya genelinde 150 milyon çocuğun daha yoksullaşmasına yol açtı. UNICEF ile Save the Children örgütü tarafından New York’ta açıklanan raporda, dünyada yoksulluk içinde yaşayan kız ve erkek çocukların sayısının yüzde 15 civarında artarak 1 milyar 200 milyona yükseldiği belirtildi.

UNICEF’in raporunda 70’den fazla ülkede çocukların eğitim, sağlık hizmetleri, gıda ve temiz suya erişimi ile hijyen durumu gibi veriler değerlendirildi.

UNICEF Genel Direktörü Henrietta Fore, “Covid-19 salgınının yayılmasının önlenmesi için getirilen kısıtlamalar milyonlarca çocuğun yoksullaşmasına yol açtı” dedi. Fore, koronavirüs pandemisi nedeniyle yoksullaşabilecek çocukların sayısının gelecek aylarda artabileceği uyarısında bulundu. İnsanlığın bir krizin henüz başında olduğunu vurgulayan Fore, görece yüksek gelire sahip ailelerin de Covid-19 salgını nedeniyle yoksullaşabileceğine dikkat çekti.

Hükümetlere çağrıda bulunularak çocukların yoksullaşması sorununun çözümüne öncelik vermeleri talep edildi.

VAKA SAYISI YÜKSELMESİNDE İKTİDARIN SOMUT EYLEMLERİ VE İHMALLERİ SÖZ KONUSU!

Hızla yükselişe geçen korona vakaları ve vefatlarına karşılık, salgının siyasi istismar malzemesi yapılması ve halkın sağlık güvenliğinin hiçe sayılmasında, iktidarın somut eylemleri ve ihmalleri söz konusudur!

Korona ile mücadelede Türkiye'nin dünyaya örnek olduğunu, 150'den fazla ülkeye tıbbi malzeme yardımı yapıldığını öne süren iktidarın sağlık alanındaki yanlış politikalarının faturası giderek ağırlaşmaktadır. Başlangıçta tüm çağrılara kulak tıkayarak, yüzeysel önlemlerle süreci yönetmeye yönelik yönetim anlayışı, halkın sağlığını ekonomik beklentilerine ve çözüm üretmekteki çaresizliğine feda ederek, ülkeyi ve toplumu ağır bir bedelle karşı karşıya bırakmıştır. Pek çok ülke benzer şekilde yaşanan ağır ekonomik sorunlara rağmen salgınla mücadelede yurttaşlarının sağlığını ön planda tutarak önlemlerden ödün vermemiştir. Bizde ise iktidar döviz darboğazı ve ekonomik çöküşü önleyebilmek için turistik tesisleri açmış, milyonlarca genci YKS, LGS, KPSS sınavlarını öne çekerek riske atmıştır. Sağlık Bakanı şu anda yoğun bakımlardaki hastaların yüzde 40'ını gençlerin oluşturduğunu ifade etmektedir! Sağlığın siyasete alet edilemeyeceği, siyasi nema uğruna halk sağlığının istismar edilemeyeceği gerçeğini göz ardı eden yönetim anlayışı, ülkemizi salgının 2'inci dalgaya ve pike yöneldiği bir süreçte hastanelerinde, yoğun bakım ünitelerinde yer kalmayan bir ortamla baş başa bırakmıştır. Bilim Kurulu'nu göstermelik ve görüntü amaçlı kullanan iktidarın tüm kararlarının "Cumhurbaşkanının talimatlarıyla" alındığı bizzat Sağlık Bakanı tarafından ifade edilmektedir. Oysa demokratik, şeffaf, halk sağlığını önceleyen ülkelerin pek çoğunda salgınla mücadele sürecinin yönetimi tamamıyla siyasetten bağımsız bilim kurullarına bırakılmıştır.

Sağlık çalışanları arasında hızla artan pozitif vaka ve ölümler, aylardır insanüstü koşullarda çalışan, mücadele eden, yetersizliklerle boğuşan sağlık çalışanlarını giderek moralsiz, motivasyonsuz kılmakta, emekliliğini isteyen, istifa eden personel sayısı artmaktadır.

Salgının ilk günlerinden itibaren olayın ciddiyetini kavramaktan uzak bir yönetim beceriksizliği sergileyen iktidarın, yaklaşan sonbahar-kış mevsimlerinde salgın riskinin katlanarak artacağı ifade edilmesine karşılık bu konuda bir planı, mücadele programı olduğu şüphelidir!

İKTİDAR, İL VALİLİKLERİ VE HIFZISSİHHA KURULLARININ KARARLARINA UYMUYOR!

Salgınla mücadelede sorumluluğu İl Valilikleri ve İl Hıfzıssıhha Kurullarına devrederek sıyrılmaya çalışan iktidar, bu kurulların aldığı kararları kendisi çiğnemekte ya da siyasi amaçla değiştirmektedir!

Ayasofya'yı ibadete açmak için 350 bin kişiyi her türlü kuraldan uzak şekilde meydanlara, avlulara yığan, sel felaketi sonrası Giresun'da maskesiz-mesafesiz binlerce kişiyle miting yapıp, bedava çay dağıtarak izdihama yol açan iktidarın bu organizasyonlarına Sağlık Bakanı'nın suskunluğu üzücüdür.

İstanbul İl Hıfzıssıhha Kurulu'nun 12 Eylül'den itibaren il çapında aldığı toplantı, konser, açık hava etkinliği vb. yasaklama kararının 4 saat sonra kurul olağanüstü toplantıya çağrılarak değiştirilmesi, ibret vericidir. Yeni kararlar yasağın başlangıcının 14 Eylül'e uzatılarak AK Parti'nin binlerce kişiyle düzenlediği üye yazım kampanyası organizasyonunun gerçekleştirilmesine izin verilmesi, partili Cumhurbaşkanının etkinlik ve açılışları uğruna halk sağlığının, insan hayatının feda edildiğinin en somut örneğidir.

Kamu ve üniversite hastanelerinde, pandemi hastanelerinde tıbbi malzeme, ilaç, teçhizat sıkıntısı had safhaya ulaşmıştır. Medikal tedarikçilerin 20 milyar liraya yaklaşan alacakları ödenemediği için pek çok şirket, malzeme tedarik edemez, birikmiş alacaklarını tahsil edemez konuma gelmiştir. Sektör temsilcileri bu gidişle yara bandı bile bulunamayabileceğini öne sürmektedir.

Ankara Şehir Hastanesi artırılan yatak kapasitesine rağmen yetersiz kalınca kapatılan 13 hastanenin yoğun bakım ünitelerinin yeniden açılmasının düşünüldüğü dile getirilmektedir. Dövizle endekli hasta ve tedavi garantilerinin tutturulması için onlarca hastanenin kapatılmasının yanlışlığını ilk günden itibaren söylememize karşılık kulak asmayan iktidarın ülkeyi getirdiği içler acısı tablo, Türkiye'nin ve 83 milyonun hak ettiği bir tablo değildir. Kendi yurttaşlarımız hastanelerde yer bulamamakta, pozitif vakalar ellerine reçete verilip evlerine gönderilmektedir!

Salgının en hızlı döneminde şov uğruna Atatürk Havalimanı pistleri yıkılarak, İstanbul'da iktidara yakın müteahhide 45 günde ihalesiz yaptırılan iki hastaneyle Sağlık Turizmi'nden milyonlarca dolar gelir elde edileceğini iddia eden iktidarın sağlıklı ranta-ticarete çevirme politikası iflas etmiştir.

'VERİLER TITIZLIKLE GİZLENİYOR'

Kontrolün giderek kaybedildiği salgın karşısında ölüm ve vaka sayıları her geçen gün artıyor. Sağlık Bakanı Koca'nın açıkladığı veriler kafalarda soru işaretleri doğururken, CHP Milletvekili Özer, valilik ve bakanlık

Ülkede koronavirüs salgını giderek kontrolden çıkarken, ölüm ve vaka sayısında her geçen gün artış gözleniyor. İlaç ve zatürre aşısı bulmakta zorlanan yurttaşlar, yurdun dört bir yanından şikayet yağıyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın açıkladığı verilerin gerçeği yansıtmadığı ise her geçen gün daha yüksek sesle dillendiriliyor. CHP Antalya Milletvekili Aydın Özer, Antalya'daki korona mücadelesinin pek çok soru işareti taşıdığını, Sağlık Bakanlığı ve Valilik tarafından verilerin büyük bir titizlikle gizlendiğini belirtti.

Vali tarafından 31 Mayıs'ta nüfus başına düşen vaka sayısına göre Antalya'nın 81'inci il olduğunun açıklandığını hatırlatan CHP'li Özer, "Mayısta günlük görülen vaka sayısı 100 civarındaydı. 1 Haziran'da kısıtlamalar kalktı, turistler gelmeye başladı. Çeşitli kurumlardan aldığımız bilgilere göre, eylül başı günlük ortalama vaka sayısı 350 iken bu sayı 15 Eylül'de 480'i buldu. Yani artık günlük ortalama 500 vaka tespiti yapılmaya başlanmış durumda. Yani 3,5 ayda vaka sayısında 5 kat artış var!" ifadelerini kullandı.

İzole Olanlara Bakılmıyor

Antalya ili genelinde Covid-19 testi pozitif çıkan ve hastanede tedaviyi gerektirmediği için evlerine gönderilen hastalardan çok sayıda şikayet aldığını belirten CHP'li Özer, "Durumu hafif ve orta seyirde olduğu için evlerine gönderilenler izolasyon süresince kontrol edilmediklerini, kendilerine ilaç gönderilmediğini ve acil durumlar için verilen telefon numarasına ulaşamadıklarını söylüyorlar. Belli ki durumu daha ağır hastalarla ilgileniliyor ve evdeki hastalara vakit ayırlamıyor" diye konuştu.

Özer şu ifadelerde bulundu: "Antalya şehir merkezinde yaklaşık 300 aile hekimi var. Her birinin ortalama hasta sayısı 15 ise filyasyonda en iyi ihtimalle 4.500 hastanın takibi yapılıyor demektir. Hastaların iddiaları göz önünde bulundurulduğunda anlıyoruz ki, hekimler ve sağlık çalışanları hastalara yetişemiyor ama bu durumun muhatabı onlar değil. Bu durumun muhatabı ve sorumlusu Sağlık Bakanlığı'dır, salgını yönetemeyen hükümettir!"

BAKANLIK ETKİNLİKLERİNİ VİRÜS TEĞET GEÇİYOR

Salgın ile mücadele sürecinde ekonomik kaygıları öne alan hamleleri ile tepki çeken hükümet, tartışma yaratacak bir yeni etkinliğe daha imza attı. Turizm tesislerinin açılması, camilerde toplu ibadete izin verilmesi gibi çok sayıda tartışmalı kararın ardından şimdi de Ankara'da geniş katılımlı bir fuar hazırlığı başladı.

Ticaret Bakanlığı, Ankara'da Türkiye Kooperatifler Fuarı düzenleyecek. 24-27 Eylül tarihleri arasında ATO Congressium'da düzenlenecek fuara 194 kooperatifin katılacağı bildirildi.

Çok sayıda kooperatif, "Salgında fuar mı olur?" diyerek daveti geri çevirirken Ticaret Bakanlığı fuarın, "Covid-19'a yönelik sıkı tedbirlerle" ziyarete açılacağını duyurdu.

Fuara ilişkin ATO'dan stantlar kiralanırken ATO Congressium'da fuar hazırlıkları da başladı. Türkiye genelindeki 194 kooperatiften en az iki temsilcinin katılacağı fuar için özel internet sitesi yaptıran bakanlık, hazırladığı özel davetiyeleri de tüm bakanlıklara ulaştırdı. Ticaret Bakanlığı, fuar için belediyeden reklam panoları kiralarken fuar alanı kirası ve konaklama giderleri de karşılandı. Bazı kooperatifler salgın endişesi ile fuara katılmayı reddederken büyük kooperatiflere "Fuara katılın! baskısı yapıldığı öne sürüldü.

Salona Taze Hava Verilecek

Türkiye'de günlük Covid-19 pozitif hasta sayısında ilk sırada yer alan Ankara'da düzenlenecek etkinlikte salgına ilişkin alınacak önlemler de paylaşıldı. Fuara özel hazırlanan internet sitesinden duyurulan Covid-19 tedbirlerinden bazıları şöyle:

- ◆ Giriş kapısında ateş ölçümü yapılması için el tipi ateş ölçer bulundurulacak, alan girişine termal kamera yerleştirilecek, giriş ve çıkış alanlarına sosyal mesafe işaretlemeleri konulacak.
- ◆ Fuar alanı içerisinde yürüyen merdivenlerde sosyal mesafenin gözetilmesini hatırlatıcı işaretlemeler yapılacak.
- ◆ Binadaki tüm salonlara yüzde 100 taze hava verilecek.
- ◆ Yarım maxima yerine full maxima standlar tercih edilerek stand boyları yükseltilecek ve standların birbirine temasının önüne geçilecek.

TAKVİYE GIDANIN KENDİSİ DE REKLAMI DA BÜYÜK YALAN

Magazin ünlülerine yaptırılan yanıltıcı tanıtımlarla gündeme gelen ve internetten satışı yapılan takviye edici gıdalara ilişkin reklamların sadece yüzde 3'ünün gerçeği yansıttığı belirlendi.

Magazin ünlülerine yaptırılan yanıltıcı tanıtımlar ile gündeme gelen takviye edici gıdaların halk sağlığı için taşıdığı riski, Ticaret Bakanlığı'nın verileri de gösterdi. 2015 yılından bugüne toplam 764 adet takviye edici gıda reklamı incelendiğini açıklayan bakanlık, bu reklamlardan 606'sının mevzuata aykırı olduğunu belirledi. 137 reklam için de toplam 6,7 milyon TL'lik idari para cezası uygulandı. Sadece 21 reklamın gerçeği yansıttığı ve mevzuata uygun olduğu bildirildi.

İnternette denetimsiz satışı yapılan takviye edici gıdalar TBMM gündemine taşındı. Eczaneler dışında yalnızca Tarım ve Orman Bakanlığı kontrolünde internet ortamında satılmasına izin verilen gıda takviyelerinin sanal alışveriş mağazalarında satılmaya başlandığının altını çizen CHP Milletvekili Levent Gök, usule uygun olmayan şekilde satışı yapılan gıda takviyelerine ilişkin verileri, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a sordu.

Mevzuata Aykırı Beyanlar

Bakan Pekcan'ın sorularına verdiği yanıtlar, tehlikenin boyutunu bir kez daha gözler önüne serdi. Takviye edici gıdalara ilişkin reklam tanıtımların denetim yetkisinin Ticaret Bakanlığı'na bağlı Reklam Kurulu'nda olduğunu ifade eden Pekcan, takviye edici gıda sektöründe en sık karşılaşılan sorunun, "Zayıflatır, yağ yakar, kilo aldırır, saç çıkartır, cinsel performansı artırır" gibi mevzuata aykırı sağlık beyanlarının kullanılması olduğunu söyledi.

Reklamların Yüzde 2'si Uygun

Pekcan, Reklam Kurulu'nca 2015-2020 döneminde incelenen takviye edici gıda reklamlarına yönelik verileri de paylaştı. Belirtilen tarihler arasında 764 adet takviye edici gıda reklamının incelendiği belirtilen Pekcan, bu reklamlardan sadece 21'inin mevzuata uygun olduğunu bildirdi. Yanıltıcı olduğu belirlenen 606 reklam için "Reklam durdurma cezası" verilirken 137 reklam için de toplam 6,7 milyon TL'lik idari para cezası uygulandı.

TARIM TOZA TESLİM

Ülkenin birçok noktasında ÇED süreci işletilmeyen maden ocakları tarımı ve ormanlık alanları tehdit ediyor. Balıkesir ve Bursa'da ÇED gerekli değildir kararı verilen maden ocakları kilogramlarca toz meydana getirecek.

Balıkesir Ayvalık ilçesinde, Bursa'nın ise Osmaneli ilçesinde açılmak istenen mermer ve granit ocakları için çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararı verildi. Tarıma ve ormana büyük zararlar verecek maden ocakları yerleşim yerlerinin dibinde bulunuyor. Ocaklar bitkisel örtünün kaldırılması, taşınması ve ocakların işletilmesi sırasında kilogramlarca toz açığa çıkacak.

Bertaş Madencilik Granit Nakliyat Sanayi ve Ticaret LTD. ŞTİ. tarafından Balıkesir'in Ayvalık ilçesinde yapılmak istenen granit maden ocağı için ÇED gerekli değildir kararı verildi.

Yasaya göre 25 hektar üzeri projeler ÇED sürecine dahil olması gerektiği için şirket maden ocağının ÇED dosyasını 24,72 olarak belirledi. Ruhsat alanı ise 95,66 hektar alan olan projenin bedeli 950 bin TL. Orman ve tarım arazisi üzerinde kurulmak istenen proje için 55 bin 561 ton bitkisel toprak sıyırma işlemi yapılacak.

Saatte 222 Kilogram Toz

Patlatma yönetimiyle işletilecek ve yerleşim yerlerine 295 metre uzaklıkta yapılması planlanan maden ocağı 4 poligondan oluşuyor. Bitkisel örtünün kaldırılması, taşınması, depolanması ve maden ocağının üretim aşamasında 4 poligondan saatte 222 kilodan fazla toz meydana gelecek.

Yerleşim Yerinin Dibinde

YB Golden Mermer Madencilik İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından Bursa'nın Osmaneli ilçesinde açılması planlanan mermer ocağına ilişkin de ÇED gerekli değildir kararı verildi. Binlerce toz oluşturacak ocak, yerleşim yerlerine sadece 300 metre uzaklıkta.

Şirket toplamda 31 hektarlık alana mermer ocağı, pasa değerlendirme ünitesi, mermer işleme tesisi, nebati toprak depolama, pasa döküm alanı, stok sahası ve sosyal tesis yapmayı planlıyor.

850 bin TL maliyetle kurulacak tesisin üretilebilir rezerv miktarı 4 milyon 497 bin ton. Açık işletme yöntemiyle çalıştırılacak ocakta, bitkisel toprağın kaldırılması, cevherin çıkarılması ve taşınması esnasında binlerce ton meydana gelecek.

Balıkesir Ayvalık'ta yapılması planlanan granit maden ocağı için 55 bin 561 ton bitkisel toprak sıyırma işlemi yapılacaktır.

Bursa Osmangazi'de yapılması planlanan mermer ocağı tarım alanlarını toza boğacaktır.

KUŞ YUVASINA SANTRAL HANÇERİ

İstanbul Silivri'de tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalan kuşlara da ev sahipliği yapan bölgede RES projesine ilişkin hazırlanan imar planları onaylandı. 50 adet türbin inşa edilmesi planlanan bölge RES 'cenneti'ne dönüşmüş durumda

Betim Enerji Yatırım Üretim ve Ticaret A.Ş. tarafından yapılması planlanan Ömer Rüzgar Enerji Santrali (RES) için hazırlanan imar planları onaylandı.

Aralarında tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalan kuşlara da ev sahipliği yapan bölgede yapılması planlanan RES ,100 bin kilovatt gücünde olacak. Projede planlanan 50 adet türbinin 18 adeti ormanlık, 32 adete ise tarım arazisi üzerinde inşa edilecek.

430 milyon TL olarak hesaplanan projenin işletme süresi 49 yıl olarak ifade ediliyor. 2019 yılında çevresel etki değerlendirme (ÇED) olumlu kararı verilen proje için alınan görüşlerde birçok kurum türbinlerin yerini değiştirilmesini istedi. İstanbul 1 Nolu Kültür Varlıklarını Koruma Müdürlüğü 1, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 8, İstanbul Büyükşehir Belediyesi 6, Karayolları Genel Müdürlüğü 3 türbinde lokasyon değişikliğine gidilmesi gerektiğini belirtti.

Kurumlar yazısında 35 nolu türbinin 1. derece arkeolojik sit olan Anastasius Surları'na 90 metre mesafede yer aldığını belirtti. ÇED dosyasında lokasyonun değiştirileceğini iddia eden şirket, nereye taşınacağı hakkında bilgi vermedi.

Uluslararası Doğa Koruma Birliği'ne göre bölgede yaşayan mevcut 90 türden 89 tanesi kırmızı listede bulunuyor. Bölgede yaşayan orman kartalı ve şah kartal türleri de 'vahşi yaşamda soyu tükenmesi tehlikesi büyük olan türler' statüsünde yer alıyor.

Birçok kuş türlerine ev sahipliği yapan alan adeta RES'lerle kuşatılmış durumda Ömerli RES proje sahasını merkez alan yaklaşık 30 km yarıçaplı daire içinde faaliyette olan ve inşa halinde olan RES'ler şu şekilde: Çatalca RES, Silivri RES, Çanta RES, Çataltepe RES, Tepe RES, Sunjüt RES, Yamaçtepe RES, Gazi RES, Sakarbayır RES, Ertan RES.

"KAZDAĞLARI'NDA 3.5 MİLYON AĞAÇ KESİLECEK"

Kazdağları'nda Cengiz Holding'in Halilağa Bakır Madeni Projesi'yle ilgili yarın 'halkın katılım toplantısı' gerçekleştirilecek. Kazdağları'nda 350 bin ağaç kesen Alamos Gold'un şirketinin 6 bin 130 dönümlük çalışma alanı olduğunu hatırlatan Avukat İsmail Hakkı Atav, "6 bin 130 dönümlük proje alanı için kestiği 350 bin ağaç üzerinden orantı kuracak olursak, 3, 5 milyon civarında ağaç kesilecek" dedi.

Çanakkale'deki Cengiz Holding'in Halilağa Bakır Madeni Projesi'yle ilgili Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci yarın başlıyor. Projenin yakınındaki Hacıbekirler Köyü'nde saat 11.00'de 'halkın katılımı toplantısı' yapılacak. KazDağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği'nin açıklamasına göre maden projesinin yapılacağı bölge ormanlık alan ve burada ağaçlar kesilecek. Dernek bunu kanıtlamak için alanı drone ile de görüntüledi.

'3.5 Milyon Ağaç Kesilecek'

Dernekle beraber faaliyet gösteren Avukat İsmail Hakkı Atav, ANKA'ya maden projesiyle ilgili yaptığı açıklamada, Alamos Gold şirketinin Kazdağları'nda 6 bin 130 dönümlük alanda 350 ağaç kestiğini hatırlatarak, "Yine Kazdağları'nda Halilağa Bakır Madeni'nin kapasitesinin artırılması için yarın toplantı yapılacak. Bakır madeni projesinin kaplandığı alan 51 bin 660 dönüm. Daha önce Alamos Gold şirketinin 6 bin 130 dönümlük proje alanı için kestiği 350 bin ağaç üzerinden orantı kuracak olursak, 3, 5 milyon civarında ağaç kesilecek" dedi.

Madencilik faaliyetlerinin koronavirüs salgınının etkisini arttırdığını ortaya koyan bilimsel çalışmaları anımsatan Atav, şunları söyledi:

"Ormansızlaşma, doğaya müdahale koronavirüs popülasyonunu en az 2.5 kat artırıyor. İnsanlara bulaşma riskini en az yüzde 70 artırıyor. Bir yandan koronavirüs salgınlarının sebebi termik santraller, madencilik faaliyetleri, endüstriyel tarımken, diğer yandan madencilik faaliyetleri salgını artırıyor.

2012 yılında Çin’de şirket terk edilmiş bakır madenini temizlemesi için 6 çalışanını gönderiyor. Madeni temizlerken çalışanların 6’sı da hastalanıyor. 3’ü ölüyor. Bu insanların vücudunda koronavirüsün başka bir çeşidi tespit ediliyor. Bilim insanların bazıları koronavirüsün bu işçilerin ölümüne yol açan virüsün dönüşmüş hali olabileceğini söylüyorlar.”

‘Koronavirüste Toplantı Yapılacak’

Projenin çevreye zarar vereceğini açıklayan KazDağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği, koronavirüs salgını nedeniyle toplantının ertelenmesini istedi ancak Çanakkale Valiliği ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, bu talebe yanıt vermedi.

Yazılı açıklama yapan Dernek, Kazdağları’nda ‘Su ve Vicdan Nöbeti’ tutan çevrecilere koronavirüs pandemisi gerekçesiyle 500 bin liranın üzerinde ceza verildiğini hazırlatarak, “Pandeminin giderek yeniden yaygınlaştığı bu koşullarda ‘halkın katılımı toplantısı’ düzenlenmesi halkın sağlığı açısından ciddi risk oluşturacaktır. Hem Hacıbekirler Köylüleri’nin hem de toplantıya katılan diğer vatandaşların sağlığı ve can güvenliği her türlü maden projesinden daha önemlidir” dedi. Dernek ÇED sürecinin durdurulmasını talep etti.

HATAY’DAKİ YANGINA GEÇ MÜDAHALE EDİLDİ, İHMAL VAR!

Hatay Samandağ Batıyaz Yeniköy civarında 5 Eylül 2020 saat 10:40 itibariyle başlayan yangının söndürülmesi 5 gün sürmüştür. Tarım ve Orman Bakanı’nın 9 Eylül 2020 Tarihli Açıklamasında “ 2 uçak, 16 helikopter, 162 arazöz, 30 ilk müdahale aracı, 51 su tankeri, 12 dozer, 8 greyder, 8 ekskavatör, 50 teknik personel, 900 işçiyle müdahale ettik. Ayrıca belediyelerden ve çeşitli kamu kuruluşlarından da 50 kadar itfaiye ve 20 iş makinesi takviyesiyle de yangınla mücadelemize sürdürdük. Kabaca her makine 80 saat civarında yangında çalıştı. 450 saatin üzerinde helikopterlerimiz uçtu, 10 bin tonun üzerinde su attı. 70 saat uçak kullandık. Burada da uçaklarımız 1000 ton aşağı yukarı su atmış oldu. Burada tabii denizin mesafeli olmasından dolayı uçakların atmış olduğu miktarlar biraz daha azaldı” demiştir.

Ancak, Bakan Pakdemirli’nin söyledikleri gerçeği yansıtmamaktadır. Şöyle ki;

1.) Yangına havadan geç müdahale edilmiştir.

Yangının başlamasının hemen ardından Hatay Büyükşehir Belediyesi itfaiye Daire Başkanlığına bağlı ekipler karadan ilk müdahaleyi yapmışlardır. Ancak havadan müdahale gecikmiştir. Yangın, resmi verilere göre 5 Eylül 2020 günü saat 10:40 itibariyle başlamıştır. Bakan Pakdemirli’nin sözlerinin aksine, yangına kısa bir süre sonra değil, 4 saat sonra havadan müdahale edilmeye başlanmıştır. Yangının başlama anından 4 saat sonra, saat 15:40’ta KKTC’den gelen yangın söndürme helikopterleri ve uçak, yangın çıkan bölgeye ulaşmıştır. Yangının çıktığı an itibariyle makul süre içerisinde, yangını söndürmeye elverişli olacak sayı ve kapasitede yangın söndürme helikopteri/uçağı ile müdahale edilmemiş, yangın daha geniş alana yayılmış, yangını kontrol altına almak daha da güçleşmiştir. Bu nedenle, ihmali suretle orman yangınının daha da geniş alanlara zarar vermesine yol açılmıştır. Havadan geç müdahalenin nedeni ise Hatay’a bulunan bir adet yangın söndürme helikopterinin arızalı olmasıdır. Helikopterin arızalı olduğu bilindiği halde tamirinin yapılmaması ihmaldir.

2.) Hatay Büyükşehir Belediyesiyle İletişim ve Koordinasyon Kurulmamıştır

Bakan Pakdemirli, “Belediyelerden ve çeşitli kamu kuruluşlarından da 50 kadar itfaiye ve 20 iş makinesi takviyesiyle de yangınla mücadelemize sürdürdük” demiştir. Ancak, Hatay’da kurumsal kapasite olarak en geniş imkana sahip olan Büyükşehir Belediyesi ile yangına müdahale konusunda bir iletişim kurulmamış, yangına ortak müdahaleyle ilgili bir koordinasyon sağlanmamış, Büyükşehir Belediyesi sürecin dışında bırakılmaya çalışılmıştır. Yangına müdahaleye yönelik teknik ekipman ve kapasiteye sahip olan en güçlü kurumun siyasi kaygılarla sürecin dışında bırakılması da yangının olması gerekenden daha geç sürede kontrol alınmasına, daha geniş alanların yangın nedeniyle zarar görmesine neden oldular.

Orman Yangınlarına İlişkin Değnilmesi Gerekenler

* Yangın yönetim süreçleri şeffaf olarak yönetilmemekte, resmi internet sitesinde sürekli yangın sayısı 200 olarak gösterilmektedir. Yangın yönetiminin kamu eliyle yürütülmesi, denetimlerin sıklaştırılması, yangın sebeplerinin etkin olarak araştırılması gerekirken; yangın söndürme işleri özelleştirilmeye çalışılmaktadır. Türk Hava Kurumu, kayyum eliyle etkisiz hale getirilmekte, orman yangın söndürme ihaleleri mimarlık ofislerine verilebilmektedir. Ormanlardaki yabani hayatı sonlandırılmakta, av turizmi vb. isimler altında katledilmektedir. Islah çalışmaları adı altında ormanlarda kaçak kesimler yapılmaktadır.

*Orman yangınının hızlıca kontrol altına alınamamasındaki genel ihmâl, orman yangınıyla ilgili görev alacak işçilerin, mevsimlik işçi olarak istihdam edilmesinden kaynaklanıyor. Yangınların en yoğun olduğu dönemde işe alınıyorlar.

Önerilerimiz

- 1.)** Anayasanın 169. Maddesi gereğince, yanan orman yerlerinde, yeni orman yetiştirilmeli, bu alanlarda kesinlikle başka bir faaliyete izin verilmemeli, imara açılmamalı, yapılaşmaya izin verilmemelidir.
- 2.)** Orman alanlarındaki denetimler arttırılmalıdır. Denetimle görevli personelin büyük çoğunluğu sözleşmeli olarak istihdam edilmektedir. Bu personellere yasal güvenceler sağlanarak, tarafsızlıkları teminat altına alınmalıdır. Orman muhafaza memurlarının görev ve yetkileri genişletilmeli, ormanlardaki suçüstü hâllere müdahale edebilme yetkileri arttırılmalıdır. Görevi Orman yangınıyla mücadele olan, yangın eğitimi almış, bu alanda uzmanlaşan kadrolu istihdam alanı açılmalıdır. Orman köylülerine yönelik eğitimler arttırılmalıdır.
- 3.)** Orman yangınına engelleyici bir ön tedbir olarak, ormanlık alanlarda insan eli ile oluşabilecek yangın ve diğer zararlara karşı önleyici denetim mekanizmaları güçlendirilmelidir. Orman yangınlarında görev yapacak personellere yangınla mücadele konusunda gerekli eğitimler verilmeli, ormanlara yangın gözetleme kuleleri yapılmalı, yangın riskinin yükseldiği kurak mevsimler de koruyucu tedbirlere özen gösterilmelidir.
- 4.)** Yangının sorumluları etkin bir biçimde araştırılmalı, yargı makamları önüne çıkarılmalıdır.
- 5.)** Orman yangınlarının makul sürede kontrol altına alınmasını sağlayacak ve daha geniş alanlara yayılmasını önleyecek stratejiler oluşturularak, buna yeterli ekipman ve personel bulundurulmalıdır. Bu yeterliliğe sahip olmayan özel firma ile yapılan sözleşme feshedilmeli ve orman denetimleri kamu eliyle yürütülmelidir. Bakanlık, yangına müdahalede Belediyeler ile eşgüdümlü ve koordineli olarak hareket etmelidir.

CENGİZ HOLDİNG ŞİMDİ DE GÖZÜNÜ KAZDAĞLARI'NA DİKTİ

Çanakale Karabiga'da defalarca yargı kararıyla iptal edilmesine rağmen yerleşim yerinin dibinde CENAL isimli termik santrali faaliyete geçiren Cengiz Holding, Bayramiç Halil Ağa Köyünde de bakır ocağıyla ilgili kapasite artışına başvurdu.

Bayramiç ilçesine bağlı Halılağa Köyü'nde Cengiz Holding tarafından yapılması planlanan Halılağa Bakır Ocağı Kapasite Artışı, Cevher Zenginleştirme Tesisi ve Atık Depolama Tesisi projesi ÇED süreci kapsamında 15 Eylül'de halkın katılımı toplantısı düzenlenecek.

CHP Doğa Hakları olarak, söz konusu halkın katılımı toplantısına katılım sağlanarak, bölgedeki termik santral ve maden işletmelerinin yarattığı tahribat hakkında bilgi vererek, bölge bazında kümülatif etki değerlendirmesi ve sağlık etki değerlendirmesi yapılmadan, yeni bir maden ya da termik projesine izin verilmemesi gerektiğini vurgulayacağız.

BABAESKİ'DE KÖMÜR OCAKLARI AÇILMASIN

Kırklareli ili Babaeski ilçesi Yenimahalle köyünde yani Babaeski büyük ovasında açılmak istenen kömür ocaklarıyla ilgili olarak Kırklareli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne itiraz dilekçeleri verildi. Söz konusu ocaklardan elde edilecek kömürün, İnce Kömürlü Termik santralinde hammadde olarak kullanılacağı iddia ediliyor. Kırklareli'ndeki yurttaşlara CHP Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu da destek vermiştir.

ARHAVİ'DE KEŞİFLERE DESTEK

Artvin Arhavi'nin tarihi ve doğal güzellikleriyle meşhur Çiftköprü Vadisi'nin doğallığını bozan iki ayrı taşocağı projesi ve Pilarget Köyü'ndeki HES Projesi için Rize İdare Mahkemesinde açılan davalar kapsamında keşif ve bilirkişi incelemeleri yapıldı. CHP Doğa Hakları olarak keşfe katılım sağlanarak, yurttaş ve çevre örgütlerine destek sağlanmıştır.

Aynı vadi içerisinde yer alan ve bölgedeki turistik mekanlara ulaşım güzergahında bulunan, yakın civarındaki yerleşim alanları ve karayolu üzerinde tehdit oluşturan taşocaklarından bir tanesi Cengiz Holding'e ait. Taşocağından alınan malzemenin, Artin-Rize Havalimanı inşaatında deniz dolgu malzemesi için kullanıldığı iddia ediliyor.

HAVA KİRLİLİĞİ YILDA 400 BİN ÖLÜME YOL AÇIYOR

Avrupa Çevre Ajansı'nın raporu, hava ve gürültü kirliliğinin insan sağlığını tehdit ettiğini ortaya koydu: Hava kirliliği yılda 400 binden fazla kişinin erken ölümüne yol açıyor.

Avrupa Çevre Ajansı tarafından Salı günü yayınlanan rapor, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde, yılda 400 binden fazla kişinin hava kirliliğine bağlı nedenlerle erken öldüğünü ortaya koydu. Danimarka'nın başkenti Kopenhag merkezli Avrupa Çevre Ajansı tarafından hazırlanan raporda, çevrenin insan sağlığı üzerindeki etkileri incelendi. Raporda, hava kirliliğinin insan sağlığı için en büyük tehdit olduğuna dikkat çekildi.

Raporda, insan sağlığı için en büyük ikinci tehdidin gürültü kirliliği olduğu belirtildi. Buna göre, gürültü kirliliğine bağlı nedenlerle yılda yaklaşık 12 bin erken ölüm vakası kaydedildi.

Rapora göre, iklim değişikliğinin sonucunda oluşan sıcak hava dalgaları ve seller de sağlık için önemli bir tehdit oluşturuyor. Avrupa Çevre Ajansı uzmanı Catherine Ganzleben, iklim değişikliğinin sonuçlarının özellikle kentlerde yaşayan insanları daha çok etkilediğini söyledi.

Sekiz Ölümden Biri

Avrupa Çevre Ajansı'nın raporu ayrıca, AB'de kaydedilen her sekiz ölümden birinin çevre kirliliği ile bağlantılı olduğunu ortaya koydu. Raporda, 2012 yılında AB ve o dönem üye olan İngiltere'de kaydedilen 630 bin ölüm vakasının çevre kirliliği ile bağlantılı olduğu belirtildi. Bu sayının ölüm vakalarının yüzde 13'ünü oluşturduğuna dikkat çekildi. Sıklıkla görülen ölüm nedenleri arasında kanser, kalp hastalıkları ve beyin kanaması bulunuyor.

En Çok Ölüm Bosna-Hersek'te

Rapor, Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri arasında da farklılıklar olduğunu gösterdi. Buna göre, Doğu Avrupa ülkelerinde çevre kirliliğine bağlı erken ölümlerin sayısı Batı Avrupa ülkelerine göre daha yüksek. En yüksek erken ölüm oranı yüzde 27 ile Bosna-Hersek'te kaydedilirken, en düşük erken ölüm oranının yüzde 9 ile Norveç ve İzlanda'da olduğu belirlendi.

Avrupa Çevre Ajansı Genel Direktörü Hans Bruyninckx, "Avrupa'da çevre konusunda iyileşmeler ve Yeşil Anlaşma ile sürdürülebilir geleceğe odaklanıldığını görmemize rağmen, bu rapor, toplumda yoğun bir şekilde tehdit altında olanları korumak için tedbirlerin gerekli olduğunu gösteriyor" değerlendirmesinde bulundu.

Bruyninckx, yoksulluğun genellikle kötü çevre koşulları ve sağlık sorunlarını beraberinde getirdiğine dikkat çekti.

HEM SUÇLU HEM GÜÇLÜ!

Ermenek'te direnişte olan Cenne Madencilik işçilerini, patron şikâyet etti. Madenciler: Kaçak kömür çıkaran patronumuz hakkında iki ay önce yaptığımız suç duyurusu işleme konmuyor ama patronun üç gün önce yaptığı şikâyet nedeniyle ifadelerimiz alınıyor.

Karaman Ermenek'teki Cenne 1 No'lu Maden Ocağı'nda çalışan ve 13 aydır maaş alamadıkları için direnişlerini sürdüren maden işçilerinin, 'patronun şikâyeti nedeniyle' ifadeleri alındı.

Madenciler, "Kaçak kömür çıkaran patronumuz hakkında iki ay önce yaptığımız suç duyurusu işleme konmuyor. Ama jandarma, patronun üç gün önce yaptığı şikâyet nedeniyle ifadelerimizi alıyor" dedi.

Cenne işçileri ayrıca, 7 aydır maaş alamadıkları için direnişte olan Seba Madencilik işçileriyle birlikte 1 Ekim'de Ankara'ya yürüyeceklerini açıkladı.

Patron 'İşyerimi İşgal Ettiler' Demiş

Cenne'de direnişte olan işçilerden Abdullah Büber, "Bize 13 aydır maaş ödemeyen patronumuz, başlattığımız grev nedeniyle 'işyerimi işgal ettiler' diyerek bizi jandarmaya şikâyet etmiş" dedi. Büber, "Patronumuz kaçak kömür çıkarıyor. Bu konuyla ilgili iki ay önce savcılığa suç duyurusunda bulunduk ama işleme konulmadı. Bizim şikâyetlerimiz dikkate alınmıyor; ama patronun üç gün önce yaptığı şikâyet hemen işleme konularak ifadelerimiz alınıyor. Ücret alamıyorsak işi durdurmak bizim yasal hakkımız. Bizim gibi aylardır ücret alamayan ve direnişe başlayan Seba Madencilik işçisi arkadaşlarımızla birlikte TBMM'nin açılacağı gün olan 1 Ekim'de Ankara'ya yürüyüş başlatacağız" diye konuştu.

Direnişteki madenciler önceki gün Konya'da şirket avukatıyla bir görüşme gerçekleştirdi. Cenne'de direnişte olan işçilerden maden mühendisi Emel Tunçdemir, olumsuz sonuçlanan görüşmeyi şu sözlerle anlattı: "Önceki gün patronun Konya'daki evine ve fabrikasının önüne gittik. Konya Emniyet Müdürü, bizi maden sahasını işleten

şirketin sahipleri olan Fehmi ve Hatem Özbey ile görüştüreceğini söyledi ama görüştürmedi. Karşımıza şirketin avukatı çıktı ve maaş konusunda yardımcı olacağını ama tazminatlara yönelik bir şey yapamayacağını söyledi. Bizlere, 'Tazminat işi zor' dedi. Avukat, şirketin çok fazla borcu olduğunu, bu yüzden maaş ödeyemediklerini iddia etti. Biz, maaşlarımız yatsa bile direnişimize devam edeceğiz. Tazminat dâhil olmak üzere tüm haklarımızı istiyoruz; ama patron sadece maaşları ödeyelim ve işçiyi susturalım diye düşünüyor."

Devlet Bu Madenleri Geri Almalı

Yedi aydır maaşlarını alamadıkları için direnişte olan Seba Madencilik işçisi Barış Karagöz ise "Haklarımız için ve daha iyi şartlarda çalışabilmek için direnişimize devam ediyoruz. Emegimizin karşılığını istiyoruz, biz haksız değiliz. 1 Ekim'de Seda Madencilik ile Cenne Madencilik'te çalışan madenciler olarak hep birlikte Ankara'ya yürüyeceğiz. Ermenek'te yıllardır süregelen sömürüye son vermek istiyoruz. Devlet, patronların ellerinden bu maden sahalarını almalı" dedi.

Zonguldak'ta madenciler karantinada

Zonguldak'ın Kilimli ilçesine bağlı Gelik beldesinde faaliyet gösteren Gelik Madencilik'te 1 mühendis ile 3 işçide koronavirus tespit edilmesi üzerine üretim durduruldu. Maden ocağında çalışan 40 işçi, 21 Eylül'e kadar evlerinde karantina altına alındı. İşçilerin sağlık durumlarının iyi olduğu öğrenildi.

'BİZE DE BİR SORUN'

Munzur İçin Deklarasyon: 'Çalışmayı Durdurun Bize De Bir Sorun'

Tunceli'nin Ovacık ilçesinde bulunan ve Alevilerin kutsal mekânlarından olan Munzur Gözeleri için bölge halkına ve sivil toplum kuruluşlarına danışılmadan hazırlanan peyzaj projesine karşı, çok sayıda çevre örgütü, sivil toplum kuruluşu, inaç ve kültür kurumu, kitle örgütü, siyasi parti, sendika, sanatçı, yazar, aydın ve insan hakları savunucusu deklarasyona imza attı. Deklarasyonda "Bu proje yaşam alanlarımıza yönelik bir yıkım projesidir" denildi.

Munzur Özgür Aksın Meclisi tarafından yayımlanan ve Zülfü Livaneli, Mikail Aslan, Suavi, Nur Sürer, Pınar Aydınlar, Jülide Kural gibi isimlerin de imza attığı deklarasyonda, Munzur Gözeleri'nin 1. derece doğal sit alanı olarak ilan edildiği ve uluslararası sözleşmeler ile de koruma altında olduğu anımsatıldı.

Deklarasyonda "Gözeler, ziyaret alanımızdır. İnancımıza tahammülü olmayanlar orayı düzenleyemez. Çalışmanın durdurularak demokratik bir yol - yöntem izlenerek bilim insanlarının, halkın, demokratik kitle örgütlerinin, inanç-kanaat önderlerinin fikirleri alınarak bir tartışma süreci üzerinden sit alanına dokunulmaması ve sit alanının doğal dokusunun korunması şartıyla bilimsel bir çalışmanın ortaya çıkartılması gerekmektedir" denildi.

DÜŞMANLIK SİYASETİ YAPANLAR, KORONADAN DAHA TEHLİKELİ!

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin hedef gösterdiği Türk Tabipleri Birliği'ne (TTB) destek açıklamasında bulundu.

Yazılı açıklamasında "Türk Tabipler Birliği korona kadar tehlikelidir, derhal kapatılmalıdır" diyen MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin sözlerinin pandemi döneminde yapılacak en talihsiz açıklamalardan biri olduğunu söyleyen CHP'li Ağbaba, "düşmanlık ve tehditle siyaset yapanların koronadan daha tehlikeli" olduğunu vurguladı.

TTB Salgın Yönetimindeki Başarısızlığı İfşa Ettiği İçin Hedef Alınıyor!

Salgın sürecine ilişkin en doğru verilerin TTB tarafından paylaşıldığına dikkat çeken CHP Genel Başkan Yardımcısı Ağbaba konuya ilişkin şunları söyledi:

"AKP'nin salgın sürecini doğru yönetmemesinin bedelini sağlık çalışanları ödüyor. Bugüne kadar 92 sağlık çalışanımızı Covid-19 nedeniyle kaybettik. Eylül ayı itibariyle ise hekiminden hemşiresine, laborantından teknisyenine kadar yüzlerce sağlık çalışanının PCR testlerinin pozitif olduğu ifade ediliyor. Bunun sorumlusu tek başına virüs değil; AKP'nin süreci doğru yönetmemesi; halk sağlığı için kitlesel önlemlerin bir türlü alınmaması, sağlık alanına yeterince bütçe aktarılmaması, yeterli sayıda sağlık çalışanının istihdam edilmemesi, ekonomi ve siyaset merkezli bir salgın yönetiminin benimseniyor oluşudur. Türk Tabipleri Birliği'nin sağlık emekçileri için başlattığı, 'Yönetemiyorsunuz, tükeniyorsunuz' şeklindeki kampanyasının malum çevreler tarafından hedef alması bu anlamda şaşırtıcı değildir. Şeffaf bilgi paylaşımından, haklı, yerinde ve gerçekçi uyarılardan iktidar ve ortağı elbette rahatsız olacaktır. Bundan önce de doğruları ve gerçekleri ortaya koyan kim varsa onlara karşı aynı tavrı

ortaya koymuşlardı. TTB de sağlık politikalarının ve salgın yönetiminin başarısızlığını ifşa ettiği için, sağlık emekçilerinin haklarını savunduğu için susturulmak isteniyor.”

Düşmanlık Siyaseti Yapanlar, Koronadan Daha Tehlikeli!

“Suçu vatandaşa, yükü hekimlere ve sağlık çalışanlarına yıkanların tarihsel sorumluluklarını hatırlatan, turkuaz tablo ile gizlenen gerçekleri halka anlatan Türk Tabipler Birliği’ni pandemi sürecinde hedef almak ve tehdit etmek olsa olsa akıl tutulmasıdır. Türk Tabipler Birliği’ne karşı kurulan ‘garip cümleler’ aslında halk sağlığına kullanılmıştır. Tabiplere yapılan saldırı halka yapılmıştır. Bu süreçte düşmanlık ve tehditle siyaset yapanlar, koronadan daha tehlikeli bir virüsü yayıyor. Bahçeli’nin ucuz popülist ve düşmanlık siyaseti, her fırsatta dile getirdiği ‘sustururuz, kapatırız’ söylemi, ülkeye koronadan daha çok zarar veriyor. Gerçekleri özveriyle ortaya koyan sağlıkçıların örgütlü yapısı TTB’ye ve yaşam hakkının kutsallığına bir ömür adayan hekimlere ‘zillet’ diyen Bahçeli’nin bu tavrını ne insanlığa ne de siyasi ahlaka sığmamaktadır. Biz, CHP olarak, hekimlerimizi hedef alanların karşısında, halk sağlığı için mücadele eden hekimlerimizin yanında olacağız.”

Siyah Kurdele Herkesin Duyması Gereken Sessiz Bir Çığlıktır

“TTB pandemi sürecinde canı pahasına görev yapan hekimlerin ve halk sağlığının güvencesidir. Covid-19 hastalığı ile mücadelede yaşamını yitiren sağlık çalışanları anısına takılan siyah kurdele ise bu anlamda toplumsal dayanışmayı ve sağlık çalışanlarına yönelik farkındalığı gündeme getirmektedir. Küresel salgınla yaşam hakkı adına en ön cephede savaş verenlerin, toplum sağlığını yok sayarcasına miting, düğün gibi etkinlikler düzenleyenlere, hiçbir kitlesel tedbir almadan virüsün yayılmasını seyredenlere karşı bir söz elbette olacaktır. Sonbahara girerken sağlık çalışanlarının siyah kurdelelerle attığı sessiz çığlığı duymalıyız ve duyurmalıyız. Bu vesileyle biz, CHP olarak, pandemi sürecinde hayatını kaybetmiş tüm sağlık çalışanlarımızı saygıyla anıyor, salgınla canı pahasına mücadele eden tüm sağlık emekçilerimize, kahramanlarımıza bir kez daha şükranlarımızı sunuyoruz.”

BAKANLIK İSMİNDEN KÜLTÜR’Ü ÇIKARSIN

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, İstanbul’da Valilik tarafından yasaklanan açık alan konser, tiyatro, gösteri, festival vb etkinliklerin yoğun tepki nedeniyle serbest bırakılmasının yeterli olmadığını ifade ederek, “Sanatçılara pandemi başından itibaren 7 aydır hiçbir destek verilmedi. Yasaklanan tiyatro, opera ve bale yasağı kalktı ama konser yasağı sürüyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı ismindeki Kültür’ü çıkarın. Sayın Bakan sanatçılar için kör sağır dilsizi olmayı sürdürüyor” dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi yaptığı yazılı açıklama ile Kültür ve Turizm Bakanlığının pandeminin başından beri sanatçılara sırt çevirmesine sert tepki gösterdi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Akkuş İlgezdi “Zaten 7 aydır çok zor durumda olan, çalışma şansları ortadan kalkan sanatçılar, Valiliğin yasak kararı ile açlığa mahkum edilmişti. Şimdi sanatçıların bir kısmı işlerini yapabilecek ama müzisyenler yine çalışamayacak” diye konuştu.

“Açık alandaki konser, tiyatro gösterimi ve benzeri organizasyonlar Sağlık Bakanlığının belirlediği kurallar çerçevesinde mesafeli bir şekilde alınan önlemlerle başlamıştı” diyen Gamze Akkuş İlgezdi, konserlerin de serbest bırakılması gerektiğini ifade etti.

Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, sanatçıların 7 aydır devletten hiçbir destek almadan yaşam savaşı verdiklerini hatırlatarak, “Kültür ve Turizm Bakanlığı görevini yapmıyor. Zaten mağdur olan sanatçıları daha da mağdur eden uygulamalar ile ilgili kör, sağır dilsizi oynuyor. Bakanlığın isminden Kültür’ü çıkarın da tam olsun” dedi.

CHP’den Çözüm: 320 Milyon Liralık Fon

CHP’nin sadece sorunu değil, çözümü de ortaya koyduğunu hatırlatan Akkuş İlgezdi, “Sürecin en büyük mağduru sanatçılar ve kültür sanat emekçileri için Bakanlığın bünyesinde bulunan ve 2017 yılı itibarıyla 320 milyon TL’yi bulan kopyalama harcında para kullanılсын dedik. Bakanlık hala bu konuda da bir açıklama yapmadı. Yeni kaynağa gerek yok. Eldeki kaynak ile Kültür- sanat camiası rahat bir nefes alabilir” diye konuştu.

“Geçen hafta mekanlarda canlı müzik yayını 12’den sonra yasaklandı, bu hafta açık alan etkinliklerine yasak geldi. Yasak kısmen çözüldü ama konser yasağı müzisyenleri etkiledi. Yasaklayanlar çözüm bulmadığı için mağduriyet artarak devam ediyor. Müzisyenler nasıl geçecek? AVM’leri, kafeleri uzun süre önce açmakta sakınca görmeyenler, Bakanlığın talimatlarına göre açık havada maske- mesafe- hijyen kurallarına uyulan konserleri neden yasaklar?” diyen Gamze Akkuş İlgezdi kararın kabul edilemez olduğunu ve konser yasağının da geri alınmasını talep etti.

‘ENGELSİZ EBA HAKTIR’

Salgın nedeniyle görme engelli öğrencilerin eğitim hakkına erişimi zorlaştı. EBA Akademik Destek Platformu’nu kullanamayan görme engelli öğrenciler, “Eğitim hakkından, arkadaşlarımızla eşit şartlarda yararlanamıyoruz” dedi.

Covid-19 salgını nedeniyle dijital platformlara taşınan eğitim, öğrenciler arasında var olan eşitsizliği daha da derinleştirirken görme engelli öğrenci ve öğretmenler için eğitime erişim giderek zorlaştı. Bilgisayar ve internet erişimi olmayan yoksul ailelerin çocukları başta olmak üzere dezavantajlı kesimdeki öğrenciler için uzaktan eğitim süreci, eğitimden kopuşu hızlandırdı.

Görme engelli öğrenciler Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Mobil’in erişilebilir olmadığını belirtirken öğretmenler ise mesleki gelişim modülünde karşılaştıkları güçlükler nedeniyle sorun yaşadıklarını söyledi.

Engelsiz EBA

Eğitimde Görme Engelliler Derneği, uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunların giderilmesi için ‘Engelsiz EBA Haktır’ kampanyası başlattı. İlk ve ortaöğretimde sayıları 7 bin civarında olduğu tahmin edilen görme engelli öğrenciler EBA Akademik Destek Platformu’ndan yararlanamadıklarını ifade etti.

Gündemlerinde Değil

Kurulduğu tarihten bu yana EBA’nın görme engelliler için erişilebilir hale getirilmesi için aktif rol üstlenen ve MEB ile görüşmeler yürüten Eğitimde Görme Engelliler Derneği, eğitime erişimde bugüne kadar kat edilen mesafenin pandemi sürecinde durduğunu açıkladı. Dernek, EBA Mobil’in birçok erişilebilirlik sorunu içerdiğini, lise ve üniversite sınavına hazırlanan görme engellilerin EBA Akademik Destek Platformu’nu kullanmadığını vurguladı. Benzer şekilde, görme engelli öğretmenlerin de EBA mesleki gelişim modülüne erişimde güçlük yaşadığı kaydedildi. Pandeminin seyri göz önüne alındığında EBA’nın önemini korumaya devam edeceğinin altını çizen dernek yetkilileri, “Sorunlar en ince detayına kadar bilinmesine rağmen yetkililerin gündeminde öncelik olarak yer almıyor” dedi.

Eşit Eğitim Hakkı Yok

Derneğin açıklamasında, uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin özetle şöyle denildi:

- Görme engelli öğrenciler olarak EBA’ya erişemiyor, arkadaşlarımızla aynı şartlarda eğitim hakkından yararlanamıyoruz.
- Görme engelli öğretmenler olarak EBA modüllerindeki erişilebilirlik sorunlarının mesleğimizi yapmamızı engelliyor.
- Görme engelli çocuğu olan veliler olarak çocuğumuzun akranlarından geri kaldığını düşünüyoruz

EĞİTİMİN ‘KAYIP NESLİ’

Yoksullar için eğitime erişim lüks haline getirildi. Bilgisayarı olmayan öğrencilerin oranının yüzde 30 olduğu ülkede çocuklar, “Uzaktan eğitime erişen, kısmen erişen, erişemeyen” şeklinde sınıflara ayrıldı.

Eğitimde fırsat eşitsizliğinin her geçen yıl daha da arttığı Türkiye’de uzaktan eğitim, bazı öğrencileri eğitimden kopma noktasına getirdi. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü’nün raporuna göre, “Sessiz çalışma yeri olan öğrenciler” listesinde 77 OECD ülkesi arasında 49’uncu sırada yer alan Türkiye’de, bilgisayar sahipliği oranı da yüzde 44,1’e geriledi.

Eşitsizlik Rapora Yansdı

Türkiye’deki uzaktan eğitim, OECD’nin çalışmasında da masaya yatırıldı. OECD’nin, “Ülkelerin pandemi sırasında eğitim ihtiyaçlarını karşılama konusunda yol gösterici olması” gerekçesiyle hazırladığı rapor, Türkiye’deki fırsat eşitsizliğinin eğitime etkisini ortaya koydu...

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Ülkelerin, okul çalışmaları için kullanabileceği bir bilgisayarı olan öğrencilere göre sıralandığı listede de Türkiye, OECD ortalamasının çok altında kaldı. Türkiye, OECD'nin 'Okul Çalışmaları İçin Bilgisayara Erişim' isimli 77 ülkeli listesinde 64'üncü olarak ortalamanın çok gerisine düştü. Bilgisayara erişimi olan öğrencilerin ortalaması Türkiye'de yüzde 70'in biraz altında kalırken 'Avantajlı okullarda' okuyan öğrencilerde bu oran yüzde 90'a yaklaştı.

BİLGİSAYARI OLAN SAYISI AZALDI

COVID-19 salgınıyla birlikte evden çalışmak ve uzaktan eğitim milyonlarca kişi için zorunluluk haline gelirken Türkiye'de kurumsal olmayan nüfus içinde bilgisayar sahipliği oranı son yıllarda giderek geriledi. 2016'da yüzde 50,6 olan bilgisayar sahipliği oranı, 2019'da yüzde 44,1'e geriledi.

Makas Açıldı

Uzaktan eğitime erişimde yaşanan sorunlar, "Kayıp nesil" tartışmalarını da beraberinde getirdi. Eğitim Uzmanı ve CHP Grubu Eğitim Danışmanı Ali Taştan, "Kayıp nesil oluşması kaçınılmaz. Uzaktan eğitimin de bunu engellemede büyük faydası olacağını düşünmüyorum" dedi. Uzaktan eğitime erişemeyen ya da kısmen erişen öğrencilere eğitim yaşamları boyunca özel program uygulanması gerektiğini ifade eden Taştan, "Makas iyice açılıyor.

Uzaktan eğitime erişemeyen öğrenciler bir taraftayken özel ders alan öğrenci sayısında da patlama yaşanıyor. Olan yoksul ailelerin çocuklarına oluyor. Belki MEB'e bu basit gelebilir ama gerçekten de eşitsizlik giderek derinleşiyor" ifadelerini kullandı.

1,5 Milyon Öğrencinin İnternet Erişimi Yok

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin bilgisayar ve internet ihtiyacı karşılanamazken öğretmenlere verilen 6 GB internetin canlı dersleri kapsamadığı öne sürüldü. Gazeteci Barış Yarkadaş eğitimdeki sorunlara tepki gösterdi.

Barış Yarkadaş'ın açıklaması şöyle oldu:

"MEB, uzaktan öğretimi eline yüzüne bulaştırdı. 1.5 milyon öğrencinin interneti yok. Öğretmen ve öğrenciler sisteme giremiyor.

Üstelik, öğretmenlere verilen 6 GB'lık kota ise canlı dersleri kapsamıyor. Çok sayıda öğretmen yarın ne yapacağını bilmiyor? Ziya Selçuk biliyor mu?"

Eğitim Hakkı Kullanılamaz Hale Geldi

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen) 4 Eylül'de gerçekleştirdiği Uzaktan Eğitim Çalıştayı'nın sonuç raporunu açıkladı. Raporda yer alan ifadelerle göre çalıştaya öğretmenler, akademisyenler ve sendikaların MYK üyeleri katıldı. Uzaktan eğitim sürecinin belirli bir program dahilinde işletilmediği ifade edilen raporda EBA üzerinden canlı derslere katılımın birçok okulda yüzde 15-20 dolaylarında olduğu aktarıldı.

Raporda uzaktan eğitime ilişkin şu tespitler sıralandı:

- Uzaktan eğitim süreci belirli bir plan ve program dâhilinde işletilmemiştir. Öğrencilerin dersleri izlemek için gerekli teknolojik donanım ve internetten yoksun olmaları eşitsizliklere yol açmış, anayasal bir hak olan eğitim hakkı kullanılamaz hale gelmiştir.
- MEB tarafından öğretmenlere uzaktan eğitime dair eğitim verilmemiş; teknik destek sağlanmamıştır. Uzaktan eğitim konusunda en çok sıkıntı yaşanan alanlardan biri ölçme ve değerlendirme sürecidir.
- MEB uzaktan da olsa öğretmenlere, öğrencilere ve velilere bu konuda bilgilendirici ve yön gösterici çalışmalar yapmamıştır, yapılan çalışmalar çok kısıtlı kalmıştır.
- Bütün sorunların 2020-2021 eğitim öğretim yılı başında, telafi eğitiminin başladığı 31 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla katlanarak artmaya devam ettiği görülmüştür.

Raporda şu öneriler sıralandı:

- Ders saatlerinin planlaması daha işlevsel yapılmalıdır.
- Yüz yüze sınıf temelli eğitimde var olan sosyalleşme, akran öğrenmeleri, eğitsel faaliyetler gibi eğitim unsurları ve öğrenci psikolojisi uzaktan eğitimde de göz önünde bulundurulmalı ve bunlara uygun yol ve yöntemler aranmalıdır.
- Veli ve öğrencilere yönelik uzaktan rehberlik ve psikolojik destek birimleri kurulmalıdır.

- Destek hatları aracılığıyla 7/24 teknik destek sağlanmalıdır.
- Basit teknoloji ve düşük bant genişliği ile çalışan uygulamalar kullanılmalıdır.
- Öğretmenlerin birbirleriyle rekabet etmesini hedefleyen ve öğretmenlere puan veren sistem acilen kaldırılmalıdır.

PANSİYONDA DA İMAM HATİP

MEB diğer alanlarda olduğu gibi pansiyon konusunda da imam hatibe ayrıcalık yapıyor. Pansiyon oranları imam hatip liselerinde yüzde 55, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı liselerde ise sadece yüzde 27,5.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2019-2020 istatistikleri imam hatiplere yönelik kayırmacılığı açıkça ortaya koydu. Okul sayısı, derslik sayısı gibi konularda kayırılan imam hatipler ayrıca yatılı öğrencilerin kaldığı pansiyonlarda da diğer öğrencilerden farklı görülüyor. Okul türüne oranla en çok pansiyon imam hatipler için ayrıldı. Bunun yanında öğrenci sayısına oranla kontenjanın en çok olduğu okul türü de imam hatipler oldu.

MEB'in verilerine göre bin 650 imam hatip lisesinin yarısından fazlası pansiyonlu. İmam hatip liselerinin 908'inde pansiyon bulunuyor. Buna göre okulların yüzde 55'inde pansiyon bulunuyor. Ayrıca imam hatip liselerindeki 495 bin 659 öğrenciye karşılık pansiyonların 136 bin 526 kişilik kontenjanı bulunuyor. Bu da öğrencilerin yüzde 27,5'inin pansiyonlarda kalabileceği anlamını taşıyor.

İçinde Anadolu, fen ve sosyal bilimler liseleri gibi veliler tarafından en çok tercih edilen okul türlerinin bulunduğu Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nde ise 3 bin 254 okula karşılık 998 pansiyon düşüyor. Bu okulların yalnızca 30,6'sında pansiyon bulunuyor. Öğrenci sayısına göre pansiyon kontenjanı ise çok daha az. 1 milyon 733 bin 913 öğrencisi olan Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nde pansiyon kontenjanları sadece 189 bin 816. Öğrencilerin yalnızca yüzde 10,9'u pansiyonda kalabiliyor.

Meslek liselerinde de durum Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullardan farksız. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı 3 bin 591 okula sadece 831 pansiyon düşüyor. Meslek liselerinin yalnızca yüzde 23,1'inde pansiyon bulunuyor. 1 milyon 300 bin 48 öğrencinin bulunduğu bu okulların pansiyon kontenjanları ise sadece 132 bin 885. Meslek liselerindeki öğrencilerin yüzde 10,2'si pansiyonda kalabiliyor.

Kontenjan yüzdeleri			
Okul Türü	Öğrenci sayısı	Kontenjan	Yüzde
İmam hatip	495659	136526	27,5
Ortaöğretim	1733913	189816	10,9
Meslek lisesi	1300048	132885	10,2

Pansiyon yüzdeleri			
Okul Türü	Okul sayısı	Pansiyon sayısı	Yüzde
İmam hatip	1650	908	55
Ortaöğretim	3254	998	30,6
Meslek lisesi	3591	831	23,1

Anadolu Dışarıda Tutuluyor

Konuyu değerlendiren Eğitim Yönetim Kurulu Üyesi Özgür Bozdoğan ailelerinde uzakta yaşayan lise öğrencilerinin imam hatiplere zorlanabileceğine dikkat çekti. Bozdoğan şu ifadeleri kullandı: "Köyden kente gelmek durumunda ve barınmayla ilgili sorunu olan öğrencinin; barınacağı bir yurt varsa, akşam yiyeceği yemeği varsa, cebine de bir miktar harçlık veriliyorsa o öğrencinin o okulu tercih etmesi yeterli neden hale gelebilir. İmam hatip okullarının ihalesi yapılırken, inşaat onayları alınırken çoğunlukla pansiyonlarıyla beraber alınıyor. Anadolu liseleri genelde bunların dışında tutuluyor. Ama burada esasında yurt ve pansiyon olanağı olmayan tek okul türü Anadolu Lisesi olarak kalıyor."

Şu anda fen lisesi ve sosyal bilimler lisesi programı uygulayan imam hatip liseleri olduğunu aktaran Bozdoğan şöyle devam etti: “Pansiyonlardaki fazlalık da tam olarak bundan kaynaklanıyor. Biz de buna karşı diyoruz ki, herhangi bir şekilde eğitim alanında ayrıcalık tanınmaz. Ama görülüyor ki hem pansiyonlarda hem okullarda hem dersliklerde imam hatip okullarına, din öğretimi genel müdürlüğüne dönük ciddi bir avantaj sağlanıyor.”

ÜLKEMİZDE OKULLAŞMA ORANLARI

Eğitim, geleceğimizi şekillendiren en önemli unsurdur ve demokrasimizin geleceği, toplumsal sorunların çözüme ulaşması, hoşgörü ortamının yerleşmesi, bilgi ve birikimlerimizle dünya ile rekabet edebilmemiz için eğitim, hayati bir öneme sahiptir. Türkiye'nin dünyada hak ettiği yeri alması ve gelişmesi ancak eğitim ile mümkündür.

Ancak, bugün Türkiye’de, hükümetin yanlış politikaları nedeniyle **yüzbinlerce öğretmen öğrencisiz, öğrenciler ise öğretmensiz...**

Okullaşma oranları bunu kanıtlar nitelikte:

- 5 yaş / okul öncesinde, **yaklaşık 316 bin çocuğumuz** eğitim öğretim dışında kalmış durumda. Bu çocukların eğitime erişimi için ise, **en az 16.600 öğretmen atamasına ve 12.150 dersliğe ihtiyaç var.**
- 6-13 yaş aralığında, temel eğitimde olması gereken 155 binden fazla çocuğumuz da eğitim imkanlarına erişememiştir.

MEB’in açıkladığı son verilere göre net okullaşma oranları üzerinden hesaplandığında,

2018-2019 eğitim öğretim yılında:

- **6-9 yaş aralığında 87.499 çocuk,**
- **10-13 yaş aralığında ise 68.984 çocuk** eğitim-öğretime erişememiştir.
- ❖ **Yani, 6-13 yaş grubunda 156.483 çocuğumuz okul dışındadır.**
- **14-17 yaş grubunda ise 589.492 çocuk** eğitim öğretime erişememektedir. 12 yıl zorunlu eğitimde tek bir çocuğun bile okul dışında kalmaması gerekirken, ülkemizde **yaklaşık 590 bin çocuğun liseye gidemediği** ve orta öğretime erişimde önemli sorunların yaşandığı görülmektedir.

Bu çocukların neden okul dışında kaldığı ile ilgili MEB’in bir rapor ya da verisinin bulunmaması da çok önemli bir eksiği göstermektedir; çünkü bu çocukların neden okullaşmadığı tespit edilmedikçe, okula erişimlerinin önündeki engelin kaldırılması ve okullaşma sorununun çözülmesi mümkün değildir.

Ayrıca,

Yetişkin nüfusta okullaşma oranlarına bakıldığında, 2017 yılına ait verilere göre Türkiye’de yetişkin nüfusun okullaşma oranı 8 yıldır.

Bu oran dünya ile kıyaslandığında, 14,1 yıl ile Almanya, 13,4 yıl ile Amerika, 13 yıl ile İsrail, 12,8 yıl ile Japonya, 12,5 yıl ile İrlanda ve 12,4 yıl ile Finlandiya’nın oldukça gerisindedir.

Türkiye, yetişkin nüfusta ortalama 8 yıl olan okullaşma oranı ile, 9,9 yıl okullaşmanın olduğu Arjantin, 9,8 yıl okullaşmanın olduğu İran ve 8,6 yıl okullaşmanın olduğu Meksika’nın bile gerisindedir.

OKULA BAŞLAMA MALİYETLERİ

Dünyada ve ülkemizde milyonlarca kişiyi etkileyen, sosyal ve psikolojik yansımaları artarak devam eden koronavirüs salgını nedeniyle alışılmadık günlerden geçiyoruz. Bu salgın nedeniyle ülkemizde okullar 16 Mart 2020 tarihinde eğitim öğretime ara verdi, 21 Eylül tarihinde ise yüz yüze eğitimin başlaması planlanıyor.

Bu yıl yüz yüze eğitim başladığında, **salgın krizi nedeniyle iş ve gelir kaybı yaşayan aileler bir de artan okula başlangıç maliyetleri ile karşılaşacak.**

Eğitim İş Sendikası’nın okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve liselere başlayacak öğrencilerin okula başlangıç maliyetlerini objektif olarak, 137 ürünün piyasadaki gerçek fiyatları üzerinden tespit etme amacıyla, sosyo-ekonomik düzeyi farklı üç bölgede yaptığı araştırma ise, okula başlayan bir öğrencinin maliyetini gösteriyor.

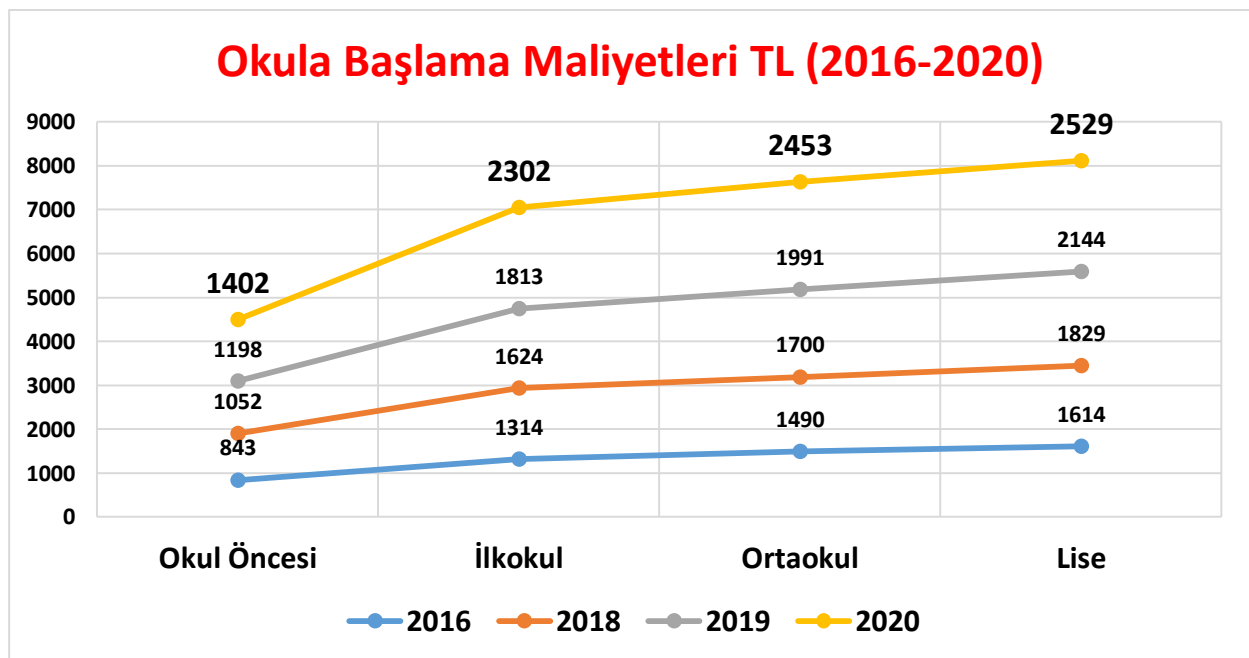
Buna göre, tüm eğitim kademelerindeki bir yıllık ortalama artışın yüzde 21,31 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

Kademelere göre incelendiğinde 2020-2021 eğitim öğretim yılında;

- Okulöncesi eğitime başlangıç gideri 1402,77 TL – Bir yıllık artış oranı yüzde 17,09
- İlkokul birinci sınıfa başlangıç gideri 2302,41 TL – Bir yıllık artış oranı yüzde 26,99,
- Ortaokula başlangıç gideri 2453,17 TL – Bir yıllık artış oranı yüzde 23,21,
- Liseye başlangıç gideri 2529,38 TL – Bir yıllık artış oranı yüzde 17,97,

Yani, okula başlama maliyetleri TÜİK tarafından açıklanan enflasyon oranlarının üzerinde arttı! Tespit edilen bu rakamlara, okulların velilerden yasadığı bağışlar, toplanan paralar, velilerin çocuklarına verdikleri harçlıklar da eklediğinde, okul giderleri özellikle alt ve orta gelir düzeyindeki ailelere, ciddi bir yük olacaktır.

Grafik 1. 2016-2020 Okula Başlama Maliyetleri

Ayrıca okula başlama giderleri son dört yıl içerisinde ortalama yüzde 65,70 oranında,

- Okul öncesinde **yüzde 66,31**,
- İlkokulda **yüzde 75,19**,
- Ortaokulda **yüzde 64,63**,
- Lisede ise **yüzde 56,69** oranında arttı.

MEB İSTATİSTİKLERİ 2018-2019, 2019-2020 KARŞILAŞTIRMASI

2019-2020 eğitim öğretim yılının istatistikleri 04.09.2020 tarihinde yayımlanmıştır.

- ✓ Okul sayısı 66.849'dan, 68.589'a yükseldi.
- ✓ Resmi okulların sayısı 54.036'dan, 54.715'e, özel okul sayısı 12.809'dan, 13.870'e yükseldi. Kurum sayılarındaki artışın daha çok özel okullarda olduğu görülüyor.
- ✓ Örgün eğitim öğrenci sayısı (resmi+özel) 18.108.860'tan, 18.241.881'e yükseldi. Resmi okullardaki öğrenci sayısı 15.088.592'den 15.189.878'e yükseldi.
- ✓ Özel okulların öğrenci sayısı 1.440.577'den 1.468.198'e yükseldi.
- ✓ Resmi okullarda derslik sayısı 571.351'den 588.010'a yükseldi. Derslik sayısındaki artış tam gün eğitime geçmek için yeterli değildir.

Özel okullarda ise 134.884'ten 139.337'ye yükseldi.

- ✓ Resmi kurumlarda çalışan öğretmen sayısı 907.687'den, 942.936'ya, (sözleşmeli öğretmenlerin sayısı 82.673'ten 101.730'a yükselmiştir.) Bir önceki yıla göre öğretmen açığının kapatılamadığı görülmektedir.

Özel okullarda ise 169.740'tan 174.750'ye yükselmiştir.

- ✓ Resmi ilkokul sayısı 22.931'den 22.808'e gerilemiştir. Öğrenci sayısının kısmi artışına rağmen (13 bin) okul sayısının azalması (123 okul) manidardır.

1.808 olan özel ilkokul sayısı 1982'ye yükselmiştir.

- ✓ Resmi ortaokul sayısı 16.874'ten 16.916'ya yükselmiş, 2.060 olan özel ortaokul sayısı 2.351'e yükselmiştir.
- ✓ Resmi ortaöğretim kurumlarının sayısı 8.914'ten 9.161'e, 3.589 olan özel lise sayısı ise 3.882'ye yükselmiştir.
- ✓ 1.623 olan Anadolu İmam Hatip Lisesi sayısı 1.650'ye öğrenci sayısı ise 498.002'den 502.847'ye yükselmiştir. Derslik sayısı 34.467'den 35.805'e yükselmiştir. Öğrenci sayısı sadece 4.845 artmasına rağmen okul sayısı 37, derslik sayısı 1.338 artmıştır.
- ✓ 304 olan yatılı bölge ortaokul sayısı 302'ye öğrenci sayısı ise 70.437'den 65.637'ye gerilemiştir.
- ✓ 3.394 olan imam hatip ortaokulu sayısı 3.437'ye, 761.785 olan öğrenci sayısı ise 777.439'a yükselmiştir.
- ✓ Taşınmalı eğitim kapsamındaki taşınan okul sayısı 17.234'ten, 17.198'e gerilemiş, öğrenci sayısı tüm kademelerde 1.218.581'den 1.152.520'ye gerilemiştir. Kısmen de olsa gerileme olması olumludur.

EĞİTİM-SEN'LİLER ATANMIYOR

Eğitim-Sen üyelerinin sendikaları nedeniyle atanmadığı ileri sürüldü. Şırnak Şube Başkanı Şenbayram, "Yazılı ve sözlüden geçer puan aldım. Tercih ettiğim okullarda kadro vardı. Yine de atanmadım" dedi.

ÖSYM tarafından yapılan MEB Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme Sınavı'na giren Eğitim-Sen üyeleri, sendikalı oldukları için atamalarının yapılmadığını iddia etti. Eğitim-Sen Şırnak Şube Başkanı Adnan Şenbayram, sendikalı oldukları için sürekli ötekileştirilip baskılara maruz kaldıklarını söyledi. Mülakata giren birçok arkadaşının mülakat puanı düşük verilerek üstünün çizildiğine değinen Şenbayram, "Ben hem yazılı hem de mülakattan geçer puan almama rağmen, tercih verdiğim okulların ihtiyaç duyduğu idareci kadrosu boş olmasına rağmen üstümü çizdiler. Birçok arkadaşımız yazılı puanı geçmesine rağmen 'mülakattan tekrar eleneceğiz, kendi adamlarını alacaklar' düşüncesiyle mülakata girmek istemedi. Bu sözler liyakatsizliğin en büyük örneğidir.

Sistem içinde bizi istemeyen, bizleri çok kolaylıkla harcayan, kendisinden olmayanı kabul etmeyen düşünceler, çocuklarımıza ulaştırmamız gereken eğitimi ve çocuklarımızın üstün yararını gözeten bizleri derinden üzmektedir” dedi.

Sınava giren fakat sendikalı olduğu için mülakatta sorulara doğru cevap vermesine rağmen üstünün çizildiğini iddia eden bir yurttaş ise, “68 puan gibi yüksek bir puan aldım. Mülakatta sorulara doğru cevap verdim. Sadece sendikadan kaynaklı böyle bir şey yapıyorlar. Benden çok düşük alanlar atanmış. Hukuki süreci başlatmak için birkaç avukatla konuştum. İspatlayamayız, ispatlasak da olumlu bir karar çıkmaz dedi. El yazımla yazdım nasıl ispatlayamam? Tercih hakkım elimden alındı. Şu anki okulum bu durumu kullanır diye dava açmaktan vazgeçtim” diye konuştu.

KDK'YE ŞİKÂYET YAĞDI

Yurttaşların Kamu Denetçiliği Kurumu'na şikâyet başvuruları bir yılda yüzde 20'ye yakın arttı. En fazla şikâyet kamu personel rejimi, adalet ve güvenlik konularında yapıldı. Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve MEB ise en çok şikâyet edilen kurumlar oldu.

Kamu Denetçiliği Kurumu'na yapılan şikâyet başvurularının konuları, yaşamsal konularda yaşanan sıkıntıları gösterdi. 2019 yılında yurttaşlar en çok kamu personel rejimi, adalet ve güvenlik konularında şikâyetçi oldu.

Kamu kurumlarının hukuka ve hakkaniyete uygunluklarını incelemek, araştırmak ve kurumlara tavsiyede bulunmak amacıyla kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu'na 2019 yılında toplam 20 bin 968 şikâyet başvurusu yapıldı. 2018 yılına oranla 2019 yılında yüzde 19,24 artan şikâyet başvuruları en çok kamu personel rejimi konusunda gerçekleşti.

Şikâyetler Yüzde 10 Arttı

Kamu Denetçiliği Kurumu'nun 2019 yılına ilişkin faaliyet raporu, Türkiye'deki kamu kurumlarının işleyişine de ayna tuttu. Yurttaşların şikâyet başvurularının konularına göre sıralandığı listede kamu personel rejimi öne çıktı. Kamu istihdamında yaşanan sorunların çözümü için 2019 yılında 5 bin 170 yurttaş ombudsmanın kapısını çaldı. Bu alanda yapılan şikâyetler 2018 yılına oranla 2019'da yüzde 10 arttı.

Adalet, milli savunma ve güvenlik konularında yapılan şikâyetlerdeki artış da dikkati çekti. 2018 yılına göre 2019'daki şikâyet sayısı yüzde 170 artan adalet, milli savunma ve güvenlik başlıklarının, yıl içinde en fazla şikâyet alınan ikinci alan olduğu bildirildi.

Rapora göre, çalışma ve sosyal güvenlik konusunda yıl içinde 2 bin 366 şikâyet başvuru alındı. Bu konuda yapılan şikâyetler, tüm şikâyet konuları arasında üçüncü sırada yer alırken mahalli idarelerce yürütülen hizmetlere ilişkin şikâyetler dördüncü sırada yer aldı. Kamu Denetçiliği Kurumu'na engelli haklarına yönelik şikâyet başvurularında da büyük artış yaşandı. 2018 yılında bu konuda 117 şikâyet başvurusu alan kurum, 2019 yılında 435 başvuru aldı. Bu konuda yapılan şikâyetlerin bir yıldaki artış oranı yüzde 271 olarak kaydedildi.

Adalet, Sağlık, Eğitim...

Hemen her yıl olduğu gibi 2019 yılında da Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı en fazla şikâyet edilen idareler arasında ilk beşe girdi. Mahalli idareler 2 bin 278 şikâyete konu olması itibarıyla listenin ilk sırasında yer alırken Adalet Bakanlığı 2 bin 223, Milli Eğitim Bakanlığı bin 401, Sağlık Bakanlığı ise bin 383 şikâyete konu edildi.

BİK'İN GÖNDERDİĞİ KİTAPLARDA KADINLARA HAKARET DOLU İFADELER

Basın İlan Kurumu 'nun (BİK) medya kuruluşlarına gönderdiği ve Dr. Mehmet Gedizli'nin yazdığı Türkçenin İsimler Sözlüğü, Türkçenin Fiiller Sözlüğü ve Türkçede Öbek İsimler Sözlüğü adlı kitaplarda skandal ifadeler yer aldı. Daha önce Türk Dil Kurumu'nun sözlüğünden çıkarılması kararı alınan bazı kelimeler de dahil olmak üzere sözlükte yer alan sözcüklerde kadınlar aşağılandı.

Sözlükte yer alan sözcükler ve karşılıklarında yer alan skandallar şöyle:

- ◆ Adam: Güvenilir
- ◆ Erkek: Sözüne güvenilir, mert
- ◆ Karı Ağızlı: Dedikodu yapan erkek
- ◆ Kadın: Evlenmiş kız.

- ◆ Kaşık Düşmanı: Kadın, eş.
- ◆ Kız: Bekâr kadın
- ◆ Kirlenmek: İffeti bozulmak, lekelenmek
- ◆ Oynak: İşveli kadın
- ◆ Sokak Süpürgesi: Evinde oturmayıp çok gezen kadın, sürtük
- ◆ Sürtük: Vaktini gezerek geçiren, evinde oturmayan kadın
- ◆ Taze: Genç kadın
- ◆ Yollu: Kolayca elde edilen kadın

Mehmet Gedizli kimdir?

Kitabın yazarı Dr. Mehmet Gedizli yaklaşık 20 yıldır Sakarya Üniversitesi'nde Türkçe eğitimi dersi veriyor. Dil üzerine çalışmaları bulunan Gedizli'nin 'Tek kelimedede üç dil', 'Dilinizdeki kelimelerimiz' gibi kitapları bulunuyor.

TDK'den çıkarılmıştı

Bu ifadelerin bir kısmının Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde de benzer şekilde yer alması kadınlar tarafından yargıya taşınmıştı. Ankara 6. İdare Mahkemesi, 'oynak', 'taze', 'müsait', 'yollu' gibi kelimelerin ifadelerinin kadını aşağıladığını belirterek Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünden çıkarılmasına karar vermişti.

ORTADOĞU'DAKİ GELİŞMELER, TÜRKİYE'NİN AĞIRLIĞINI YİTİRDİĞİNİ, GÖSTERİYOR!

Ortadoğu'daki bu gelişmeler; Türkiye'nin artık süreçleri etkileme gücünü ve ağırlığını kaybettiğini, olayları yönlendirme ağırlığını yitirdiğini, gösteriyor!

Ortadoğu'da ortaya çıkan bu yeni süreçte sürekli tepkisel ve yok sayma tutumu yerine süreçleri Türkiye'nin çıkarları, Filistinlilerin haklarının korunması ve savunulması yönünde etkileyecek diplomatik stratejilerin geliştirilmesi gerekiyor.

❑ Aksi halde İsrail, Arap ve Müslüman dostlarını artırırken Türkiye ise aksine yalnızlaşarak, tepki göstererek, karşılıklı sergileyerek Müslüman-Arap düşmanlarının sayısını çoğaltıyor!

2008'de Kosova bağımsızlığını ilan ettiğinde ilk tanıyan ülkelerden birisi olmamıza rağmen ve Kosova'da Almanya ve İsviçre'nin ardından yaklaşık 400 milyon Euro ile en büyük ekonomik destek ve doğrudan yatırımları gerçekleştirmemize rağmen Kosova bile Türkiye'nin Filistin ve Kudüs politikasına destek vermedi.

❑ Kosova'nın İsrail'i tanıması doğal olsa da büyükelçiliğini Kudüs'e açma kararı Ortadoğu'nun yanı sıra Balkanlardaki diplomasinin de kayıp sürecine girdiğini gösteriyor!

Sırbistan ve Kosova'nın Kudüs kararları sonrasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın iki ülkenin Cumhurbaşkanı olarak arayarak Aleksandar Vucic ve Haşim Taçi ile görüşmesine rağmen kararlarından geri adım atmamaları da yalnızlaşma yanında etkisizleşmenin de somut işareti.

Bir kez daha yinelemek gerekirse iktidar hızla dış politikada dünya ve bölge gerçeklerini doğru ve akılcı analiz eden, diplomasinin ağırlığını öne çıkartan bir değişimi gündemine alarak altyapısını oluşturmalıdır. Türkiye'yi hızla yalnızlaştırıp etkisizleştiren, inandırıcılığı - saygınlığını törpüleyen yaklaşımların ve içerde yaptığı gibi dışarıda da tehdit, şantaj, ayrıştırma, kamplaştırma üzerine kurgulanan söylemlerin terk edilmesi, iç siyaset dili gibi dış politika dilinin de yeniden dizay edilmesi elzemdir!

SURİYE'DE YENİ BİR SÜRECE GİRİLİYOR

Rusya Başbakan Yardımcısı ile Dışişleri Bakanının 2012'den bu yana ilk kez geniş bir heyetle Şam'a gerçekleştirdikleri ziyaret ve imzalanan anlaşmalar Suriye'de yeni bir sürece girildiğini gösteriyor!

ABD'nin Haziran ayında uygulamaya koyduğu Sezar Yasası yaptırımları ile Suriye'yi her alanda çökertme girişimine karşı en sert tepkiyi gösteren ülkelerden Rusya, bu tutumunu 2012'den bu yana Suriye'ye en üst düzey siyasi, ekonomik ve diplomatik temsilcilerini göndererek perçinledi. 6 Eylül'de Şam'ı ziyaret eden Rusya Başbakan Yardımcısı Yuri Borisov'un ardından 7 Eylül'de de Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov Şam'da Devlet Başkanı Beşşar el Esad, Dışişleri Bakanı Velid el Muallim ve diğer üst düzey yetkililerle görüşmeler yaptı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Görüşmelerde Suriye'ye ekonomik destek, yatırım, altyapının onarımı, elektrik santralleri, petrol ve doğalgaz tesisleri de dahil stratejik ve hayati önemdeki 40 tesisin yenilenmesini içeren bir ekonomik işbirliği paketi üzerinde mutabakata varıldığı açıklandı. Mutabakat ve anlaşmaların yılsonuna kadar son şeklini aldıktan sonra Esad ile Putin arasında resmi törenle imzalanacağı duyuruldu.

Rusya resmi heyetinin imzaladığı anlaşmalar arasında en kritik ve dikkat çeken; Suriye kıta sahanlığı ve Doğu Akdeniz'deki Suriye deniz sınırlarıyla, münhasır ekonomik bölgelerinde ortak hidrokarbon (doğalgaz) aramaları ve sondajını içeren anlaşma... Bu anlaşma aynı zamanda Rusya'nın Doğu Akdeniz'deki süreçlere ve enerji savaşlarına Suriye üzerinden doğrudan müdahil olması, bölgeye sismik araştırma ve sondaj gemilerini göndermesi ve bunları Rus savaş filosu ile Tartus deniz üssü üzerinden korumaya alması anlamına geliyor. Şam'da yapılan görüşmeler ve mutabakata varılan anlaşmalar, bir anlamda Suriye petrollerini Kürtlere devreden ABD'ye de yanıt ve meydan okuma olarak görülebilir. Yine diğer yanıyla da Doğu Akdeniz'de doğalgaz sondaj ve sismik araştırmalarında Yunanistan ve GKRY ile gerginlikler yaşayan, ABD ve AB'den yaptırım tehditlerine muhatap olan Türkiye'ye de 'Esad ile diyalog ve deniz sınırları anlaşması' yapması sinyali şeklinde görülebilir.

Putin'e yakın milyarder işadamı Genadi Timçenko'nun sahibi olduğu petrol, doğalgaz ve madencilik şirketi Stroy Trans Gaz, şu ana kadar Suriye'de Şam yönetiminin kontrolündeki şehirlerde ve bölgelerde milyar dolarlık anlaşmalara 49 yıllığına imza atmış durumda. Timçenko'nun şirketi aynı zamanda ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırım listesinde yer alıyor. Soyuz Nafta Gaz, Zarubezhneft, Mercury, Vilada Suriye'de petrol, doğalgaz, madencilik, ulaşım, boru hatları, altyapı alanlarında daha önce anlaşma imzalayan ve bu anlaşmaları geçen yıl onaylanan Putin'e yakın diğer Rus şirketleri.

2021'deki seçimlere kadar Cenevre'deki anayasa müzakereleri sonuçlanmadığı ve yeni Suriye Anayasasının yazımı tamamlanamadığı takdirde seçimler mevcut anayasaya göre yapılacak ve Esad'ın yeniden seçilmesi önünde bir engel olmayacak. Esad Kürtleri masa dışında tutarak anayasa sürecini geciktirmeyi önemli görürken, Rusya ise Esad'ı bu konuda uzlaşmaya, Kürtlerle anlaşmaya ikna için çabalarına hız veriyor.

Rusya ve Putin, 2015'te sahaya inerek doğrudan müdahil olduğu Suriye savaşında bugüne kadar yaptığı milyarlarca dolarlık askeri harcamanın karşılığını da bu petrol, gaz, stratejik madenler, limanlarda 49 yıllığına sağlanan imtiyazlı anlaşmalarla tahsil etmeye yöneliyor!

TÜRKİYE'NİN LIBYA'YA GETİRDİĞİ SURIYELİ SİLAHLI CİHAZÇI SAYISI 19 BİNE ULAŞTI

Libya'da uzlaş ve çözüm müzakereleri sürerken, ABD Afrika Komutanlığı'nın Türkiye'nin Libya'ya taşıdığı Suriyeli cihatçı militanlarla ilgili bir rapor yayınlaması ve bunun medyaya sızdırılması dikkat çekici!

ABD Afrika Komutanlığı'nın (AFRICOM) yayınladığı rapora göre bu yılın Nisan ve Haziran aylarında 5 bin Suriyeli cihatçı daha Trablus'a taşındı ve Türkiye'nin bugüne kadar Libya'ya getirdiği Suriyeli silahlı cihatçı sayısı 19 bine ulaştı. Raporda Türkiye'nin gönderdiği binlerce Suriyeli paralı savaşçının varlığının ülkede güvenliği tehdit ettiğini ve Libya toplumunda tepki yarattığına dikkat çekildi. Libya'da çatışan taraflar ateşkesle birlikte uzlaş ve siyasi çözüm müzakereleri yürütürken, iktidarın Libya'ya silahlı cihatçı milis taşımayı sürdürmesi uluslararası kamuoyunda tepki topluyor. Türkiye'nin Libya'da anlaşma ve çözümden yana değil savaştan yana olarak algılanmasını ve bu şekilde konumlandırılmasını beraberinde getirerek yalnızlaştırıyor. Bu algı ve konumlanma aynı zamanda Türkiye'nin çözüm masasının dışında tutulmasını isteyen ülkelerin de elini güçlendiriyor.

25 Eylül'de yeniden başlayacak Fas ve Montrö müzakereleri öncesinde iktidarın Libya'da barıştan ve çözümden yana bir tutum sergilemesi, bu yönde inandırıcı adımlar atması ve Tobruk LUM yönetimi ile de diyalog girişiminde bulunması doğru ve akılcı bir diplomatik hamle olacaktır.

AVRUPA PARLAMENTOSU'NDA TÜRKİYE ALEYHİNE KABUL EDİLEN KARARA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Gelecek hafta yapılacak olan AB Zirvesine hazırlık amacıyla Avrupa Parlamentosu tarafından düzenlenen toplantı sonunda 17 Eylül tarihinde alınan "Doğu Akdeniz'deki tehlikeli tırmanma ve Türkiye'nin rolü" konusundaki karar önemli ve Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin geleceğini etkileyebilecek unsurlar içermektedir.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Avrupa Parlamentosu kararının dikkat çeken en önemli boyutu Avrupa Birliği'nin Doğu Akdeniz konusuna uluslararası hukukun en önemli prensibi olan hakkaniyet ilkesine aykırı bir şekilde üye ülkeler ile siyasi dayanışma açısından yaklaşmış olmasıdır. Türkiye'nin haklı ve meşru tezlerinin hiç bir şekilde dikkate alınmaması endişe vericidir. Bu davranışı asla kabul etmiyoruz.

Avrupa Birliği'nin böyle bir davranış içine girmesinin nedenleri arasında birliğin kolektif bütünlüğünü koruma refleksiyle tarafsız bir yaklaşım içinde olduğu açıktır. Ancak Türkiye'nin tezlerinin Avrupa başkentlerinde yeterince açık, inandırıcı ve hukuki geçerliliklerini savunan bir yaklaşımla anlatılmamış olmasının da bu sonucun ortaya çıkmasında rolü olduğu anlaşılmaktadır. Böyle bir çabanın iktidar tarafından gösterilmemiş olması dış politikamız açısından önemli bir eksikliklerdir.

Türkiye'nin ekonomi, demokratik hak ve özgürlükler, dış politika gibi alanlarda ciddi bir gerileme içinde olduğu bir dönemde iktidar yetkililerinin bu eksiklikleri gidermek ve Türkiye'nin haklı tezlerini kanıtlayıcı girişim ve çabalarda bulunmak yerine Cumhuriyetimizin kurucu belgesi olan Lozan Barış Antlaşması'nı tartışmaya açma, Cumhuriyeti kuran kadroların başarılarını küçümseme gibi davranışlar içine girmesi esefle karşılanmaktadır. Bu davranış, maalesef, Türkiye karşıtı çevrelerin de ekmeğine yağ sürmekte ve haklı tezlerimizi göz ardı eden davranışlar içine girmeleri için onlara cesaret vermektedir.

Kararda Kıbrıs'ta BM kararları çerçevesinde bir çözüm için taraflara yapılan çağrıyla olumlu bulmakla birlikte, bu konuda Avrupa Birliği'nin üzerine tüm taraflardan daha büyük bir sorumluluk düştüğünü düşünüyoruz. Kıbrıs sorununa çözüm bulunmadan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin adanın tek temsilcisi gibi kabul edilerek AB üyesi yapılması sorunun çözümüne yönelik çabaların önünü kapatan en önemli gelişme olmuştur. Bu koşullar altında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin haklarını dikkate almayan bir çözüm arayışının da barış için samimi bir çaba olarak görülemeyeceği açıktır.

Avrupa Parlamentosu'nun bugün açıklanan kararı AKP iktidarı döneminde Türkiye'nin zayıflayan itibarının ve uluslararası kamuoyu gözündeki olumsuz algısının bir belgesi gibidir. Birbiri ardından gelen hatalar sonucu iflas eden dış politikamızın Türkiye'yi uluslararası alanda ne kadar yalnızlaştırdığını da göstermektedir.

Doğu Akdeniz'de karşılaşılan sorunların çözümü kesinlikle diyalog ve diplomasiye aranmalıdır. Diplomasi dilinin ve üslubunun kullanılmadığı bir ortamda Türkiye'nin haklı tezlerinin kabul görmesi mümkün değildir. Bu tezlerimizin dayandığı egemenlik haklarımızın muhataplarımıza açık ve net şekilde anlatılması için derhal gereken hazırlık ve girişimler yapılmalıdır. Ulusça Cumhuriyet değerlerimize sahip çıkılması ve onların savunulması gereken bir dönemde bu değerler üzerinden iç politika hesaplı tartışmalar yaratılmasına derhal son verilmelidir.